Gemeente
Scherpenzeel

Begroting 2027-2030

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Inleiding 3
Samenstelling bestuur 6
Leeswijzer 8
1. Financiën 9
1.1 Begrotingsrichtlijnen provincie 9
1.2 Ontwikkelingen exploitatie 12
1.3 Beïnvloedbaarheid van de lasten 13
1.4 Begrotingsevenwicht 14
1.5 Uitgangspunten begroting 15
1.6 Financiële hoofdlijnen 16
2. Programma's 23
Programma 0: Bestuur en ondersteuning 23
Programma 1: Veiligheid 30
Programma 2: Verkeer en vervoer 34
Programma 3: Economie 36
Programma 4: Onderwijs 39
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie 41
Programma 6: Sociaal Domein 46
Programma 7: Volksgezondheid en milieu 54
Programma 8: Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing 58
3. Paragrafen 61
3.1 Lokale heffingen 61
3.2 Financiering 67
3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 75
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen 85
3.5 Bedrijfsvoering 92
3.6 Openbaarheid 97
3.7 Verbonden Partijen 98
3.8 Grondbeleid 105
3.9 Duurzaamheid 109
4. Financiële begroting 110
4.1 Overzicht van baten en lasten 110
4.2 Overzicht baten en lasten voor provincie 111
4.3 Overzicht incidentele baten en lasten 112
4.4 Structurele reservemutaties 113
4.5 Onvoorzien 113
5. Bijlagen 114
5.1 Nieuwe investeringen 114
5.2 Stand van zaken lopende investeringen 115
5.3 Reserves en voorzieningen 116
5.4 Taakvelden 120
5.5 Subsidieprogramma 122
5.6 Begroting in een oogopslag 124

Inleiding

Voor u ligt de begroting van de gemeente Scherpenzeel voor het komende jaar en de meerjarenperiode 2028-2030. Deze begroting geeft richting aan het beleid en de financiële kaders waarmee wij de maatschappelijke opgaven oppakken. In een periode van zowel economische als bestuurlijke dynamiek streven wij naar stabiliteit, zorgvuldigheid en toekomstgericht denken. Hierbij hebben we dezelfde financiële principes gehanteerd als in voorgaande jaren. We begroten scherp, maar realistisch.

Scherpenzeel is een dorp waar mensen naar elkaar omzien, verantwoordelijkheid nemen en samen bouwen aan een sterke gemeenschap. Die verbondenheid zien we dagelijks terug in de inzet van inwoners, ondernemers, verenigingen, kerken, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers. Zij vormen het fundament onder onze samenleving en maken Scherpenzeel tot een dorp waar mensen zich thuis voelen.

Bestuursakkoord in begroting: toekomstvisie als kompas

De Toekomstvisie van de gemeente vormt een belangrijk bestuurlijk kompas. Deze visie helpt ons om met een brede blik naar de toekomst van ons dorp te kijken. Om keuzes te maken die samenhang vertonen en ook op de langere termijn waardevol zijn. Daarom zijn we direct aan het begin van de bestuursperiode gestart met een herijking van de Toekomstvisie. Veel andere ambities en nieuwe beleidsontwikkelingen hangen hiermee samen. In deze begroting zijn enkel die bestuurlijke ambities verwerkt, die voortgaan op eerdere afspraken en of wettelijk vragen om keuzes of beleid. Andere bestuurlijke ambities werken we de komende tijd uit. Dat geeft ruimte voor zorgvuldigheid en goede volgordelijkheid. Bij de uitwerking besteden we nadrukkelijk aandacht aan prioritering, uitvoerbaarheid en meetbaarheid van de beoogde resultaten. In de Kadernota 2028-2031 nemen we de gemaakte keuzes en de financiële consequenties mee.

Economische situatie en financiële vooruitzichten

De economische vooruitzichten voor de komende jaren zijn gematigd positief, maar de financiële positie van gemeenten blijft kwetsbaar. Gemeenten hebben te maken met stijgende kosten door onder meer loon- en prijsontwikkelingen, de groeiende vraag naar zorg en maatschappelijke ondersteuning en de noodzaak om te investeren in de fysieke en sociale leefomgeving.
Tegelijkertijd blijft de ontwikkeling van de inkomsten onzeker. Het gemeentefonds biedt in de meicirculaire 2026 vanaf 2027 enigszins meer financiële ruimte, maar de extra middelen voor gemeenten en jeugdzorg zijn niet volledig structureel. Vanaf 2028 neemt de financiële druk daardoor weer toe. Dit vraagt om een realistische begroting, scherpe keuzes en een goede balans tussen ambities, beschikbare middelen en financiële risico's.
Ook de verdeling van het gemeentefonds blijft in beweging. Het Rijk heeft besloten het huidige ingroeipad voor de verdeling in 2027 en 2028 te bevriezen en te indexeren. Een nieuwe stap in de herziening is voorzien vanaf 2029. Hierdoor blijft de financiële ontwikkeling van gemeenten ook de komende jaren aan verandering onderhevig.
Voor de periode 2027-2030 betekent dit dat gemeenten financieel vooruit moeten kijken en tegelijkertijd voldoende ruimte moeten houden om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Een solide financiële basis en het tijdig maken van keuzes zijn daarbij van groot belang.

Financiële beschouwing

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totaal begrotingsresultaat	**190.083**	**-930.738**	**-432.072**	**-3.251**
Structureel resultaat	815.036	-564.422	-92.746	492.687

De eis van de provinciale toezichthouder is dat het eerste jaar van de begroting structureel sluitend moet zijn, en als dat niet lukt minimaal het laatste jaar weer structureel sluitend moet zijn. Onze begroting voldoet hieraan.

Zowel het begrotingssaldo als het structurele saldo voor 2027 zijn positief. Voor de jaren daarna is het begrotingssaldo negatief, maar het tekort neemt in 2030 fors af. Het structurele saldo pakt onder meer goed uit door de toevoeging aan de bestemmingsreserve Grondexploitaties (deze geldt als incidentele mutatie).

Versterking Algemene Reserve en aanpak richting Kadernota 2028

De negatieve begrotingssaldi in 2028 en 2029 zorgen ervoor dat de Algemene Reserve de komende jaren fors terugloopt. Om de Algemene Reserve op voldoende niveau te houden, laten we een aantal kleine bestemmingsreserves terugvloeien naar de Algemene Reserve. Daarnaast verlagen we de bestemmingsreserve Grondexploitatie met € 1 miljoen ten gunste van de Algemene Reserve. Met deze maatregelen houden we voldoende buffer om tegenvallers en negatieve resultaten in de meerjarenraming op te vangen.
Deze maatregelen zijn nodig om de financiële positie op korte termijn op peil te houden. Tegelijkertijd is duidelijk dat er richting de Kadernota 2028 een structurele oplossing nodig is. Het financiële beeld laat zien dat er de komende jaren een forse opgave ligt. Waar 2027 nog een sluitende begroting laat zien, is het meerjarenbeeld vanaf 2028 duidelijk negatiever. Een belangrijke oorzaak hiervan is het zogenoemde ravijn in het gemeentefonds.

Daarnaast zijn er verschillende ontwikkelingen die een extra risico vormen voor onze financiële positie. Zo is Scherpenzeel een nadeelgemeente bij de herijking van het gemeentefonds. Een deel van dit nadeel is al in de begroting verwerkt. Door het ingroeipad en het uitstel van verdere stappen is een bedrag van circa € 450.000 nog niet verwerkt.
Ook de ontwikkeling van de kosten van de Jeugdzorg is onzeker. De kosten zijn de afgelopen jaren landelijk fors gestegen. Het is niet uitgesloten dat deze ontwikkeling zich de komende jaren voortzet. Verder staan we voor forse investeringen in de onderwijshuisvesting. Deze investeringen zijn nog niet volledig in de begroting opgenomen. Het gaat onder andere om de meerkosten voor De Dorpsbeuk en de permanente uitbreiding van de Wittenberg en de Glashorst.

Tegenover deze risico's staan ook ontwikkelingen die al positief in het financiële beeld zijn verwerkt. Zo is in de berekening van de algemene uitkering rekening gehouden met een deel van de verwachte groei van Scherpenzeel. Ook is een fors deel van de realisatiestimulans voor nieuwe betaalbare woningen al in de begroting opgenomen. Ondanks deze positieve ontwikkelingen blijft sprake van een aanzienlijke financiële opgave. Een reëel scenario is dat we structureel rekening moeten houden met een tekort

van circa € 1,5 miljoen. In een ongunstig scenario kan dit oplopen tot € 2 miljoen per jaar.

Daarom gaan we in 2027 gericht aan de slag met deze opgave. Het doel is om de financiële ontwikkelingen en mogelijke maatregelen verder in beeld te brengen. Dit moet leiden tot concrete voorstellen en besluiten bij de Kadernota 2028. Voor dit onderzoek nemen we in de begroting 2027 een incidenteel budget van € 30.000 op.

Met de maatregelen voor de Algemene Reserve zorgen we voor voldoende financiële ruimte op de korte termijn. In 2027 werken we daarnaast aan een structurele oplossing om de Algemene Reserve en de financiële positie van de gemeente ook op langere termijn op peil te houden.

Taakstellingen en stelposten
Het gebruik van stelposten en taakstellingen moet vanuit het perspectief van verantwoord financieel beleid worden beperkt. In de begroting hebben we slechts een taakstelling en een stelpost opgenomen.

Publicatie van de begroting
Alle P&C-documenten worden na vaststelling door de raad gepubliceerd op ons Planning & control portaal.

Samenstelling bestuur

Burgemeester Marieke Teunissen
Portefeuille:
Openbare Orde en Veiligheid, algemene plaatselijke verordening, kabinetszaken, communicatie en voorlichting, commissie bezwaarschriften, algemeen juridische zaken, verkiezingen, bestuurlijke organisatie, weerbare samenleving, regionale en externe betrekkingen en bestuurlijke samenwerking.
Projecten:
Veteranendag, Open Monumentendag en toekomstvisie.
Bestuurlijke functies:
Lid AB VGGM, Lid Bestuurscommissie Veiligheid, lid AB Regio Foodvalley, regiovoorzitter BO Zorg en Veiligheid, voorzitter stuurgroep Zorg en Veiligheid en lid bestuursadviescommissie GHOR namens de VGGM.

Wethouder Henk-Jan Molenaar (1e loco-burgemeester)
Ruimtelijke Ordening en Financiën
Portefeuille:
Vergunningverlening bouwen en wonen, gemeentelijk vastgoed, financiën en belastingen, omgevingsvisie / omgevingswet, woningbouwambities en verstedelijkingsagenda, landgoed Scherpenzeel, onderwijshuisvesting, agrarische sector en stikstof, begraafplaatsen, volkstuinen, grondbeleid, ruimtelijke ontwikkelingen (projecten) en BOPA's binnen en buiten de bebouwde kom.
Projecten:
De Nieuwe Koepel
Bestuurlijke functies:
Lid AB OddV, plv. lid AB Regio de Vallei, plv. lid aandeelhoudersvergadering ACV, plv. lid aandeelhoudersvergadering Vitens, lid aandeelhoudersvergadering BNG Bank en plv. lid AB VGGM.

Wethouder Aart van de Peut (2e loco-burgemeester)
Fysieke leefomgeving, economie en duurzaamheid
Portefeuille:
Economie, duurzaamheid, openbare ruimte, afvalinzameling, verkeer, vervoer en parkeerbeleid, opvang ontheemden, toezicht en handhaving ruimtelijke ordening, markt- en standplaatsenbeleid, volkshuisvesting en speelvoorzieningen.
Projecten:
De Breehoek en centrumvisie
Zwarteland II
Bestuurlijke functies:
Plv. lid AB OddV, lid AB/DB Regio de Vallei, lid aandeelhoudersvergadering ACV, lid aandeelhoudersvergadering Vitens, plv. lid aandeelhoudersvergadering BNG Bank, bestuurlijk trekker mobiliteit Regio Foodvalley.

Wethouder Annet van Riel-Kruizinga (3e loco-burgemeester)
Sociaal Domein
Portefeuille:
Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), minimabeleid en schuldhulpverlening, jeugdzorg, participatiewet, gezondheidszorg, integraal zorgakkoord (IZA) en aanvullend zorg- en welzijnsakkoord (AZWA), inburgering en inclusieve samenleving.
Bestuurlijke functies:
Lid Bestuurscommissie Gezondheid VGGM, lid AB JeugdFV, lid AB Valleihopper en lid Expertgroep Jeugd FV.

Wethouder Peter Klaassen (4e loco-burgemeester)
Welzijn cultuur, sport en onderwijs
Portefeuille:
Recreatie, cultuur en toerisme, sport en verenigingen, openbare bibliotheek, onderwijs en educatie, welzijn, zwembad, monumenten en cultuurhistorie, personeel en organisatie, informatieveiligheid en ICT (informatisering en automatisering) en interne- en externe dienstverlening.
Projecten:
800 jaar Scherpenzeel
Bestuurlijke functies:
Plv. lid Bestuurscommissie Gezondheid VGGM, plv. lid AB JeugdFV en plv. lid AB Valleihopper.

Aletta Barink
Gemeentesecretaris/directeur

Leeswijzer

Deze leeswijzer helpt u bij het vinden van informatie in de begroting. Per onderdeel staat aangegeven waar u de betreffende informatie kunt terugvinden. U kunt daarbij stapsgewijs steeds meer gedetailleerde gegevens raadplegen.

Financiën

In dit onderdeel schetsen we het financieel beeld en hebben we de financiële uitgangspunten opgenomen. Hiermee geven we inzicht hoe de begroting is opgebouwd en maken we een aansluiting met de kadernota. De gemaakte keuzes worden hier financieel zichtbaar gemaakt.

Programma's

De meest uitgebreide informatie vindt u in de programmatoelichting. Hierin staat:

- wat de gemeente wil bereiken;
- welke activiteiten we hiervoor uitvoeren;
- welke kosten hiermee gemoeid zijn.

Er zijn 9 programma's:
Programma 0: Bestuur en ondersteuning
Programma 1: Veiligheid
Programma 2: Verkeer en vervoer
Programma 3: Economie
Programma 4: Onderwijs
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie
Programma 6: Sociaal Domein
Programma 7: Volksgezondheid en milieu
Programma 8: Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Paragrafen

De paragrafen geven een overzicht van onderwerpen die betrekking hebben op alle programma's. U vindt hier informatie over:

- de financiële positie van de gemeente;
- beheersmatige aspecten;
- risico's;
- verbonden partijen;
- grondbeleid.

Financiële begroting

In het financiële deel van de begroting vindt u een totaaloverzicht van:

- totale baten en lasten;
- incidentele baten en lasten;
- mutaties in de reserves;
- de post onvoorzien.

Bijlagen

Achter in de begroting vindt u bijlagen met aanvullende informatie. Deze gaan met name in op de reserves en voorzieningen, het subsidieprogramma en de begroting in een oogopslag.

1. Financiën

1.1 Begrotingsrichtlijnen provincie

De provincie komt elk jaar met richtlijnen voor de begroting. Wij verwerken deze altijd in de begroting. Voor de helderheid nemen wij deze richtlijnen ook op in de begroting, alsmede de wijze waarop we deze hebben verwerkt in onze begroting.
Hieronder staan de richtlijnen van de provincie, genummerd en in zwart en de wijze waarop wij deze verwerkt hebben in blauw weergegeven.

1. Bezuinigingen bij verbonden partijen

De begroting van een gemeenschappelijke regeling (GR) is leidend voor het toezicht door de provincie. Deze begroting is vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat we alleen taakstellingen voor de GR's mogen opnemen in de begroting of meerjarenraming als het algemeen bestuur hier een besluit over heeft genomen.
Wij hebben geen taakstellingen voor de GR's opgenomen, die nog niet door de algemene besturen zijn genomen.

2. Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van de klimaat- en energieplannen. Het kabinet ondersteunt gemeenten hierbij met geld uit de CDOKE-regeling. Met dit geld kunnen gemeenten extra personeel aantrekken. Gemeenten moeten ervanuit kunnen gaan dat ze dit geld elk jaar krijgen. Anders kunnen ze geen langdurige verplichtingen aangaan.
In de meicirculaire 2026 zijn de CDOKE-middelen voor 2027 (totaal € 671 miljoen) via een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid.
Raming klimaatgelden vanaf 2028
Op dit moment is nog onduidelijkheid hoe de CDOKE-middelen na 2027 beschikbaar worden gesteld. Desondanks mogen gemeenten het bedrag wat zij in 2027 ontvangen aan basisfinanciering voor de klimaat- en energiegelden opnemen als structurele baat in de begroting 2027 voor de jaren vanaf 2028. Voor wat betreft de planfinanciering geldt dat gemeenten dit bedrag alleen mogen ramen op basis van de verkregen beschikking. Daarbij is het belangrijk dat zowel de baten als de aan de middelen verbonden lasten opgenomen worden. Dit betekent dat wij verwachten dat gemeenten voor zowel de basis als de planfinanciering een gelijk bedrag aan extra lasten opnemen voor de klimaat- en energietaken.
Wij hebben geen planfinanciering. Voor de basisfinanciering zijn zowel de baten als de aan de middelen verbonden lasten voor 2028 en verder structureel meegenomen in de begroting.

3. Richtlijn jeugdzorg

Vanaf 2028 neemt het Rijk een financieel voorschot op de nog te nemen maatregelen om het jeugdzorgstelsel te beheersen. Deze kortingen zijn gebaseerd op:
- Het sturen op de trajectduur van jeugdhulptrajecten (€ 68 miljoen);
- De invoering van een eigen bijdrage in de jeugdzorg (€ 260 miljoen).

Gemeenten kunnen beide posten budgettair neutraal in hun begroting verwerken, bijvoorbeeld door hiervoor een stelpost op te nemen. Dit gold voor de vorige begroting 2026-2029 en geldt nu ook voor de komende begroting 2027-2030. Als toezichthouder

vindt de provincie dit risicovol aangezien deze posten in principe nog onvoldoende uitgewerkt zijn en nog afhankelijk van nog vast te stellen wetgeving. Toch staat de provincie een budgettair neutrale verwerking toe omdat aannemelijk is dat het realiseren van deze uitwerking en wetgeving onder de verantwoordelijkheid van het Rijk valt.
Wij hebben de door het Rijk geraamde eigen bijdrage en de sturing op trajectduur verwerkt in de begroting voor de jaren 2028 t/m 2030.

4. Stelpost Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd

Recent heeft de VNG een begrotingsadvies voor de begroting 2027-2030 uitgebracht. Vanuit de rol als toezichthouder kan de provincie niet instemmen met adviespunt 2B om een algemene stelpost Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd op te nemen die de baten en lasten voor jeugdzorg in 2028 en 2029 in balans brengt. Dit heeft de VNG ook benoemd in het begrotingsadvies. De provincie vindt een dergelijke stelpost op dit moment onvoldoende onderbouwd en daarmee niet realistisch. Dit standpunt hebben de toezichthouders reeds ingenomen bij de begroting 2026. De provincies hebben begrip voor de brede discussie rondom de (dis)balans van de gemeentelijke taken en middelen maar zullen het toezicht uitvoeren op basis van de geldende wet- en regelgeving en het Gemeenschappelijk Toezichtkader (GTK). Dit betekent dat de provincie een dergelijke stelpost zal corrigeren op het structurele begrotingssaldo.
We hebben geen stelpost opgenomen voor de indexatie van de Hervormingsagenda en de algemene stelpost Van Ark.

5. Stelpost Wmo huishoudelijke hulp

In het coalitieakkoord van het kabinet Jetten is een maatregel opgenomen waarbij de huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening met ingang van 1 januari 2029 wordt geschrapt. In de meicirculaire is daarom een uitname van € 1,4 miljard uit het gemeentefonds gedaan. Voor de inwoners die niet in staat zijn de huishoudelijke hulp zelf te regelen blijft deze taak bij de gemeente. Voor dit vangnet wordt jaarlijks € 430 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd.
Het is nog onduidelijk hoe dit vangnet eruit komt te zien en wie hiervan gebruik kan maken. Als gevolg hiervan kunnen gemeenten nog niet inzichtelijk maken wat de daadwerkelijke financiële gevolgen zijn van het nieuwe beleid. Voor de begroting 2027 staat de provincie daarom toe een stelpost op te nemen van de netto-uitname uit het gemeentefonds ter hoogte van € 1,01 miljard (€ 1.440 miljoen minus € 430 miljoen). Hierdoor heeft deze maatregel een budgetneutraaleffect op de begroting. Zodra bij de begroting 2028 meer bekend is over de beleidsmatige invulling vraagt de provincie de gemeenten om een reële raming van de financiële gevolgen op te nemen en de stelpost te laten vervallen. Dit is conform het begrotingsadvies 2027-2030 van de VNG.
Wij hebben deze post budgetneutraal opgenomen in de begroting.

6. Eigen bijdrage Wmo

Het kabinet is van plan om een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren voor een aantal voorzieningen binnen de Wmo 2015, namelijk de voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt. Het Rijk verwacht dat de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage de druk op het gebruik van Wmo-voorzieningen verlaagt. Daardoor zou de Wmo voor gemeenten langer betaalbaar blijven. Het kabinet heeft besloten de ingangsdatum verder te verschuiven naar 1 januari 2028. Voor 2027 heeft het Rijk de gemiste inkomsten vanwege de eigen bijdrage eenmalig toegevoegd aan het gemeentefonds via een taakmutatie.

Wij hebben deze inkomsten niet meegenomen in de begroting, omdat de verwachte baten nog onvoldoende onderbouwd kunnen worden.

7. Raming BTW Compensatiefonds

Gemeenten kunnen in de ramingen in hun begroting en meerjarenraming rekening houden met de ruimte onder het plafond van het btw-compensatiefonds (BCF). Omdat de hoogte van deze ruimte fluctueert zijn in het verleden afspraken gemaakt tussen de gezamenlijke toezichthouders en BZK over wat een reële hoogte van deze ruimte is. Afgesproken is dat de laatste gerealiseerde ruimte onder het BCF-plafond de maximaal toegestane ruimte is die gemeenten mogen ramen in hun begroting en meerjarenraming. Deze gerealiseerde ruimte is bekendgemaakt in de meicirculaire 2026. Voor de raming in de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 wordt de definitieve afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond gebruikt van het jaar 2025. Let op: de totale ruimte onder het plafond van 2025 is met € 213 miljoen verlaagd van € 428 miljoen naar € 216 miljoen.

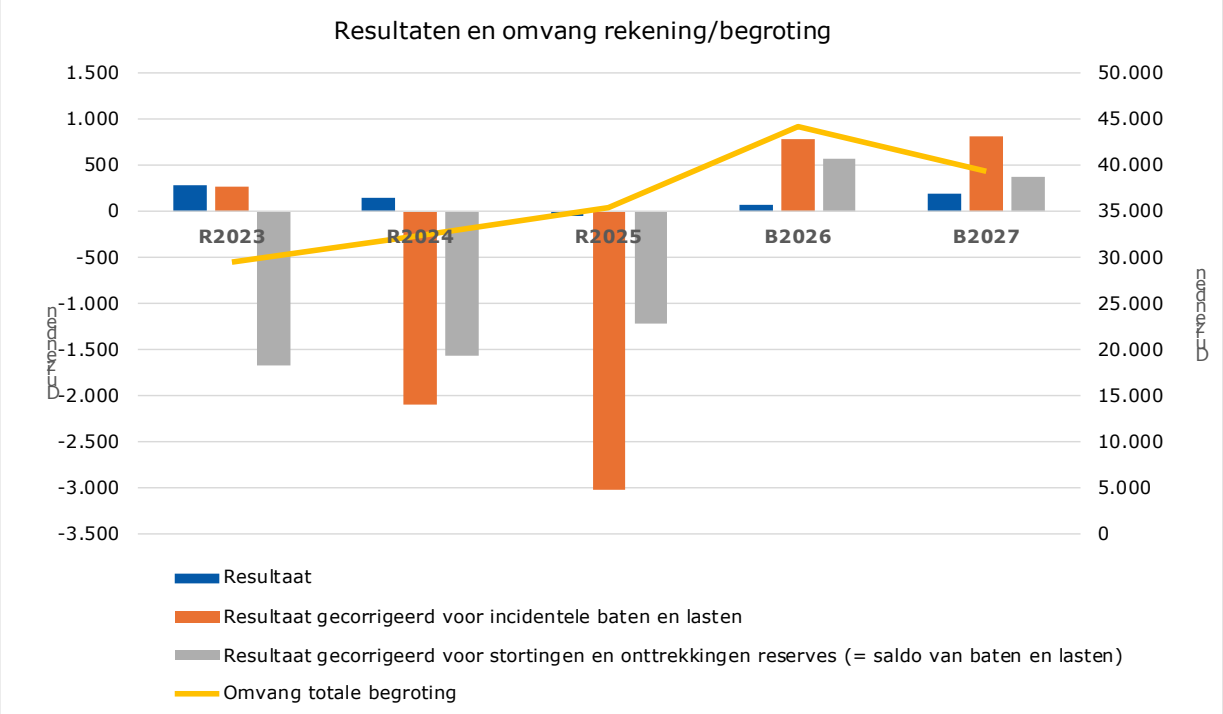
Wij hebben m.i.v. 2027 de raming van de ruimte onder BCF-plafond meegenomen.

Tabel richtlijnen

	2027		2028		2029		2030	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Klimaatmiddelen (CDOKE)			217.893	-217.893	217.893	-217.893	217.893	-217.893
Eigen bijdrage jeugdzorg			108.172	0	109.640	0	109.640	0
Trajectduur jeugdzorg			28.280	-28.280	28.663	-28.663	28.663	-28.663
Stelpost Van Ark					0	0	0	0
Stelpost Wmo huish hulp					414.000	-414.000	423.000	-423.000
Stelpost BCF	98.000		96.000		97.000		98.000	

1.2 Ontwikkelingen exploitatie

Onderstaande grafiek laat drie resultaatberekeningen per jaar zien.

Voor de eerste drie punten is de schaalverdeling aan de linkerkant van de grafiek van belang. In de grafiek is ook de lijn van de begrotingsomvang te zien. De schaalverdeling hiervoor staat aan de rechterkant.

1. De eerste kolom betreft het totaalresultaat. Het jaarrekeningresultaat was in 2023 en 2024 positief en in 2025 negatief. Voor 2026 en 2027 gaan uit van een positief resultaat.
2. Bij de tweede berekening wordt het resultaat gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten. Dit geeft het resultaat weer van de structurele baten en lasten en geeft daarmee een beeld van het structurele begrotingsevenwicht.
   In 2024 en 2025 is er sprake van veel incidentele middelen en reservemutaties waardoor het structurele saldo negatief uitkwam.
3. Bij de derde berekening zijn de stortingen en dotaties aan de reserves niet opgenomen (het zogenaamde resultaat voor bestemming). Dit was de afgelopen jaren negatief, maar is vanaf 2026 weer positief. Een negatief resultaat wil zeggen dat er per saldo meer onttrekkingen dan stortingen zijn gedaan.
   Dit heeft met name te maken met de dekking van de kapitaallasten. Hiervoor zijn in het verleden reserves gevormd. De kapitaallasten worden gedekt uit deze reserves, waardoor het resultaat voor bestemming negatief is.

1.3 Beïnvloedbaarheid van de lasten

Een belangrijk aspect van transparantie in de begroting is de beïnvloedbaarheid van de lasten. De gemeentelijke lasten zijn in 2027 totaal ruim € 42 miljoen. Niet al deze uitgaven zijn op korte termijn te beïnvloeden. We voeren veel wettelijke taken uit waardoor de lasten lang niet allemaal beïnvloedbaar zijn en de keuzes in beleid beperkt zijn.
Voor de beïnvloedbaarheid van de lasten hanteren we vier categorieën. Deze categorieën zijn hieronder opgenomen. Per categorie hebben we de uitgangspunten benoemd om de lasten in deze categorieën in te delen.

Niet beïnvloedbaar

- Wettelijke taken, waarbij de minimumvariant het beleid is en uitgevoerd wordt. Er is daarmee geen sturing mogelijk op deze kosten.
- Een taak waar een-op-een een subsidie tegenover staat. Door in deze categorie lasten te verlagen, worden ook de baten verlaagd. Dit levert daarom geen middelen op. Voorbeelden zijn de specifieke uitkeringen.
- Kapitaallasten. De investering is reeds gedaan en in de exploitatie zijn de afschrijvingskosten zichtbaar. Deze lasten zijn daarmee niet meer beïnvloedbaar.
- Kosten voor heffingen waar wettelijk gezien maximaal kostendekkende tarieven voor geheven mogen worden. Door het verlagen van de lasten, worden de baten ook verlaagd. Dit levert daarom geen middelen op.
- Mutaties in voorzieningen. De toevoeging aan een voorziening is in veel gevallen wettelijk voorgeschreven (zoals een te verwachten verplichting of een van derden verkregen middel dat specifiek besteed dient te worden). Deze lasten zijn daarmee niet beïnvloedbaar.
- Lasten in het kader van gebiedsontwikkeling. Gebiedsontwikkeling wordt gezien als een gesloten systeem, alleen het saldo van de lasten en baten wordt op de balans gemuteerd. Winsten worden genomen volgens de bereikte voortgang van de verkopen en verliezen volgens het voorzichtigheidsprincipe. De lasten worden daarom als niet beïnvloedbaar gekwalificeerd.

Beperkt beïnvloedbaar

Hieronder vallen wettelijke taken, waarbij enige ruimte is voor sturing of keuzes. Voorbeelden zijn de jeugdhulp, uitvoering wegenbeheer, onderhoudskosten openbare ruimte, huisvesting. Er zijn keuzes te maken in het kwaliteitsniveau, in beleid of in aantallen waarmee (beperkte) sturing mogelijk is op de hoogte van de uitgaven.

Op middellange termijn beïnvloedbaar

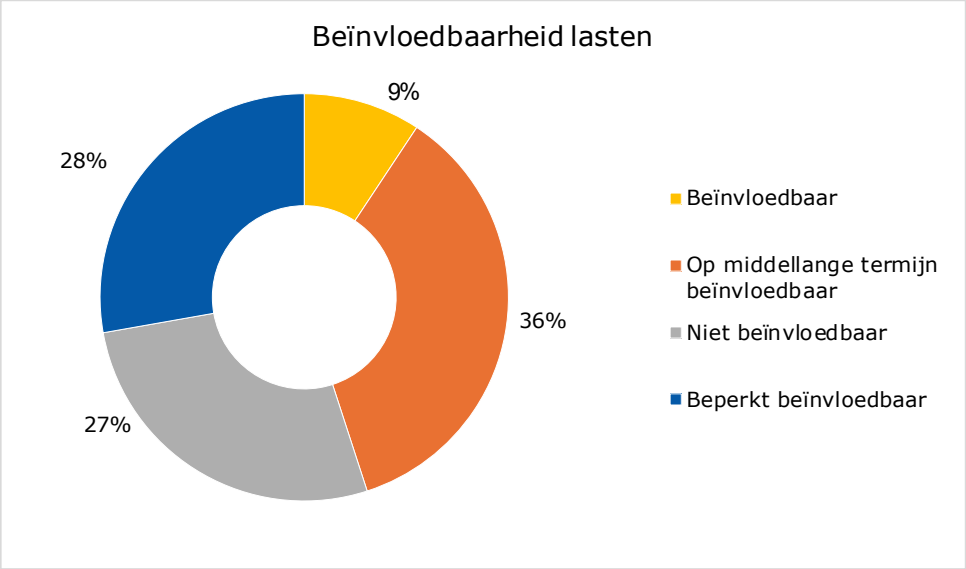
Dit gaat om kosten die beïnvloedbaar zijn binnen twee tot vier jaar. Voorbeelden zijn subsidietoekenningen. Ook de directe personeelskosten vallen hieronder. Er kunnen keuzes worden gemaakt om deze kosten te beïnvloeden, bijvoorbeeld door bepaalde subsidies niet meer toe te kennen of met minder fte te werken. Maar het kost tijd om dit te realiseren.

Beïnvloedbaar

Dit gaat om kosten die beïnvloedbaar zijn binnen een jaar. Het betreft lasten die niet wettelijk verplicht zijn, vaak onder eigen gemeentelijk beleid vallen en die daarmee een eigen keuze zijn. Voorbeelden zijn de opleidingsbudgetten, klimaatuitgaven en gemeentelijke projecten. Ook de reservemutaties vallen hieronder, behalve

reservemutaties voor dekking kapitaallasten (niet beïnvloedbaar) en reserves met afspraken derden (beperkt beïnvloedbaar).

Hieronder is het totaalbeeld van de begroting 2027 weergegeven:

1.4 Begrotingsevenwicht

De begroting is voor de jaren na 2027 niet sluitend.
De Provincie Gelderland toetst in haar rol als toezichthouder onder meer of het eerste dan wel het laatste jaar van de meerjarenbegroting 'structureel in evenwicht' is. Een begroting is structureel in evenwicht als de structurele lasten gedekt worden met structurele baten. Onderstaande tabel laat zien dat deze begroting in 2027 en in 2030 structureel in evenwicht is.

Structureel resultaat	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten exclusief mutaties reserves	-39.376.539	-35.759.680	-34.142.867	-42.414.531
Baten exclusief mutaties reserves	39.753.316	34.488.774	33.017.928	41.761.618
Geraamd saldo van baten en lasten	**376.777**	**-1.270.906**	**-1.124.939**	**-652.913**
Toevoegingen reserves	-3.130.149	-4.548.726	-1.143.799	-1.136.710
Onttrekkingen reserves	2.943.455	4.888.894	1.836.666	1.786.372
Geraamd resultaat	**190.083**	**-930.738**	**-432.072**	**-3.251**
Incidentele lasten (exclusief reservestortingen)	1.162.735	339.028	368.794	208.204
Incidentele baten (exclusief reserveonttrekkingen)	-1.398.355	-554.028	-578.794	-254.503
Incidentele tovoegingen reserves	2.819.676	4.238.253	833.326	826.237
Incidentele onttrekkingen reserves	-1.959.103	-3.656.937	-284.000	-284.000
Saldo van incidentele baten en lasten	**624.953**	**366.316**	**339.326**	**495.938**
Structureel begrotingssaldo	**815.036**	**-564.422**	**-92.746**	**492.687**

1.5 Uitgangspunten begroting

Dit hoofdstuk bevat de grondslagen en kaders waarlangs we de Begroting 2027-2030 hebben uitgewerkt. Hierbij gaat het onder meer om de te hanteren indexpercentages en belastingen en tarieven.

Onderdeel	Uitwerking
Gehanteerde kaders	Financiële verordening 2025; Kadernota 2027-2030; Begrotingsrichtlijnen van de provinciale toezichthouder; saldo Voorjaarsrapportage 2026 is verwerkt in de Algemene Reserve.
Begrotingssaldo (reëel, materieel en structureel sluitend)	Het begrotingssaldo is voor 2027 positef, voor de jaren daarna negatief. In 2030 is het saldo nagenoeg nul. Voor de jaren 2027 en 2030 is het structurele saldo positief.
Gehanteerde circulaire	Meicirculaire 2026.
Constante of lopende prijzen	Het meerjarenbeeld is gebaseerd op constante prijzen. D.w.z. dat het prijspeil 2027 ook voor de jaren er na wordt gehanteerd. Deze werkwijze hanteren de meeste gemeenten.
Weerstandsratio (minimaal 1,3)	De weerstandsratio komt vanaf 2029 onder de 1,3 uit.
Loonontwikkeling	De CAO gemeenten 2025-2027 is verwerkt in de (meerjaren-)begroting. En er is een reservering opgenomen voor de nieuwe CAO.
Prijzen	Voor de indexatie is gebruik gemaakt van de concept macro-economische verkenning 2026 van het Centraal Plan Bureau (CPB) van 14 augustus 2026. De prijsindexatie voor 2027 bedraagt hierin 2,8%.
Subsidies	Deze zijn cf. het subsidieprogramma.
Gemeenschappelijke Regelingen	De bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen zijn gebaseerd op de laatst bekende begrotingen van deze gemeenschappelijke regelingen.
Verhoging OZB (minimaal gelijk aan inflatieniveau)	In de concept macro-economische verkenning 2026 van het CPB wordt de inflatie voor 2027 (cpi) geraamd op 2,8%. Voor de jaren 2027-2030 wordt uitgegaan van gemiddeld 2,2% per jaar.
Leges (kostendekkend tenzij anders besloten)	In hoofdstuk 3.1.7 is een overzicht van de kostendekkendheid opgenomen. Alle leges zijn in 2027 kostendekkend, m.u.v. de leges voor paspoorten/rijbewijzen (hiervoor geldt een door het Rijk vastgesteld maximum tarief) en voor begraven.
Verhoging overige belastingen	Deze zijn gelijk aan de in de concept macro-economische verkenning 2026 van het CPB genoemde inflatie voor 2027 (cpi), nl. 2,8%.
Opvangen tegenvallers	Tegenvallers binnen een beleidsprogramma worden zoveel als mogelijk binnen dat programma opgelost.
Interne rekenrente/omslagrente	De interne rekenrente bedraagt 0%. Rentekosten van leningen die direct toe te rekenen zijn aan investeringen of projecten worden ten laste van deze investeringen of projecten gebracht.

NB.: Alle in de begroting genoemde tarieven zijn onder voorbehoud van afzonderlijke vaststelling door uw raad.

1.6 Financiële hoofdlijnen

In dit hoofdstuk gaan we in op de financiële mutaties die we in deze begroting hebben doorgevoerd. Het overzicht begint met de vastgestelde begroting 2026 en de effecten uit de Kadernota 2027-2030. Vanaf dat punt lichten we de wijzigingen toe.

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Vastgestelde begroting 2026	**200.307**	**-228.641**	**271.858**	**301.858**
Effecten Kadernota 2027-2030	-454.343	-596.770	-579.930	-158.968
Startsaldo voor begroting 2027-2030	**-254.036**	**-825.411**	**-308.072**	**142.890**
Meicirculaire 2026	663.000	244.000	155.000	154.000
Totaal beschikbaar	**408.964**	**-581.411**	**-153.072**	**296.890**
Loon-/prijsindexatie	-112.256	-177.255	-174.998	-169.535
Bijstelling kapitaallasten	32.004	-45.663	-67.162	-155.589
Bijstelling bijdrage aan Gemeensch. regelingen	3.964	3.968	3.974	24.532
Geactualiseerd bestaand beleid na Kadernota	-142.593	-130.377	-40.814	451
Resultaat	**190.083**	**-930.738**	**-432.072**	**-3.251**

1.6.1 Toelichting posten

Meicirculaire 2026

In de meicirculaire 2026 zien we voor alle jaren een toename van de middelen. In 2027 zitten daar de middelen voor Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE) bij. De verwachting is dat deze middelen ook voor de jaren daarna worden toegekend. In de begroting is daar al rekening mee gehouden.

Loon-/prijsindexatie

In de Kadernota 2027-2030 was al rekening gehouden met een prijsindexatie van 2,1%. Het CPB verwacht voor 2027 nu een inflatie van 2,8%. Dit verschil hebben we verwerkt in de begroting. Daarnaast hebben een bedrag gereserveerd voor de nieuwe CAO (de huidige CAO loopt tot 1 april 2027).

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Loonkosten CAO	-112.500	-150.000	-150.000	-150.000
Prijsindexatie lasten	-41.164	-70.872	-70.872	-65.409
Prijsindexatie baten	41.408	43.617	45.874	45.874
Totaal	**-112.256**	**-177.255**	**-174.998**	**-169.535**

Bijstelling kapitaallasten

Doordat investeringen verschuiven in tijd, treedt ook een verandering op in de bijbehorende kapitaallasten. In de Kadernota 2027-2030 waren de meeste bijstellingen van de kapitaallasten al opgenomen. Er hebben in de begroting nog aanvullende correcties plaatsgevonden.

Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen
De bijdragen aan de Gemeenschappelijke regelingen waren in de Kadernota 2027-2030 al bijgesteld. O.b.v. de laatst bekende gegevens is er nog sprake van diverse aanpassingen, zoals hieronder aangegeven.

Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen	Kadernota 2027-2030	Begroting 2027	Verschil
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	-701.032	-701.032	0
Regio de Vallei	-1.732	-1.820	-88
Regio Foodvalley	-119.560	-119.560	0
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	-1.276.000	-1.276.000	0
Valleihopper	-121.988	-121.988	0
Jeugdhulpregio JeugdFV	-106.995	-102.943	4.052
	-2.327.307	**-2.323.343**	**3.964**

Meer informatie kunt u vinden in hoofdstuk 3.7.1.

Geactualiseerd bestaand beleid na de Kadernota

	Geactualiseerd bestaand beleid na Kadernota	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
	Subsidieprogramma	244.446	244.446	244.446	244.446
P0	Nog te nemen maatregelen	0	-54.270	-54.270	-54.270
P0	Verdere belastingsamenwerking Ede	0	45.000	45.000	45.000
P0	Module werving & selectie	0	-10.000	0	0
P0	Uitstel invoering Sharepoint	45.500	0	0	0
P0	Periodiek personeelsonderzoek	0	-12.000	0	-12.000
P0	Opstellen toekomstvisie	-50.000	0	0	0
P0	Nader onderzoek mogelijke besparingen	-30.000	0	0	0
P0	Mutatie voorziening huisvesting	0	0	28.838	8.000
P1	Maatschappelijke weerbaarheid	-10.625	-3.125	-3.125	-3.125
P2	Verkeersonderzoeken	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
P3	Bijdrage regioproject merkversterking Grebbelinie	-5.000	-5.000	-5.000	0
P4	Aanpassing budget huur gymnastieklokalen	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
P4	Aanpassing budget leerlingenvervoer	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
P5	Uitbreiding groendienst	0	-140.000	-140.000	-140.000
P6	Aanpassing budget toezicht en handhaving kinderopvanglocaties	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
P6	Indexatie tarieven Wmo en Jeugd	-218.820	-218.820	-218.820	-218.820
P6	Mutatie kosten jeugdzorg	-157.000	-5.000	0	0
P6	Verschuiving budget mantelzorgcompliment	12.218	12.218	12.218	12.218
P6	Softwaremodule Sociaal Team	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
P6	Oekraïneopvang	161.350	0	0	0
P7	Aanpassing baten/lasten afval	-35.608	-13.839	-11.438	-10.499
P7	Wijziging baten/lasten Riolering	-26.305	-86.998	14.160	24.094
P8	Actualisatie grondexploitatie	0	0	0	0
P8	Realisatiestimulans	0	140.000	140.000	0
	Mutaties reserves	22.251	72.011	2.177	200.407
	Totaal	**-142.593**	**-130.377**	**-40.814**	**451**

<u>Subsidies</u>
Het nieuwe subsidieprogramma leidt tot een aanpassing in de begroting, zie hiervoor ook bijlage 5.5.

In bijlage 5.5 staat hoeveel subsidies organisaties in 2026 kregen en hoeveel we voor 2027 beschikbaar stellen. Het verschil hiertussen is € 211.486 lager.
De verlaging van de subsidies t.o.v. 2026 heeft voor een groot deel te maken met het stopzetten van de subsidie aan Santé Partners, omdat zij hebben aangegeven deze activiteiten niet meer uit te voeren. Vanaf 2027 voeren we deze werkzaamheden zelf uit. En de verlaging heeft te maken met het feit, dat De Breehoek geen subsidie meer ontvangt.
In bovenstaande tabel staat wat er minder is opgenomen t.o.v. het bedrag dat al in de begroting 2027 was opgenomen, nl. € 244.446. Het verschil met het bedrag in bijlage 5.5 zit vooral in het terugdraaien van een reservering voor aanpassing van subsidies uit de Kadernota.

Nog te nemen maatregelen
In de begroting 2026-2029 was een stelpost opgenomen van jaarlijks € 54.270 aan nog te nemen maatregelen. Deze stelpost van jaarlijks € 54.270 is vanaf 2028 volledig ingevuld door een paar kleine posten van gezamenlijk € 9.270 en door een efficiencyvoordeel (€ 45.000) vanwege een verdere belastingsamenwerking met de gemeente Ede.

Verdere belastingsamenwerking gemeente Ede
We intensiveren de bestaande samenwerking op belastinggebied met de gemeente Ede met als doel de uitvoering vanaf 2028 geheel door Ede te laten plaatsvinden. Dit betekent een structureel efficiencyvoordeel van € 45.000 per jaar.

Module werving & selectie
Kleine gemeenten hebben meer te maken met verloop dan grotere gemeenten. Om sneller en beter te kunnen werven breiden we ons bestaande pakket voor personeelsadministratie uit met een module werving & selectie. Dit leidt tot eenmalige implementatiekosten van € 10.000 in 2028.

Uitstel invoering Sharepoint
Enige jaren geleden hadden we besloten tot de invoering van Sharepoint. In het licht van krappe budgetten is besloten om nog niet over te gaan tot Sharepoint. Dit leidt in 2027 tot een besparing van € 45.500.

Tweejaarlijks medewerkersonderzoek
Om de uitvoeringsagenda van de organisatieontwikkeling goed te kunnen volgen, toetsen we tweejaarlijks de ervaringen van medewerkers. De resultaten geven ons inzicht in de voortgang en bieden aanknopingspunten om gericht bij te sturen in de organisatieontwikkeling.

Opstellen toekomstvisie
Voor de nieuwe toekomstvisie nemen we een budget op van € 100.000. De provincie Gelderland heeft in het kader van Vitaal Openbaar Bestuur een subsidieregeling die 50% van deze kosten vergoedt.

Nader onderzoek besparingen
Zoals in de inleiding van de begroting aangegeven staan we voor forse uitdagingen de komende jaren. Het is daarom goed om nog eens alle budgetten tegen het licht te

houden en te onderzoeken waar nog voordeel te behalen is. Om dit uit te kunnen voeren trekken we in 2027 eenmalig € 30.000 uit.

Mutatie voorziening onderhoud huisvesting
Als uitvloeisel van de overgang naar De Breehoek wijzigt ook de onderhoudsvoorziening. Dit levert in 2029 een voordeel op van € 28.838 en in 2030 van € 8.000.

Maatschappelijke weerbaarheid
Voor de uitvoering van het project maatschappelijke weerbaarheid trekken we vanaf 2027 geld uit.

Verkeersonderzoeken
Op dit moment is er nagenoeg geen budget voor het uitvoeren van verkeersonderzoeken en modelberekeningen. Gezien de ontwikkelingen de komende jaren op het gebied van wonen en verkeer is wel een adequaat budget vereist. Hiervoor trekken we de komende jaren structureel € 15.000 uit.

Bijdrage regioproject merkversterking Grebbelinie
Samen met de 9 gemeenten Rhenen, Ede, Veenendaal, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg, Leusden, Amersfoort en Bunschoten-Spakenburg (Barneveld, Veluwe) en het RBT Heuvelrug & Vallei werken we samen aan de merkversterking van de Grebbelinie. We werken aan de Grebbelinie als beleefbare, verbindende erfgoedroute voor bewoners, bezoekers en ondernemers. Hiermee creëren we meer beleving, spreiding en economische waarde op en rond de Grebbelinie. De inleg van de gemeenten wordt in de projectperiode 2027-2029 verdubbeld door de provincie Gelderland en nogmaals verdubbeld door regiodealgelden van de Regio Foodvalley.

Aanpassing budget gymnastieklokalen
Voor 2027 verhogen we het budget voor de huur van gymlokalen met € 10.000 naar € 50.500. Deze uitbreiding is noodzakelijk vanwege de groei van het aantal leerlingen, waardoor meer uren bewegingsonderwijs moeten worden aangeboden. Om voldoende gymcapaciteit beschikbaar te hebben en te blijven voldoen aan de onderwijsbehoefte, is aanvullende huur van gymlocaties nodig. De voorgestelde budgetverhoging maakt het mogelijk om ook in 2027 passend bewegingsonderwijs te blijven faciliteren.

Kosten leerlingenvervoer
De kosten voor leerlingenvervoer zijn de afgelopen jaren fors gestegen. We passen daarom het budget met € 30.000 aan naar € 296.000.
Hiermee waarborgen we passend en toegankelijk onderwijs voor leerlingen die vanwege hun beperking, afstand tot school of andere omstandigheden zijn aangewezen op leerlingenvervoer.

Uitbreiding groendienst
Voor het blijvend onderhouden van het openbaar groen is uitbreiding van de participatiecapaciteit noodzakelijk. Om het huidige areaal en toekomstige areaal volgens de vastgestelde kwaliteitsniveaus te onderhouden is een structurele uitbreiding.
De uitbreiding betreft medewerkers uit de sociale werkvoorziening en het doelgroepregister. Vanaf 2028 trekken we hier € 140.000 voor uit.

Aanpassing budget toezicht en handhaving kinderopvanglocaties
Voor 2027 verhogen we het budget voor toezicht en handhaving kinderopvang met € 20.000. Aanleiding hiervoor is de gewijzigde regelgeving voor de gastouderopvang per 1 juli 2026. Door de uitbreiding van de kwaliteitseisen binnen het pedagogisch klimaat neemt de omvang van het toezicht toe.

Indexatie tarieven Wmo en Jeugd
De tarieven voor Wmo en Jeugd stijgen volgens vaste afspraken die ook landelijk gelden. Dit betekent een toename van € 218.820 per jaar.

Kosten jeugdzorg
Bij jeugd hebben we de afgelopen jaren forse stijgingen gezien van de kosten. We zien in 2026 een afvlakking van de stijging en eerste signalen van een daling bij de ambulante hulp. We nemen daarom in 2027 nog € 157.000 extra op, maar in 2028 blijft dit beperkt tot € 5.000.

Verschuiving budget mantelzorgcompliment
M.i.v. 2027 is de mantelzorgwaardering overgedragen aan Welzijn Scherpenzeel. Het subsidiebedrag aan Welzijn Scherpenzeel is hiermee aangepast. Omdat het mantelzorgcompliment op een ander plek in de begroting stond opgenomen is deze verschuiving apart zichtbaar gemaakt.

Softwaremodule Sociaal Team
Het huidige ICT-systeem voor het sociaal team is niet meer toereikend om de trajecten en gegevens van inwoners op een passende en efficiënte manier te verwerken. De huidige werkwijze vraagt op onderdelen om praktische maatwerkoplossingen, die niet voldoende aansluiten bij de huidige eisen voor een zorgvuldige verwerking, registratie en archivering van gegevens. Nu door uitbreiding meer medewerkers met het systeem gaan werken, neemt de noodzaak toe om de inrichting hierop aan te passen.

Oekraïneopvang
De bekostiging van de Oekraïneopvang wijzigt in 2027. Gemeenten krijgen dan de werkelijke exploitatiekosten vergoed plus een normbedrag van € 11 per dag per bed voor projectleiding, dagbesteding, en indirecte apparaatskosten. De verwachting is dat dit een voordeel oplevert van € 161.350 in 2027.

Aanpassing baten/lasten afval
Voor afval vindt een bijstelling plaats op basis van het feit dat deze kostendekkend dienen te zijn.

Wijzigen baten/lasten riolering
Voor riolering vindt ook een bijstelling plaats op basis van het feit dat deze kostendekkend dienen te zijn.

Actualisatie grondexploitatie
Twee keer per jaar vindt een actualisatie van de grondexploitatie plaats. Dit leidt per saldo niet tot een bijstelling.

Realisatiestimulans

In de meicirculaire is voor de realisatiestimulans (een vergoeding van het Rijk voor gerealiseerde nieuwbouwwoningen) al jaarlijks een bedrag opgenomen.
Daarnaast verwachten we in 2028 en 2029 € 140.000 per jaar extra.

Mutatie reserves

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Vrijval BR Onderhoud Breehoek	6.162			
Vrijval BR Monumenten	100.000			
Vrijval BR Foodvalley	47.957			
Vrijval BR Omgevingsvisie	11.737			
Vrijval BR Duurzaamheid	40.000			
Vrijval BR Lbv	25.126			
Onttrekking aan BR Grondexploitatie t.b.v. Algemene Reserve	1.000.000			
Dotatie aan Algemene Reserve	-1.230.982			
Vrijval BR Sociale woningbouw	368.871			
Dotatie aan BR Sociaal Domein	-368.871			
Onttrekking aan BR Grondexploitatie t.b.v. BR Onderwijsgebouwen	-3.150.000	3.150.000		
Dotatie aan BR Onderwijsgebouwen	3.150.000	-3.150.000		
Mutatie BR Raadzaal			32.500	32.500
Mutatie BR Herinchting sportpark De Bree	6.500	6.500	6.500	6.500
Mutatie BR Onderhoud wegen	-87.347	-14.680	1.819	90.246
Mutatie BR Huisvesting	103.098	80.191	-38.642	71.161
Totaal mutaties bestemmingsreserves	**22.251**	**72.011**	**2.177**	**200.407**

De vrijval van verschillende reserves is bedoeld om de Algemene Reserve weer te versterken. In totaal wordt de Algemene Reserve met € 1.230.982 aangevuld, Zonder deze mutaties zou de Algemene Reserve in 2030 negatief worden.
De reserve Sociale woningbouw wordt toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein en de mutatie vanuit de reserve Grondexploitatie aan de reserve Onderwijsgebouwen schuift een jaar op.
De overige mutaties hebben te maken met aanpassingen van de afschrijvingen. Wanneer investeringen opschuiven in de tijd of juist eerder plaats vinden, heeft dat effect op de start van de afschrijvingen en daarmee van de dekking vanuit de reserves.

1.6.2 Taakstellingen en stelposten

We hebben gekozen voor een scherpe, maar realistische begroting. De begroting bevat 1 taakstelling en 1 stelpost.
De taakstelling is een sinds 2022 opgenomen post bij het Sociaal Domein. Deze taakstelling was oorspronkelijk € 400.000. In de jaarrekening 2022 was al zichtbaar dat de taakstelling reeds voor een deel was ingevuld. In de begroting 2024 hadden we de taakstelling daarom al verlaagd naar € 200.000 en in de begroting 2025 en 2026 naar € 150.000. Conform de Begroting 2026-2029 nemen we vanaf 2027 nog maar € 100.000 op. Deze taakstelling maakt ook onderdeel uit van de risicoparagraaf.
De stelpost komt voort uit de kerntakendiscussie en is een post 'nog te nemen maatregelen'. Deze stelpost van jaarlijks € 54.270 is vanaf 2028 volledig ingevuld door een paar kleine posten van gezamenlijk € 9.270 en door een efficiencyvoordeel (€ 45.000) vanwege een verdere belastingsamenwerking met de gemeente Ede.

1.6.3 Nieuw beleid

In de Financiële verordening is bepaald dat bij de Kadernota en de Begroting een lijst van nieuw beleid groter dan € 12.500 wordt gevoegd, waarbij wordt aangegeven voor welke autorisatie een raadsvoorstel richting de raad komt.
De Kadernota 2027-2030 en deze Begroting borduren nog voort op het bestaande beleid. Bij de Kadernota 2028-2031 geven we aan wanneer er sprake is van nieuw beleid a.g.v. het coalitieakkoord (zie toelichting in de inleiding).
Voor het beleidskader erfmolens (Programma 7) komt in 2027 een raadsvoorstel.

2. Programma's

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Een sterke gemeente begint bij een betrouwbaar bestuur en een professionele organisatie. Wij vinden het belangrijk dat inwoners vertrouwen hebben in de lokale overheid en ervaren dat onze besluitvorming zorgvuldig, transparant en begrijpelijk is.

Een goede samenwerking tussen inwoners, gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie is essentieel om de uitdagingen van de komende jaren het hoofd te bieden. Daarbij hebben we respect voor elkaars rollen en verantwoordelijkheden en zoeken we steeds naar wat ons verbindt. Goede ideeën voor Scherpenzeel zijn niet afhankelijk van coalitie of oppositie, maar beoordelen we op hun bijdrage aan onze gemeenschap.

Bestuur

Beoogd maatschappelijk effect: Vergroten strategische besluitvorming en een zorgvuldig politiek debat.

Doel: Besturen en ontwikkelen langs een heldere Toekomstvisie
Wat gaan we daarvoor doen:
Samen met de raadsklankbordgroep stellen we een procesaanpak vast.
We vragen subsidie aan bij de provincie Gelderland in het kader van Vitaal Openbaar Bestuur.
We faciliteren en stellen de hernieuwde toekomstvisie op.
We borgen samenhang tussen het hernieuwen van de Toekomstvisie en andere (beleids)ontwikkelingen.
Toelichting De Toekomstvisie van de gemeente vormt een belangrijk bestuurlijk kompas. Deze visie helpt ons om met een brede blik naar de toekomst van ons dorp te kijken. Om keuzes te maken die samenhang vertonen en ook op de langere termijn waardevol zijn. Daarom starten we direct aan het begin van de bestuursperiode met een herijking van de Toekomstvisie. Daarbij betrekken we inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers, raad, college en de ambtelijke organisatie. Waar mogelijk verbinden we deze herijking aan andere actuele vraagstukken. Op die manier voorkomen we dat ontwikkelingen afzonderlijk worden beoordeeld en zorgen we voor een samenhangende afweging van belangen. We realiseren ons dat niet alle vraagstukken kunnen wachten op de vernieuwde Toekomstvisie. In die gevallen nemen we tijdig een besluit.

Doel: Optimaliseren goede Lange Termijn Planning
Wat gaan we daarvoor doen:
We optimaliseren de LTA (Lange Termijn Agenda).
Het college maakt een collegeuitvoeringsprogramma die een plaats krijgt in de LTA.
We wijzen een LTA-coördinator aan.
We nemen bestuurlijk-ambtelijke samenwerking mee in het organisatieontwikkelprogramma.
Toelichting Via een geoptimaliseerde Lange Termijn Agenda (LTA) creëren we meer tijd en ruimte voor strategische besluitvorming en een zorgvuldig politiek debat. We geven het college de opdracht om te werken aan een duidelijke prioritering van projecten en de uitvoering ervan te integreren in de LTA, en de raad te betrekken bij fundamentele keuzes betreffende prioritering en planning.

Beoogd maatschappelijk effect: Met samenwerking betere resultaten bereiken voor onze inwoners.

Doel: Regionaal samenwerken vanuit eigen kracht
Wat gaan we daarvoor doen:
We dragen actief bij in regionale bestuurlijke rollen.
We werken de samenwerkingsstrategie verder uit door te focussen en concrete keuzes te maken.
We leveren ambtelijke capaciteit in regionale overleggen.

Beheer overige gebouwen en gronden

Beoogd maatschappelijk effect: Duurzame keuzes voor de toekomst.

Doel: Het reduceren van milieubelastende activiteiten van de gemeente.
Wat gaan we daarvoor doen:
We verduurzamen onze gemeentelijke panden.
We vergroten de bewustwording van de gemeentelijke organisatie t.a.v. duurzaamheid.
We nemen deel in EnergieWEB.
Toelichting Sinds 2026 zijn we wettelijk verplicht ons eigen energieverbruik fors terug te dringen en hier jaarlijks transparant over te rapporteren. Deze rapportage heeft betrekking op drie pijlers: gebouwen, vervoer en niet-gebouw gebonden processen zoals riolen en openbare verlichting.

Organisatie

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners krijgen waar voor hun geld.

Doel: Onze dienstverlening is betrouwbaar, betrokken en toegankelijk.
Wat gaan we daarvoor doen:
We optimaliseren doorlopend ons klantcontactsysteem en hierbij streven we onze visie op dienstverlening na.
We breiden onze baliecapaciteit met 25% uit om de paspoortpiek op te vangen.
We leggen complexe projecten en ontwikkelingen begrijpelijk uit.
We verbeteren inwonersbetrokkenheid bij onderwerpen die een grote impact hebben op inwoners of wijken.
Toelichting Het gemeentebestuur staat dicht bij haar inwoners. Een professionele toegankelijke houding is hierbij het uitgangspunt. Onze dienstverlening komt tot uitdrukking in het meedenken met onze inwoners, het voorkomen van bureaucratie en het bewerkstelligen van snellere doorlooptijden. Digitaliseren is hierbij een belangrijk instrument. Daarnaast worden onze inwoners en bedrijven tijdig betrokken bij nieuwe ontwikkelingen. Wij communiceren op vriendelijke en toegankelijke wijze. In 2026 is de vacature adviseur inwonersbetrokkenheid ingevuld. De inzet van deze adviseur is gericht op het betrekken van inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden bij onderwerpen die veel impact hebben. We verwachten in 2028 een eerste evaluatie van het nieuwe beleid op te leveren.

Doel: De Breehoek als centrale plek voor ontmoeting, dienstverlening, bestuur, sportieve en maatschappelijke activiteiten.
Wat gaan we daarvoor doen:
We verbouwen de Breehoek tot een multi-functioneel centrum waarin ook plaats is voor het gemeentehuis met een nieuwe raadzaal.
We ondersteunen de Stichting Kulturhus De Breehoek, zodat De Breehoek haar functie als centrale locatie voor ontmoeting, dienstverlening, bestuur en maatschappelijke en sportieve activiteiten kan blijven vervullen.

Doel: Effectieve en efficiënte belastingprocessen.
Wat gaan we daarvoor doen:
De kwaliteit van de belastinggegevens en -processen verbeteren.
Toelichting De Waarderingskamer controleert en beoordeelt gemeenten op de uitvoering van de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Zij beoordeelt onze gemeente op dit moment met drie (van de vijf) sterren. Wij werken aan een verdere verbetering van de kwaliteit van onze belastinggegevens en -processen. Wij streven daarbij naar een score van minimaal 4 sterren. Een dergelijke score maakt ons interessant als mogelijk toekomstige samenwerkingspartner. De gemeente Ede verzorgt vanaf 1 februari 2025 de WOZ-taxaties en -bezwarenafhandeling voor ons. Op dit moment verkennen we verbreding van deze samenwerking.

Doel: De financiële positie van Scherpenzeel moet gezond en stabiel blijven.
Wat gaan we daarvoor doen:
We ontwikkelen financiële scenario's ontwikkelen met mogelijke maatregelen per scenario.
We nemen acties om de algemene reserve en de weerstandsratio te versterken.
Toelichting Structurele lasten dekken we zoveel mogelijk uit structurele baten. Ambities moeten financieel haalbaar zijn en passen binnen de beschikbare middelen. Bij investeringen kijken we naar de kosten van vandaag én naar de gevolgen voor toekomstige generaties. Daarbij wegen we maatschappelijke meerwaarde, uitvoerbaarheid en financiële risico's nadrukkelijk mee.

Doel: We zijn terughoudend met het verhogen van lokale lasten.
Wat gaan we daarvoor doen:
Verhogen van lokale lasten boven op de inflatie doen we bij voorkeur alleen wanneer daardoor concrete dienstverlening of belangrijke voorzieningen voor inwoners behouden kunnen blijven.

Doel: Een aantrekkelijke werkgever blijven voor de huidige medewerkers.
Wat gaan we daarvoor doen:
We versterken rolvastheid en verbinding raad, college en ambtelijke organisatie.
We versterken de weerbaarheid van de ambtelijke organisatie.
We doen gerichte investeringen in ontwikkeling, opleiding, coaching en begeleiding.
We voeren een tweejaarlijks Medewerkers Onderzoek (MO) uit.
Toelichting Doel van het medewerkers onderzoek is de ontwikkeling in medewerkerservaringen en -behoeften ten opzichte van de resultaten uit 2026 te volgen en op basis daarvan gericht te sturen op organisatieontwikkeling, goed werkgeverschap en duurzame inzetbaarheid.

BBV-Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	9,0	9,0	9,0	9,5	10,5	10,5
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,7	8,8	8,8	9,2	10,4	10,5
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	973	1.080	1.080	1.148	1.103	1.237
Externe inhuur	% van loonsom + totale kosten inhuur externen	30,3%	24,9%	24,9%	13,8%	7,7%	4,8%
Overhead	% van totale lasten	15,9%	15,9%	15,9%	13,9%	16,4%	15,6%

De BBV-indicator externe inhuur laat een daling zien van 16,9% (gerealiseerd in 2025) naar 8,9% in 2026 en 4,8% in 2027. Deze ontwikkeling hangt samen met de verlaging van de beschikbare budgetten voor externe inhuur uit de kerntakendiscussie. De begrote percentages voor 2026 en 2027 geven daarmee vooral de financiële ruimte voor externe inhuur weer. In hoeverre de daadwerkelijke inhuur zich ook op dit niveau ontwikkelt, is afhankelijk van de personele situatie en de ontwikkelingen binnen de organisatie.

We zien dat een kleine organisatie als Scherpenzeel kwetsbaar blijft wanneer medewerkers op cruciale functies vertrekken of tijdelijk uitvallen. De mogelijkheden om deze capaciteit met eigen medewerkers op te vangen zijn dan beperkt. Waar nodig kan daarom tijdelijke externe inzet nodig zijn om de continuïteit van de dienstverlening en de uitvoering van belangrijke taken te waarborgen.

Financiën

P0	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
0.1 Bestuur	-2.162.086	-1.552.792	-1.677.069	-1.599.799	-1.635.363	-1.642.780
0.2 Burgerzaken	-420.573	-395.236	-384.476	-384.864	-384.864	-384.864
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-158.158	-89.637	-86.172	-89.834	-89.834	-89.834
0.4 Overhead	-5.709.440	-5.589.783	-6.261.026	-6.325.002	-6.525.573	-6.565.220
0.5 Treasury	-232.076	-348.347	-306.388	-403.037	-312.077	-288.077
0.61 OZB woningen	-411.160	-425.541	-427.033	-332.276	-332.276	-332.276
0.62 OZB niet-woningen	-13.020	-16.715	-16.839	-16.874	-16.874	-16.874
0.64 Belastingen overig	-30.712	-38.680	-39.075	-39.145	-39.145	-39.145
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-6.239	-6.302	-6.302	-6.302	-6.302	-6.302
0.8 Overige baten en lasten	-23.753	27.922	-149.210	-249.205	-299.765	-345.908
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-586.641	-296.500	-347.750	-272.500	-272.500	-272.500
Totaal Lasten	**-9.753.859**	**-8.731.611**	**-9.701.340**	**-9.718.838**	**-9.914.573**	**-9.983.780**
Baten						
0.1 Bestuur	8.955	9.015	9.267	9.267	9.267	9.267
0.2 Burgerzaken	249.551	220.699	226.878	226.878	226.878	226.878
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	142.652	48.374	48.828	48.828	48.828	48.828
0.4 Overhead	39.566	0	100.000	100.000	120.838	100.000
0.5 Treasury	40.814	159.491	52.224	46.224	29.472	29.472
0.61 OZB woningen	1.781.595	1.913.084	2.084.650	2.130.512	2.177.383	2.222.574
0.62 OZB niet-woningen	754.076	813.213	835.703	853.869	872.434	891.407
0.63 Parkeerbelasting	2.916	2.500	2.570	2.570	2.570	2.570
0.64 Belastingen overig	43.911	53.893	59.893	62.893	65.893	62.143
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	19.906.440	20.136.378	21.104.281	20.280.850	20.545.269	21.072.857
0.8 Overige baten en lasten	49.346	0	0	0	0	0
Totaal Baten	**23.019.821**	**23.356.647**	**24.524.294**	**23.761.891**	**24.098.832**	**24.665.996**
Saldo van baten en lasten	**13.265.963**	**14.625.036**	**14.822.954**	**14.043.053**	**14.184.259**	**14.682.216**
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Algemene reserve	0	0	-1.230.982	0	0	0
Huisvesting	0	-3.762.500	0	0	0	0
Raadszaal	-325.000	0	0	0	0	0
Individuele trajecten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Automatisering	-624.288	0	0	0	0	0
Totaal toevoegingen	**-974.288**	**-3.787.500**	**-1.255.982**	**-25.000**	**-25.000**	**-25.000**
Onttrekkingen						
Algemene reserve	1.303.791	0	0	0	0	0
Foodvalley	0	0	47.957	0	0	0
Huisvesting	52.735	52.735	181.044	158.137	365.694	421.541
Raadszaal	0	0	0	0	32.500	32.500
Automatisering	71.274	102.405	164.544	171.252	193.289	193.289
Organisatie	50.000	31.183	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	**1.477.800**	**186.323**	**393.545**	**329.389**	**591.483**	**647.330**
Mutatie reserves	**503.512**	**-3.601.177**	**-862.437**	**304.389**	**566.483**	**622.330**
Resultaat	**13.769.475**	**11.023.859**	**13.960.517**	**14.347.442**	**14.750.742**	**15.304.546**

Toelichting financiële mutaties

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2026	11.023.859
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2026-2029	3.129.146
T/m kadernota 2027-2030 vastgestelde mutaties	402.571
Startsaldo voor begroting 2027-2030	**14.555.576**
Loon-/prijsindexatie	-18.296
Reservemutatie	-1.079.927
Meicirculaire 2026	558.000
Bijstelling kapitaallasten	-52.343
Subsidieprogramma	30.000
Uitstel invoering Sharepoint	45.500
Nader onderzoek mogelijke besparingen	-30.000
Opstellen toekomstvisie	-50.000
Technische mutatie	2.007
Saldo begroting 2027	**13.960.517**

Programma 1: Veiligheid

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor het welzijn van onze inwoners. De onderlinge betrokkenheid in ons dorp vormt hiervoor een sterke basis. Scherpenzelers kijken naar elkaar om en voelen een sterke verantwoordelijkheid voor hun omgeving.

Crisisbeheersing en brandweer

Beoogd maatschappelijk effect: Een veilige en leefbare gemeente bevorderen door toekomstbestendige crisisbeheersing en brandweerzorg.

Doel: Structurele samenwerking met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) op het gebied van crisisbeheersing en veiligheid.
Wat gaan we daarvoor doen:
We werken samen met de VGGM aan een effectieve inrichting van crisisbeheersing en brandweerzorg.
We sluiten aan bij ambtelijke en bestuurlijke overleggen van de VGGM op het gebied van crisisbeheersing en veiligheid en leveren hier actief lokale relevante input vanuit de gemeente Scherpenzeel om de lokale belangen.

Doel: Een effectieve en toekomstbestendige crisisbeheersing en brandweerzorg.
Wat gaan we daarvoor doen:
We actualiseren doorlopend de lokale crisisorganisatie van de gemeente Scherpenzeel en trainen jaarlijks de medewerkers die hier een rol in hebben.
We monitoren het dekkingsplan van de brandweerzorg doorlopend en bespreken dit met de VGGM.
We monitoren actuele risico's in samenwerking met de VGGM en spelen waar nodig in op veranderende risico's.
We monitoren de continuïteit en kwaliteit van de lokale brandweerzorg door aandacht te houden voor voldoende capaciteit, vakbekwaamheid en paraatheid in afstemming met de VGGM.

Beoogd maatschappelijk effect: Een gemeentelijke organisatie en een samenleving die op kritieke processen kunnen blijven functioneren bij langdurige stroomuitval, uitval van vitale voorzieningen of andere crisissituaties.

Doel: De gemeentelijke organisatie en de samenleving voorbereiden op langdurige stroomuitval en de problemen die daaruit voortkomen.
Wat gaan we daarvoor doen:
We geven uitvoering aan de prioriteiten uit de VNG-handreiking 'Weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau', waaronder het inrichten van een of meer noodsteunpunten.
We maken heldere afspraken met maatschappelijke partners.
We voeren oefeningen uit.

Beoogd maatschappelijk effect: Een veilige leefomgeving waarin overlevingskansen bij een hartstilstand worden vergroot en gezondheidsschade beperkt blijft.

Doel: Een betrouwbaar, actueel en goed gespreid AED-netwerk in stand te houden.
Wat gaan we daarvoor doen:
We monitoren voortdurend de dekking van het AED-netwerk, om de spreiding, beschikbaarheid en bereikbaarheid van AED's binnen de gemeente op peil te houden.
We dragen zorg voor het onderhoud van de door de gemeente aangewezen AED's en voeren overige ondersteunende en faciliterende werkzaamheden uit die bijdragen aan een dekkend, betrouwbaar en goed functionerend AED-netwerk.
We bevorderen en faciliteren de opleiding, beschikbaarheid en inzet van burgerhulpverleners.

Openbare orde en veiligheid

Beoogd maatschappelijk effect: Scherpenzeel is een veilige gemeente.

Doel: Het bevorderen van een veilige en leefbare situatie voor inwoners, bedrijven en bezoekers van gemeente Scherpenzeel.
Wat gaan we daarvoor doen:
We zorgen voor een zichtbare en toegankelijke inzet van boa's/toezichthouders, zodat zij aanspreekbaar zijn in het dorp en in het buitengebied voor inwoners en ondernemers en bijdragen aan een veilige en leefbare openbare ruimte.
We evalueren de inzet van handhaving en toezicht en passen de uitkomst van deze evaluaties toe bij toekomstige handhavingszaken.
We voeren periodiek ambtelijk en bestuurlijk overleg met de politie om de samenwerking op het gebied van de handhaving van de openbare orde, veiligheid en leefbaarheid te versterken.
Toelichting We vinden het belangrijk dat politie en boa's zichtbaar en aanspreekbaar zijn in het dorp en buitengebied.

Doel: Een actuele en toekomstgerichte veiligheidsaanpak
Wat gaan we daarvoor doen:
We geven uitvoering aan het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2024-2027 om de gemeente leefbaar en veilig te houden.
We stellen in samenwerking met lokale samenwerkingspartners, politie, het Openbaar Ministerie, de gemeente Barneveld en gemeente Nijkerk het Integraal Veiligheidsplan 2028-2031 op.
We vergroten de digitale weerbaarheid van onze inwoners en ondernemers door in te zetten op preventieve acties op het gebied van digitale veiligheid. Dit in samenwerking met ketenpartners.
We zetten zowel preventief als repressief in op de aanpak van overlast door middelengebruik.
Toelichting De veiligheidsaanpak is gericht op het terugdringen van criminaliteit en overlast, met specifieke aandacht voor ondermijning, zorg en veiligheid, digitale criminaliteit en middelengebruik.

BBV-Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2022	2023	2024	2025
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	3	3	4	1
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,5	0,5	0,5	0,0
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	1,9	1,4	1,5	1,9
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,5	1,0	1,0	0,9
Vernielingen en beschadigingen in openbare ruimte	Aantal per 1.000 inwoners	3,9	3,9	2,9	1,9

Financiën

P1	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-717.937	-764.215	-778.392	-770.275	-762.133	-762.133
1.2 Openbare orde en veiligheid	-401.160	-425.808	-431.108	-436.878	-436.878	-436.878
Totaal Lasten	**-1.119.097**	**-1.190.023**	**-1.209.500**	**-1.207.153**	**-1.199.011**	**-1.199.011**
Baten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.679	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400
1.2 Openbare orde en veiligheid	21.419	26.535	27.278	27.278	27.278	27.278
Totaal Baten	**24.098**	**29.935**	**30.678**	**30.678**	**30.678**	**30.678**
Saldo van baten en lasten	**-1.094.999**	**-1.160.088**	**-1.178.822**	**-1.176.475**	**-1.168.333**	**-1.168.333**
Mutatie reserves						
Er is geen sprake van reservemutaties	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**-1.094.999**	**-1.160.088**	**-1.178.822**	**-1.176.475**	**-1.168.333**	**-1.168.333**

Toelichting financiële mutaties

	mutaties
Saldo begroting 2026	-1.160.088
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2026-2029	15.967
T/m kadernota 2027-2030 vastgestelde mutaties	-23.000
Startsaldo voor begroting 2027-2030	**-1.167.121**
Loon-/prijsindexatie	-4.385
Maatschappelijke weerbaarheid	-10.625
Bijstelling kapitaallasten	-3.000
Subsidieprogramma	6.309
Saldo begroting 2027	**-1.178.822**

Programma 2: Verkeer en vervoer

Een goed bereikbaar en verkeersveilig Scherpenzeel draagt bij aan de leefbaarheid van ons dorp. Inwoners, ondernemers en bezoekers moeten zich veilig en gemakkelijk kunnen verplaatsen, zowel binnen Scherpenzeel als van en naar de regio. Tegelijkertijd vragen woningbouw, economische ontwikkelingen en veranderende mobiliteitsbehoeften om zorgvuldige keuzes op het gebied van verkeer en vervoer.

Daarom blijven wij investeren in een leefomgeving waarin verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid hand in hand gaan. Met aandacht voor alle verkeersdeelnemers en de kwaliteit van onze openbare ruimte.

Verkeer en Vervoer

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame, leefbare en verkeersveilige openbare ruimte met voldoende aandacht voor bereikbaarheid.

Doel: We zorgen voor een verbetering van de verkeersinfrastructuur.
Wat gaan we daarvoor doen:
We zorgen voor een kwalitatief goed openbaar wegennetwerk door het wegenbeheerplan uit te voeren.
We starten met de eerste maatregelen van de uitvoeringsagenda van het Mobiliteitsplan.

Doel: We streven naar een toekomstbestendige bereikbaarheid van Scherpenzeel, voor alle vervoersvormen.
Wat gaan we daarvoor doen:
We behouden en verbeteren (waar mogelijk) onze OV-verbindingen en de toegankelijkheid van onze OV-haltes en nemen daartoe actief deel aan het regio-overleg (Ambtelijk Overleg-mobiliteit, werkgroep OV en werkgroep Fiets).
We zorgen dat de laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer mee kan groeien met de behoefte van inwoners en bedrijven.
Toelichting De Integrale Laadvisie van de gemeente Scherpenzeel vormt de strategische basis voor het uitrollen van een dekkend, toegankelijk, betaalbaar en veilig netwerk van laadpalen voor elektrisch vervoer. In november 2026 wordt de nieuwe visie voorgelegd aan de Raad.

BBV-Indicatoren

Voor programma 2 is er geen sprake van wettelijke indicatoren.

Financiën

P2	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	-1.460.874	-1.568.545	-1.723.393	-1.874.023	-1.936.476	-1.899.501
2.2 Parkeren	-16.050	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	-9.353	-14.042	-18.469	-18.495	-18.495	-18.495
Totaal Lasten	**-1.486.276**	**-1.582.587**	**-1.741.862**	**-1.892.518**	**-1.954.971**	**-1.917.996**
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	35.177	140.872	36.412	36.412	36.412	36.412
Totaal Baten	**35.177**	**140.872**	**36.412**	**36.412**	**36.412**	**36.412**
Saldo van baten en lasten	**-1.451.100**	**-1.441.715**	**-1.705.450**	**-1.856.106**	**-1.918.559**	**-1.881.584**
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Wegen	-209.207	-221.534	-310.473	-310.473	-310.473	-310.473
Totaal toevoegingen	**-209.207**	**-221.534**	**-310.473**	**-310.473**	**-310.473**	**-310.473**
Onttrekkingen						
Wegen	133.887	187.197	265.874	415.802	477.943	440.666
Totaal onttrekkingen	**133.887**	**187.197**	**265.874**	**415.802**	**477.943**	**440.666**
Mutatie reserves	**-75.320**	**-34.337**	**-44.599**	**105.329**	**167.470**	**130.193**
Resultaat	**-1.526.420**	**-1.476.052**	**-1.750.049**	**-1.750.777**	**-1.751.089**	**-1.751.391**

Toelichting financiële mutaties

	mutaties
Saldo begroting 2026	-1.476.052
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2026-2029	-110.966
T/m kadernota 2027-2030 vastgestelde mutaties	-88.993
Startsaldo voor begroting 2027-2030	**-1.676.011**
Loon-/prijsindexatie	-58.387
Verkeersonderzoeken	-15.000
Bijstelling kapitaallasten	87.347
Technische mutatie	-651
Reservemutatie	-87.347
Saldo begroting 2027	**-1.750.049**

Programma 3: Economie

Ondernemers zijn belangrijk voor de economische vitaliteit van Scherpenzeel. Zij zorgen voor werkgelegenheid, voorzieningen en levendigheid. Wij blijven daarom investeren in een aantrekkelijk ondernemersklimaat. Daarbij werken we nauw samen met de ondernemers- en winkeliersvereniging en andere partners.

Economie

Beoogd maatschappelijk effect: Een sterke en toekomstbestendige lokale economie met ruimte voor ondernemerschap, werkgelegenheid en voorzieningen.

Doel: Scherpenzeel biedt ruimte voor een sterke, duurzame en toekomstbestendige lokale economie.
Wat gaan we daarvoor doen:
We investeren in een aantrekkelijk ondernemersklimaat en werken nauw samen met (agrarisch)ondernemers- en winkeliersverenigingen en andere partners.
We blijven lokale ondernemers ondersteunen bij vestiging, groei en verduurzaming.
We werken samen met regiogemeenten en provincie aan de uitvoering van de Aanpak Veluwe.
We voeren accountgesprekken en zijn het eerste aanspreekpunt voor ondernemers.
We zijn zichtbaar en toegankelijk voor ondernemers.
We stimuleren duurzaam werkgeverschap.
We zijn actief in de Regio Foodvalley en vertalen de behoefte van lokale ondernemers.
We zoeken actief naar landelijke, provinciale en regionale subsidiemogelijkheden.

Doel: Scherpenzeelse bedrijven hebben voldoende ruimte om zich te ontwikkelen en werkgelegenheid te behouden en te creëren.
Wat gaan we daarvoor doen:
We dragen bij aan het voortvarend realiseren van bedrijventerrein Stationsweg voortvarend binnen de vastgestelde kaders.
We geven, waar mogelijk, bij de uitgifte van kavels met een bedrijven bestemming, binnen de geldende regels, prioriteit aan de ruimtebehoefte van lokale bedrijven.
We zetten in op toekomstbestendige en duurzame bedrijventerreinen.
We stimuleren het organisatievermogen en de samenwerking op bedrijventerreinen.

Doel: Een aantrekkelijk centrum creëren en behouden.
Wat gaan we daarvoor doen:
We dragen samen met ondernemers, vastgoedeigenaren en inwoners bij aan het opstellen van een nieuwe centrumvisie overeenkomstig met de op te stellen toekomstvisie.
We zetten in op een levendig centrum met ruimte voor winkels, horeca, dienstverlening en ontmoeting met aantrekkelijke buitenruimte.
We onderzoeken kansen om de aantrekkelijkheid en het gebruik van Plein 1940 verder te versterken.
We dragen samen met ondernemers bij aan een aantrekkelijk centrum voor inwoners en bezoekers.

Doel: Ondernemers werken samen aan een vitale en veerkrachtige lokale economie.
Wat gaan we daarvoor doen:
We stimuleren en bevorderen de samenwerking tussen ondernemers onderling, verenigingen, tussen verschillende branches en andere maatschappelijke partners.
We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan economische vitaliteit en lokale werkgelegenheid.
We zetten in op het duurzaam in stand houden van de weekmarkt, inclusief ruimte voor incidentele standhouders.
We versterken netwerken waarin ondernemers kennis, ervaring en kansen met elkaar kunnen delen.

BBV-Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2022	2023	2024	2025
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	155,3	164,5	171,9	170,0
Functiemenging: Verhouding tussen banen en woningen	%	50,1	50,7	50,0	49,4

Financiën

P3	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	-54.811	-54.021	-55.014	-55.102	-55.102	-55.102
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-563.000					
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-83.633	-89.199	-83.481	-87.152	-87.152	-87.152
3.4 Economische promotie	-85.243	-92.041	-82.475	-82.538	-94.138	-59.138
Totaal Lasten	**-786.688**	**-235.261**	**-220.970**	**-224.792**	**-236.392**	**-201.392**
Baten						
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	813.000	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	46.565	41.750	42.919	42.919	42.919	42.919
3.4 Economische promotie	151.996	195.825	200.469	200.469	200.469	200.469
Totaal Baten	**1.011.561**	**238.925**	**244.738**	**244.738**	**244.738**	**244.738**
Saldo van baten en lasten	**224.873**	**3.664**	**23.768**	**19.946**	**8.346**	**43.346**
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Beëindigingsregeling Lbv	-25.126	0	0	0	0	0
Totaal toevoegingen	**-25.126**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen						
Beëindigingsregeling Lbv	0	0	25.126	0	0	0
Totaal onttrekkingen	**0**	**0**	**25.126**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	**-25.126**	**0**	**25.126**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**199.747**	**3.664**	**48.894**	**19.946**	**8.346**	**43.346**

Toelichting financiële mutaties

	mutaties
Saldo begroting 2026	3.664
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2026-2029	13.939
T/m kadernota 2027-2030 vastgestelde mutaties	0
Startsaldo voor begroting 2027-2030	**17.603**
Loon-/prijsindexatie	10.365
Subsidieprogramma	800
Bijdrage regioproject merkversterking Grebbelinie	-5.000
Reservemutatie	25.126
Saldo begroting 2027	**48.894**

Programma 4: Onderwijs

Goed onderwijs is van grote waarde voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren en vormt een belangrijke basis voor de toekomst van Scherpenzeel. Wij vinden het belangrijk dat kinderen dicht bij huis goed onderwijs kunnen volgen in veilige, eigentijdse en toekomstbestendige schoolgebouwen.

Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer

Beoogd maatschappelijk effect: Voldoende en duurzame onderwijshuisvesting. Ook voor bewegingsonderwijs. Onderwijs is voor alle kinderen toegankelijk.

Doel: Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan vastgestelde norm.
Wat gaan we daarvoor doen:
We voeren het Integraal Huisvestingsplan (IHP) primair onderwijs uit en stellen het waar nodig bij.
We zorgen voor actuele leerlingenprognose zodat tijdig kan worden geanticipeerd op de ruimtebehoeftes bij de scholen.
We voeren de verordening leerlingenvervoer uit.
We leveren een bijdrage aan passend onderwijs waardoor kinderen een passende onderwijsplek krijgen met afgestemde (jeugd)zorg.
Toelichting Het project voor vervangende nieuwbouw van basisschool De Dorpsbeuk is gestart. De planning is erop gericht dat de nieuwe school in september 2028 wordt opgeleverd. De normvergoeding van het rijk voor vervangende nieuwbouw is niet voldoende. We werken aan een voorstel om extra budget te vragen. Daarnaast zorgen we voor de Glashorst en de Wittenberg voor tijdelijke huisvesting gelet op het ruimtegebrek en gaan het gesprek aan over een permanente oplossing conform de leerlingprognoses.

BBV-Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2022	2023	2024	2025
Absoluut verzuim; niet ingeschreven	Aantal per 1.000 leerlingen	0	0	0	0
Relatief verzuim; ongeoorloofd afwezig	Aantal per 1.000 leerlingen	19	21	12	14
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,2	1,2	1,6	2,0

Financiën

P4	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
4.1 Openbaar basisonderwijs	-47.769	-39.152	-50.528	-50.528	-50.528	-50.528
4.2 Onderwijshuisvesting	-296.158	-283.517	-388.021	-503.200	-503.048	-434.184
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-728.284	-901.533	-673.942	-674.046	-674.046	-674.046
Totaal Lasten	**-1.072.212**	**-1.224.202**	**-1.112.491**	**-1.227.774**	**-1.227.622**	**-1.158.758**
Baten						
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	211.103	362.382	149.503	149.503	149.503	149.503
Totaal Baten	**211.103**	**362.382**	**149.503**	**149.503**	**149.503**	**149.503**
Saldo van baten en lasten	**-861.109**	**-861.820**	**-962.988**	**-1.078.271**	**-1.078.119**	**-1.009.255**
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	0	-400.000	0	-3.150.000	0	0
Totaal toevoegingen	**0**	**-400.000**	**0**	**-3.150.000**	**0**	**0**
Onttrekkingen						
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	221.686	222.578	267.267	382.300	382.148	313.284
Totaal onttrekkingen	**221.686**	**222.578**	**267.267**	**382.300**	**382.148**	**313.284**
Mutatie reserves	**221.686**	**-177.422**	**267.267**	**-2.767.700**	**382.148**	**313.284**
Resultaat	**-639.423**	**-1.039.242**	**-695.721**	**-3.845.971**	**-695.971**	**-695.971**

Toelichting financiële mutaties

	mutaties
Saldo begroting 2026	-1.039.242
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2026-2029	-2.740.997
T/m kadernota 2027-2030 vastgestelde mutaties	0
Startsaldo voor begroting 2027-2030	**-3.780.239**
Loon-/prijsindexatie	-25.482
Aanpassing budget huur gymnastieklokalen	-10.000
Aanpassing budget leerlingenvervoer	-30.000
Reservemutatie	3.150.000
Saldo begroting 2027	**-695.721**

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Sport, cultuur en recreatie dragen bij aan gezondheid, welzijn en sociale samenhang. Verenigingen, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties vormen daarbij een onmisbare schakel. Hun inzet maakt Scherpenzeel tot een actief en betrokken dorp en verdient blijvende ondersteuning en waardering.
Als dorp mogen we trots zijn op onze uitstekende voorzieningen, zoals het zwembad, de sportclubs en Kulturhus De Breehoek.
Daarbij ontkomen we niet aan het zoeken naar een goede balans tussen de inzet van gemeenschapsgeld en het vragen van een eigen bijdrage aan gebruikers van de voorzieningen.

Sport

Bevorderen van sport, bewegen en gezondheid.
Sport en bewegen dragen bij aan een gezonde, actieve en betrokken samenleving. We zetten in op het stimuleren van deelname aan sport en bewegen, het bevorderen van een gezonde leefstijl en het versterken van preventie, zodat gezondheidsproblemen zoveel mogelijk worden voorkomen en inwoners langer vitaal en zelfredzaam blijven.

Realiseren van een toegankelijk en toekomstbestendig sport- en beweegaanbod.
We streven naar een efficiënt en multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties, voorzieningen en de openbare ruimte, passend bij de behoeften van inwoners. Sportverenigingen en andere sport- en beweegaanbieders leveren een belangrijke bijdrage aan gezondheid, ontmoeting en maatschappelijke betrokkenheid. We sturen op het behoud van vitale, sociaal veilige en toekomstbestendige verenigingen en op een sterke sociale basis binnen de gemeente.

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners zijn gezond, actief en betrokken bij de samenleving.

Doel: Iedere inwoner heeft de mogelijkheid om te sporten en te bewegen op een manier die past bij zijn of haar situatie.
Wat gaan we daarvoor doen:
We stimuleren sport en bewegen onder een zo groot mogelijk deel van de Scherpenzeelse inwoners, met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen.
We werken samen met verenigingen, maatschappelijke organisaties en zorg- en welzijnspartners om meer inwoners in beweging te krijgen.
We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan een laagdrempelig en toegankelijk sport- en beweegaanbod.

Doel: Sport & beweegaanbieders vormen een sterke en toekomstbestendige basis voor sport, ontmoeting en maatschappelijke betrokkenheid.
Wat gaan we daarvoor doen:
We waarderen en ondersteunen de inzet van sportverenigingen en hun vrijwilligers.
We bieden advies en ondersteuning op maat aan verenigingen en denken actief mee over initiatieven, kansen en ontwikkelingen voor sportorganisaties.
We stimuleren een efficiënt en breed gebruik van sportaccommodaties en openbare voorzieningen.
We stimuleren de verduurzaming van sportaccommodaties.

Doel: Sport en bewegen draagt bij aan gezondheid, welzijn en sociale samenhang voor alle inwoners.
Wat gaan we daarvoor doen:
We ondersteunen sportactiviteiten en evenementen die ontmoeting, gezondheid en gemeenschapszin versterken.
We stimuleren samenwerking tussen sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en andere partners binnen het sociaal domein.
We zetten sport en bewegen in als (preventie)middel om in de toekomst de zorg te ontlasten.
We onderzoeken mogelijkheden om sporten en bewegen in de openbare ruimte te stimuleren.

Monumenten

Beoogd maatschappelijk effect: De monumenten en waardevolle geschiedenis behouden.

Doel: De geschiedenis van Scherpenzeel tastbaar houden.
Wat gaan we daarvoor doen:
We organiseren één keer in de drie jaar de Open Monumentendag (2027 en 2030).
We maken gebruik van vakinhoudelijke kennis van de regioarcheoloog en de Adviescommissie Omgevingskwaliteit.
We geven subsidie voor het herstel en onderhoud van monumenten conform het vigerende beleid.
Toelichting Samen met de 8 andere gemeenten Rhenen, Ede, Veenendaal, Renswoude, Woudenberg, Leusden, Amersfoort en Bunschoten-Spakenburg (Barneveld, Veluwe) en het RBT Heuvelrug & Vallei werken we aan de merkversterking van de Grebbelinie. We werken aan de Grebbelinie als beleefbare, verbindende erfgoedroute voor bewoners, bezoekers en ondernemers. Hiermee creëren we meer beleving, spreiding en economische waarde op en rond de Grebbelinie. De inleg van de gemeenten wordt in de projectperiode 2027-2029 verdubbeld door de provincie Gelderland en nogmaals verdubbeld door regiodealgelden van de Regio Foodvalley.

Cultuur en media

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners hebben de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en zich verder te ontwikkelen en ontplooien.

Doel: Inwoners hebben toegang tot cultuur, kennis en informatie.
Wat gaan we daarvoor doen:
We ontwikkelen een cultuur- en erfgoedvisie inclusief bibliotheekwerk.
We stimuleren een passend, toegankelijk en veelzijdig cultuuraanbod, met speciale aandacht voor jongeren, erfgoedparticipatie en betrokkenheid van alle doelgroepen.
We zetten ons in om de rol van cultuur in het sociaal domein in Scherpenzeel te versterken.
We stimuleren cultuureducatie in Scherpenzeel. We zetten de cultuurverbinder in om samenwerking tussen culturele organisaties en het onderwijs aan te jagen en te versterken. We onderzoeken deelname van basisscholen aan Cultuureducatie met Kwaliteit.
We richten ons op (het behoud van) een robuuste bibliotheek in Scherpenzeel. In verband met de aanstaande zorgplicht stellen we samen een meerjarenplan op.
We ondersteunen de bibliotheek als een belangrijke culturele basisvoorziening. Zij levert een waardevolle bijdrage aan de leefbaarheid en maatschappelijke ontwikkeling van ons dorp.
We werken samen binnen Cultuurvallei en Foodvalley, versterken de regionale culturele infrastructuur en geven uitvoering aan wettelijke taken, waaronder advisering over de aanwijzing van de lokale publieke omroep.

Groen

Beoogd maatschappelijk effect: Een klimaat adaptief, veilig, gezond dorp met robuuste groenstructuren, natuur en sociaal welbevinden.

Doel: Het onderhoud van het openbaar groen duurzaam uitvoeren met voldoende uitvoeringscapaciteit, waarbij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar vermogen participeren.
Wat gaan we daarvoor doen:
We werken aan uitvoeringscapaciteit voor groenonderhoud.
We zetten medewerkers uit de sociale werkvoorziening en doelgroepregister in voor het dagelijks groenonderhoud.
We zorgen voor begeleiding en aansturing, zodat medewerkers zich kunnen ontwikkelen.
We zetten de beschikbare capaciteit in op basis van de areaalberekening, de onderhoudsplanning en de vastgestelde kwaliteitsniveaus.

Doel: Een veilige en aantrekkelijke speelomgeving
Wat gaan we daarvoor doen:
We voeren jaarlijkse veiligheids- en onderhoudsinspecties uit, welke input geven voor onderhoud, reparatie en vervanging.

Doel: We versterken de groenstructuren.
Wat gaan we daarvoor doen:
We bereiden ons voor op de veranderende wetgeving als gevolg van de Europese Natuurherstelverordening.
We versterken de biodiversiteit.
We breiden groenstructuren uit in het buitengebied samen met Gelders Landschap en inwoners.

BBV-Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2022	2023	2024	2025
Niet sporters	%	49,2	-	48,0	-

Financiën

P5	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
5.1 Sportbeleid en activering	-105.102	-127.260	-56.111	-56.170	-56.170	-56.170
5.2 Sportaccommodaties	-455.308	-508.179	-523.197	-539.858	-536.484	-536.484
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-78.718	-96.646	-89.446	-74.521	-74.521	-74.521
5.5 Cultureel erfgoed	-43.307	-59.234	-68.726	-58.780	-58.780	-68.780
5.6 Media	-602.446	-526.415	-293.329	-293.454	-293.454	-207.454
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.131.848	-1.111.961	-1.161.462	-1.308.399	-1.373.399	-1.373.399
Totaal Lasten	**-2.416.730**	**-2.429.695**	**-2.192.271**	**-2.331.182**	**-2.392.808**	**-2.316.808**
Baten						
5.1 Sportbeleid en activering	54.200	72.325	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	73.319	104.713	107.645	107.645	107.645	107.645
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.249	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	52.646	9.964	10.243	10.243	10.243	10.243
5.6 Media	10.103	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	**191.516**	**187.002**	**117.888**	**117.888**	**117.888**	**117.888**
Saldo van baten en lasten	**-2.225.214**	**-2.242.693**	**-2.074.383**	**-2.213.294**	**-2.274.920**	**-2.198.920**
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Zwembad	0	-51.840	0	0	0	0
Totaal toevoegingen	**0**	**-51.840**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen						
Lening Breehoek	75.000	3.800.000	0	0	0	0
Onderhoud Breehoek	0	0	6.162	0	0	0
Monumenten	0	11.500	111.500	11.500	11.500	11.500
Zwembad	22.137	22.137	22.137	22.137	22.137	22.137
Herinrichting sportpark De Bree	66.704	76.738	83.486	82.329	78.955	78.955
Totaal onttrekkingen	**163.841**	**3.910.375**	**223.285**	**115.966**	**112.592**	**112.592**
Mutatie reserves	**163.841**	**3.858.535**	**223.285**	**115.966**	**112.592**	**112.592**
Resultaat	**-2.061.373**	**1.615.842**	**-1.851.098**	**-2.097.328**	**-2.162.328**	**-2.086.328**

Toelichting financiële mutaties

	mutaties
Saldo begroting 2026	1.615.842
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2026-2029	-3.706.772
T/m kadernota 2027-2030 vastgestelde mutaties	120.040
Startsaldo voor begroting 2027-2030	**-1.970.890**
Loon-/prijsindexatie	-52.008
Subsidieprogramma	59.735
Technische mutatie	-597
Reservemutatie	112.662
Saldo begroting 2027	**-1.851.098**

Programma 6: Sociaal Domein

In Scherpenzeel willen we dat iedereen kan meedoen en de ondersteuning krijgt die nodig is, zodat niemand buiten de boot valt. Tegelijkertijd geloven we in eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid. De komende jaren blijven we investeren in een sterk Sociaal Domein. De vraag naar ondersteuning neemt toe, terwijl de financiële ruimte onder druk staat. Dat vraagt om slimme keuzes, een sterke lokale organisatie en een goede samenwerking tussen alle betrokken partners.

In dit programma ziet u de thema's uit het beleidsplan Sociaal Domein terug: Waardevol meedoen, Kansrijk Jong, veerkrachtig ouder worden. We richten ons in dit programma o.a. op het doorontwikkelen van de preventieve voorzieningen, om de beweging naar zelf en samenredzaamheid in te zetten. Daarbij worden de landelijke bewegingen zoals; de Hervormingsagenda Jeugd, Wonen, Ondersteuning en Zorg voor ouderen, Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA)/Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) meegenomen in de uitwerking van de doelen.
Het is van belang om de doelen en speerpunten vanuit het beleidsplan Sociaal Domein in samenhang te lezen met de onderwerpen in hoofdstukken 3 (economie), 4 (onderwijs), 5 (sport, cultuur en recreatie) en 7 (volksgezondheid). We stimuleren integraliteit, versterken de mogelijkheden en denken en werken domeinoverstijgend.

Het programma de 'basis op orde' is in 2024 afgerond, maar de doorontwikkeling is niet klaar.
We hebben een aantal flinke stappen gezet, tegelijkertijd zien we steeds nieuwe opgaven en kansen op ons afkomen. Dat betekent dat er ook in de toekomst geïnvesteerd zal moeten worden in het Sociaal Domein, waarbij een goede afweging tussen lasten en baten belangrijk blijft. Zo zijn we bezig met een doorontwikkeling van een stevige centrale toegang, doorontwikkeling naar een stevig sociaal team volgens het convenant 'stevige lokale teams' en wordt het welzijnsveld efficiënter en effectiever ingericht.
De vraag naar jeugdhulp en Wmo stijgt de afgelopen jaren. Tegelijkertijd nemen de kosten al enkele jaren toe, zowel lokaal als landelijk. In de begroting houden we daarom rekening met het risico van verder oplopende kosten. Voor de Jeugdwet nemen we maatregelen om de kosten te beheersen.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal

De vraag naar voorzieningen in het sociaal domein stijgt de afgelopen jaren. Tegelijkertijd nemen de kosten van de voorzieningen al enkele jaren toe, zowel lokaal als landelijk. In de begroting houden we daarom rekening met het risico van verder oplopende kosten.

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners krijgen tijdig passende ondersteuning en zwaardere zorg wordt waar mogelijk voorkomen.

Doel: Een sterke sociale basis en een stevig sociaal team realiseren
Wat gaan we daarvoor doen:
We versterken het sociaal team door structurele samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties.
We vergroten de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de sociale wegwijzer (Toegang)

Beoogd maatschappelijk effect: Kostenontwikkeling

Doel: Verminderen kosten en gebruik van voorzieningen Jeugdhulp, Wmo en Participatiewet.
Wat gaan we daarvoor doen:
We geven uitvoering aan het lokale programma Hervormingsagenda Jeugd.
We analyseren verdergaande beheersmaatregelen op voor de Jeugdwet, Wmo en P-wet.
We breiden onze monitoring uit.
Toelichting Naast de ingezette en eerder aangescherpte maatregelen op het gebied van kostenbeheersing binnen het sociaal domein, is het nodig om een volgende stap te zetten. We gaan daarom niet alleen kijken naar verdere efficiëntie en beheersing van de uitvoering, maar ook naar meer fundamentele keuzes over wat we als gemeente willen blijven bieden, voor wie en op welke manier.

Waardevol Meedoen

In dit onderdeel gaat het vooral om het versterken van de veerkracht en zelfredzaamheid van mensen. Iedereen kan meedoen en heeft een sociaal netwerk waar je op terug kunt vallen. Inwoners voor wie kansen niet vanzelfsprekend zijn, bieden we gericht ondersteuning. Om dit programma goed en gericht uit te kunnen voeren, is het nodig dat de focus blijft liggen op de basis en het nog beter in beeld brengen waar de behoeftes liggen binnen Scherpenzeel.

Beoogd maatschappelijk effect: Een warme en krachtige samenleving, waarin elke inwoner naar eigen kunnen mee kan doen

Doel: Stimuleren zinvolle daginvulling.
Wat gaan we daarvoor doen:
We maken het preventief ondersteuningsaanbod passend samen met welzijns- en zorgpartners en breiden uit waar nodig.
We bieden kwetsbare mensen kansen om aan het werk te gaan.
We onderzoeken hoe culturele activiteiten een bijdrage kunnen leveren aan ontmoeting en participatie.
We zetten domein overstijgend in op een gezonde leefstijl.
Toelichting Het bovenstaande doel wordt verder uitgewerkt in programma 3 en 4.

Doel: Stimuleren van het Goede gesprek/Normaliseren.
Wat gaan we daarvoor doen:
We bouwen verder aan het Mentaal Gezondheid Netwerk en verankeren mentale gezondheid in beleid en uitvoering.
We identificeren welke levensgebeurtenissen veel impact hebben op de inwoner en organiseren een passend groepsaanbod hiervoor.
We ontwikkelen welzijn op recept door en monitoren het effect.

Doel: Vergroten basisvaardigheden en zelfredzaamheid van onze inwoners.
Wat gaan we daarvoor doen:
We brengen het beschikbare aanbod van het Taalhuis voor inwoners met lage basisvaardigheden in beeld.
We brengen de doelgroep voor het Taalhuis in beeld.
We versterken de ketenaanpak gezond gewicht.
Toelichting Dit doel wordt voornamelijk uitgewerkt in programma 3, 4 en 5. De focus voor het vergroten van de basisvaardigheden ligt bij de activiteiten van het taalhuis en de bibliotheek.

Doel: Vergroten van de bestaanszekerheid van onze inwoners.
Wat gaan we daarvoor doen:
We implementeren de Wet inburgering 2021 verder.
We ontwikkelen een aanpak tegen energiearmoede.
Toelichting Dit doel wordt hieronder verder uitgewerkt in de actiepunten. Ook wordt dit doel verder uitgewerkt bij programma 7.

Veerkrachtig ouder worden

Door de vergrijzing komen er meer ouderen met gezondheidsproblemen, eenzaamheid en dementie. Dit vraagt om meer bewustwording en acceptatie.
We willen ouderen stimuleren in hun zelfredzaamheid, hun basisvaardigheden vergroten en hen ondersteunen bij levensgebeurtenissen. Door netwerken te versterken en samen te werken rondom inwoners en mantelzorgers vergroten we de effectiviteit en efficiëntie van onze inzet. Zo verbeteren we kwaliteit van leven en het welzijn van ouderen én hun mantelzorgers. Zodat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen zijn en de mantelzorgers niet overbelast raken.

Beoogd maatschappelijk effect: (Oudere) inwoners zijn veerkrachtig en zijn zo veel en zo lang mogelijk zelfredzaam.

Doel: Inwoners wonen langer en veilig zelfstandig thuis.
Wat gaan we daarvoor doen:
We zetten in op een gezonde leefstijl en stimuleren vitaliteit.
Wij geven invulling aan valpreventie.
We bouwen aan een sterke en duurzame ondersteuning voor mantelzorgers.
We blijven inzetten op de realisatie van passende en levensloopbestendige woningen voor ouderen.
Toelichting We ondersteunen ouderen om zelfstandig en zelfredzaam te leven. Daarbij moedigen we hen aan om verantwoordelijkheid te nemen en bewust om te gaan met veranderingen die horen bij het ouder worden.

Doel: Inwoners kunnen omgaan met (levens)veranderingen.
Wat gaan we daarvoor doen:
We zetten de bevindingen uit het CHE-onderzoek en de dementiescan om in concrete verbeteracties.
We implementeren Reablement.
We stimuleren ouderen tijdig na te denken over ouder worden, wonen en zorg met het regionale project ‘Praat vandaag over morgen’.

Kansrijk Jong

Hierbij gaat het om gezond en veilig opgroeien. Dat betekent dat we vroeg starten met preventieve activiteiten voor bepaalde kwetsbare doelgroepen. En (vroegtijdig) signaleren als extra ondersteuning noodzakelijk is. Het gaat zowel om werken aan en benutten van kans en kracht van iemand als ook het signaleren en beperken van mogelijke risico’s.

Beoogd maatschappelijk effect: Een gezond en veilig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel: Ondersteunen in het normale leven.
Wat gaan we daarvoor doen:
We ontwikkelen een duidelijke en gerichte visie op jeugdpreventie, zodat we problemen eerder kunnen voorkomen.
We versterken de sociale basis voor jeugd.
We zetten in op dialoogsessies met ouders en partijen in het lokale jeugddomein.
We zetten in op preventie rondom middelengebruik onder jongeren.
We versterken de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, welzijn en zorg.

Doel: Helpen kansen pakken.
Wat gaan we daarvoor doen:
We brengen in beeld welke activiteiten afgelopen jaren uitgevoerd zijn en welke stappen de komende jaren nodig zijn op het gebied van Verstevigen gezinsaanpak geletterdheid.
We versterken basisvaardigheden door in te zetten op het stimuleren van de taalontwikkeling.
We voeren een doorontwikkeling uit op de basisfunctionaliteiten Kansrijke Start, Nu Niet Zwanger en de Integrale Gezinspoli.
Toelichting Bovenstaande acties worden ook uitgewerkt in programma 4, 5 en 7. Kansengelijkheid staat bij dit doel centraal. Elke actie die gedaan wordt, is er op gericht om de kansengelijkheid te vergroten. Ieder kind verdient een kans om op te groeien in een kansrijke omgeving, waardoor hij/zij zich op latere leeftijd beter kan redden.

BBV-Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2022	2023	2024	2025
Banen	Aantal per 1.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	673,6	689,4	673,1	650,4
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	-	-	-	-
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	3,0	3,0	3,0	nnb
Netto arbeidsparticipatie	% mensen dat een baan heeft tussen 15 en 67 jaar	76,7	77,6	78,1	78,1
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	111,0	126,5	127,3	124,8
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	nnb	nnb	1,0	nnb
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	87,2	87,0	96,7	94,9
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	11,2	11,2	12,5	13,1
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,9	0,6	0,3	0,5
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren tot 18 jaar	-	-	-	-
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	600	620	620	610

Gemeentelijke indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2022	2023	2024	2025
Onvoldoende regie over het eigen leven	% inwoners 50-64 jaar	13,0		11,0	
Vrijwiillgerswerk	% inwoners van 18 jaar en ouder	34,0		35,0	
Moeite met rondkomen	% inwoners van 18 jaar en ouder	15,0		8,0	
Ervaren van opvoedproblematiek	% ouders	13,0		18,0	
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door één of meer factoren	% van alle jongeren 13-16 jaar		37,0		nnb
	% van alle meisjes 13-16 jaar		53,0		nnb
	% van alle jongens 13-16 jaar		19,0		nnb
Mantelzorg (zeer) zwaar of overbelast	% mantelzorgers	9,0		21,0	
Missen van emotionele steun	% van inwoners 50-64 jaar	7,0		nnb	
Zichtbaarheid cliëntondersteuning		42,0		nnb	

Meer informatie is te vinden op: Home | GGD Gelderland-Midden.

Financiën

P6	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.649.688	-1.522.936	-1.665.709	-816.353	-816.353	-816.353
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-7.297	-54.000	-5.620	-5.620	-5.620	-5.620
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-398.247	-432.870	-429.363	-429.669	-429.669	-429.669
6.3 Inkomensregelingen	-2.074.621	-2.048.035	-2.048.545	-2.076.150	-2.076.150	-2.076.150
6.4 WSW en beschut werk	-431.197	-258.619	-260.760	-261.028	-261.028	-261.028
6.5 Arbeidsparticipatie	-69.273	-69.361	-72.446	-74.503	-74.503	-74.503
6.60/6.71/6.79/6.81/6.91 Wmo	-2.726.010	-2.685.421	-2.689.869	-2.698.449	-2.705.847	-2.713.840
6.75/6.76/6.79/6.92 Jeugd	-5.398.467	-5.010.665	-5.389.992	-5.255.545	-5.265.561	-5.265.561
Totaal Lasten	**-12.754.800**	**-12.081.907**	**-12.562.304**	**-11.617.317**	**-11.634.731**	**-11.642.724**
Baten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.709.408	1.604.897	1.011.350	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.000	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	1.492.978	1.369.847	1.369.847	1.369.847	1.369.847	1.369.847
6.4 WSW en beschut werk	29.976	2.750	2.750	2.750	2.750	2.750
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.342	3.100	3.187	3.187	3.187	3.187
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	593.000	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	12.924	0	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	2.444	0	0	108.172	109.640	109.640
Totaal Baten	**3.843.072**	**2.980.594**	**2.387.134**	**1.483.956**	**1.485.424**	**1.485.424**
Saldo van baten en lasten	**-8.911.728**	**-9.101.313**	**-10.175.170**	**-10.133.361**	**-10.149.307**	**-10.157.300**
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Reserve Sociaal Domein	-793.000	-129.385	-462.423	0	0	0
Totaal toevoegingen	**-793.000**	**-129.385**	**-462.423**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen						
Reserve Sociaal Domein	494.000	0	0	222.937	0	0
Totaal onttrekkingen	**494.000**	**0**	**0**	**222.937**	**0**	**0**
Mutatie reserves	**-299.000**	**-129.385**	**-462.423**	**222.937**	**0**	**0**
Resultaat	**-9.210.728**	**-9.230.698**	**-10.637.593**	**-9.910.424**	**-10.149.307**	**-10.157.300**

Toelichting financiële mutaties

	mutaties
Saldo begroting 2026	-9.230.698
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2026-2029	41.987
T/m kadernota 2027-2030 vastgestelde mutaties	-806.662
Startsaldo voor begroting 2027-2030	**-9.995.373**
Loon-/prijsindexatie	-176.623
Indexatie tarieven Wmo en Jeugd	-218.820
Mutatie kosten jeugdzorg	-157.000
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	4.052
Verschuiving budget mantelzorgcompliment	12.218
Aanpassing budget toezicht en handhaving kinderopvanglocaties	-20.000
Softwaremodule Sociaal Team	-20.000
Subsidieprogramma	141.474
Oekraïneopvang	161.350
Reservemutatie	-368.871
Saldo begroting 2027	**-10.637.593**

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Een gezonde leefomgeving draagt bij aan de kwaliteit van leven van onze inwoners. Daarom investeren wij in gezondheid, preventie en duurzaamheid. Tegelijkertijd staan wij voor belangrijke opgaven op het gebied van energie, leefbaarheid en de toekomstbestendigheid van onze gemeente.

Bij deze opgaven kiezen wij voor een praktische aanpak die uitgaat van haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak. Zo werken wij aan een Scherpenzeel waar inwoners gezond kunnen wonen, werken en leven, nu en in de toekomst.

We werken aan een gezond en prettig leefmilieu voor onze inwoners en ondernemers. We dragen zorg voor het inzamelen en afvoeren van afvalstoffen en afvalwater op milieuhygiënisch verantwoorde wijze. Daar waar mogelijk en/of wenselijk dragen we zorg voor een meer duurzame inrichting van de openbare ruimte, stimuleren we milieuvriendelijk beheer en versterken we landschap en biodiversiteit. De energietransitie en warmtetransitie zijn ook onderdeel van dit programma.
Ook dragen we zorg voor voldoende en adequate begraafmogelijkheden.

Volksgezondheid en Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA)

Beoogd maatschappelijk effect: Het creëren en behouden van een gezonde leefomgeving om bij te dragen aan de kwaliteit van leven van onze inwoners.

Doel: Implementeren van het AZWA.
Wat gaan we daarvoor doen:
Regionaal samenwerken in de regio Vitale Gelderse Vallei (VGV) en de regio Samen Sterker Eemland (SSE).
Inrichten van de basisfunctionaliteiten.
Inrichten van de basisinfrastructuur.
Toelichting Stevige regionale en lokale samenwerking om in elke regiogemeente de wetenschappelijke onderbouwde ketenaanpakken (basisfunctionaliteiten) neer te zetten en te monitoren. Deze aanpakken richten zich op de verschuiving van zorg naar gezondheid, waaronder bijvoorbeeld leefstijl, mentale gezondheid en valpreventie.

Doel: Inrichten en verstevigen van de basisinfrastructuur (AZWA/VEL).
Wat gaan we daarvoor doen:
We versterken het sociaal team door structurele samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties.
We houden regie op de (door)ontwikkeling van welzijn.
We verstevigen het sociaal team conform uitgangspunten van het convenant Stevige Sociale Teams.
We vergroten de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de sociale wegwijzer.
We zorgen voor een goede ketensamenwerking tussen huisarts, welzijn en het beweegaanbod door faciliteren van een beweegmakelaar.
Deelname aan project 'hechte wijkverbanden'.
Toelichting Inwoners merken dat zij sneller en gemakkelijker de juiste ondersteuning vinden, dichtbij huis en passend bij hun situatie. Professionals, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties werken beter samen, waardoor inwoners minder vaak van het kastje naar de muur worden gestuurd. Ook wordt het aanbod op het gebied van welzijn, bewegen en ondersteuning beter op elkaar afgestemd. Hierdoor kunnen inwoners eerder hulp krijgen, actief blijven en langer zelfstandig en prettig meedoen in de samenleving.

Riolering

Beoogd maatschappelijk effect: Toekomstbestendig rioolstelsel en watersysteem.

Doel:
Wat gaan we daarvoor doen:
We stimuleren maatregelen door particulieren, zoals afkoppelen, en water vasthouden.
We werken samen met het waterschap in Platform Water Vallei en Eem.
We zetten in op verdergaande afvalscheiding bij huishoudens.

Afval

Beoogd maatschappelijk effect: Scherpenzeel is een schoon dorp met zo min mogelijk zwerfafval.

Doel: Meer circulariteit en hergebruik van grondstoffen.
Wat gaan we daarvoor doen:
We zorgen dat inwoners hun afval op de juiste wijze kunnen aanbieden.
We stimuleren en belonen inwonerinitiatieven die zwerfafval verminderen.
We zetten in op verdergaande afvalscheiding bij huishoudens.

Milieubeheer

Beoogd maatschappelijk effect: Een toekomstbestendige fysieke omgeving.

Doel: Verduurzamen van woningen
Wat gaan we daarvoor doen:
We continueren het Energieloket.
We blijven Toekomstbestendig-wonen leningen beschikbaar stellen voor particulieren en vve's.
We helpen kwetsbare woningeigenaren met een slecht geïsoleerd huis.

Doel: Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties werken aan een Energieneutraal 2050
Wat gaan we daarvoor doen:
We werken aan het Regionaal EnergiePerspectief, als opvolger van RES 2.0.
We stellen een beleidskader op voor erfmolens.
We vervangen de lampen van de openbare verlichting door LED-lampen.
We stellen een warmteprogramma op, als opvolger van de Transitievisie Warmte.

Doel: Verbeteren omgevingskwaliteit.
Wat gaan we daarvoor doen:
We voeren de acties van het Schone Lucht Akkoord uit.
We bereiden ons voor op de verplichte monitoring van wegverkeerslawaai.

Begraafplaatsen

Beoogd maatschappelijk effect: Er zijn voldoende begraaf- en gedenkmogelijkheden voor inwoners van Scherpenzeel.

Doel: De begraafplaatsen zijn voor iedereen toegankelijk en bereikbaar.
Wat gaan we daarvoor doen:
We verzorgen het (groen) onderhoud.
We onderzoeken de kostendekkendheid van de leges.

BBV-Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2022	2023	2024	2025
Hernieuwbare elektriciteit	%	14,7	19,2	21,4	nnb
Omvang huishoudelijk restafval	Aantal kilogram per inwoner per jaar	74	72	75	nnb

Financiën

P7	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
7.1 Volksgezondheid	-716.343	-730.789	-854.715	-884.870	-909.636	-784.046
7.2 Riolering	-1.175.338	-882.661	-838.430	-1.033.443	-887.306	-917.178
7.3 Afval	-1.168.597	-1.094.811	-1.129.678	-1.149.883	-1.149.118	-1.148.233
7.4 Milieubeheer	-515.316	-2.150.197	-242.703	-426.339	-426.339	-426.339
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-330.684	-363.385	-410.689	-410.831	-410.831	-410.831
Totaal Lasten	**-3.906.278**	**-5.221.843**	**-3.476.215**	**-3.905.366**	**-3.783.230**	**-3.686.627**
Baten						
7.1 Volksgezondheid	132.747	39.113	132.502	159.525	184.291	0
7.2 Riolering	1.348.699	1.518.954	1.737.468	1.369.790	1.369.015	1.369.015
7.3 Afval	1.329.375	1.338.021	1.376.752	1.404.528	1.406.493	1.406.493
7.4 Milieubeheer	428.545	1.982.106	0	217.893	217.893	217.893
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	256.287	254.879	262.016	262.016	262.016	262.016
Totaal Baten	**3.495.653**	**5.133.073**	**3.508.738**	**3.413.752**	**3.439.708**	**3.255.417**
Saldo van baten en lasten	**-410.625**	**-88.770**	**32.523**	**-491.614**	**-343.522**	**-431.210**
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Duurzaamheid	-40.000					
Totaal toevoegingen	**-40.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen						
Duurzaamheid	36.358	0	40.000	0	0	0
Totaal onttrekkingen	**36.358**	**0**	**40.000**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	**-3.642**	**0**	**40.000**	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**-414.267**	**-88.770**	**72.523**	**-491.614**	**-343.522**	**-431.210**

Toelichting financiële mutaties

	mutaties
Saldo begroting 2026	-88.770
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2026-2029	243.180
T/m kadernota 2027-2030 vastgestelde mutaties	-33.546
Startsaldo voor begroting 2027-2030	**120.864**
Loon-/prijsindexatie	-31.709
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	-88
Subsidieprogramma	6.128
Technische mutatie	-759
Aanpassing baten/lasten afval	-35.608
Wijziging baten/lasten Riolering	-26.305
Reservemutatie	40.000
Saldo begroting 2027	**72.523**

Programma 8: Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Scherpenzeel is een aantrekkelijk dorp om te wonen, werken en leven. De behoefte aan woningen blijft groot, terwijl tegelijkertijd de kwaliteit van onze leefomgeving, het dorpse karakter en de sociale samenhang behouden moeten blijven. Daarom kiezen wij voor een beheerste groei die aansluit bij de schaal en identiteit van ons dorp.

Ruimte en leefomgeving

Beoogd maatschappelijk effect: Een vitaal en ondernemend Scherpenzeel waarin het prettig wonen en werken is.

Doel: Werken volgens de Omgevingswet.
Wat gaan we daarvoor doen:
We stellen gefaseerd het omgevingsplan op.
We zorgen dat initiatiefnemers zich aan het beleidskader inwonersbetrokkenheid houden.
We houden onze omgevingsvisie actueel.

Doel: Slim omgaan met netcongestie.
Wat gaan we daarvoor doen:
We stimuleren netbewust bouwen.
We melden bij ons aangemelde woningbouwobjecten aan voor de komende 10 jaar bij de netbeheerder.

Doel: Een beheerste groei van het dorp.
Wat gaan we daarvoor doen:
We verkennen toekomstige woon- en werklocaties in lijn met de uitgangspunten van de toekomstvisie.
We behandelen initiatieven van inwoners en ondernemers.
We maken een volkshuisvestingsprogramma, volgens de Wet regie volkshuisvesting.
We actualiseren de huisvestingsverordening.

Doel: Voldoende ruimte voor bedrijvigheid.
Wat gaan we daarvoor doen:
We zetten ons in voor een uitbreiding van het bedrijventerrein ten zuiden van de Stationsweg.
We komen op voor de belangen van de agrarische sector.
Toelichting De afgelopen periode is het Omgevingsplan betreffende bedrijventerrein Stationsweg-'Zwarte Land II afgerond. Voordat het omgevingsplan aan de raad is aangeboden is er een zienswijzeprocedure gevolgd. De besluitvorming in de Raadsvergadering van 24 september 2026 bepaalt mede de snelheid waarmee tot uitvoering van de plannen kan worden overgegaan.

BBV-Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				
		2022	2023	2024	2025	2026
Gemiddelde WOZ waarde	x 1000 Euro	347	387	416	442	479
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2,6	1,2	10,4	nnb	nnb
Demografische druk	% van pers. met leeftijd 0-20 en 65+ t.o.v. 20-65	80,2	81,4	81,8	82,7	82,9
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	890	868	917	966	1.012
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	914	887	937	986	1.033

Financiën

P8	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	-637.210	-768.037	-449.760	-448.891	-448.891	-448.891
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-2.515.701	-9.602.487	-5.663.372	-2.138.941	-303.730	-8.811.636
8.3 Wonen en bouwen	-1.267.733	-1.046.078	-1.046.454	-1.046.908	-1.046.908	-1.046.908
Totaal Lasten	**-4.420.645**	**-11.416.602**	**-7.159.586**	**-3.634.740**	**-1.799.529**	**-10.307.435**
Baten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	65.237	163.988	168.580	168.580	168.580	168.580
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.248.738	11.476.646	7.842.651	4.198.676	2.363.465	10.864.282
8.3 Wonen en bouwen	1.346.798	620.330	742.700	882.700	882.700	742.700
Totaal Baten	**4.660.772**	**12.260.964**	**8.753.931**	**5.249.956**	**3.414.745**	**11.775.562**
Saldo van baten en lasten	**240.128**	**844.362**	**1.594.345**	**1.615.216**	**1.615.216**	**1.468.127**
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Grondexploitatie	-1.038.165	-1.270.496	-1.101.271	-1.063.253	-808.326	-801.237
Omgevingswet	-103.737	0	0	0	0	0
Totaal toevoegingen	**-1.141.902**	**-1.270.496**	**-1.101.271**	**-1.063.253**	**-808.326**	**-801.237**
Onttrekkingen						
Grondexploitatie	1.804.324	748.340	347.750	272.500	272.500	272.500
Grondexploitatie, t.b.v. BR	0	0	1.000.000	3.150.000	0	0
Sociale woningbouw	0	0	368.871	0	0	0
Omgevingswet	18.000	93.382	11.737	0	0	0
Totaal onttrekkingen	**1.822.324**	**841.722**	**1.728.358**	**3.422.500**	**272.500**	**272.500**
Mutatie reserves	**680.422**	**-428.774**	**627.087**	**2.359.247**	**-535.826**	**-528.737**
Resultaat	**920.549**	**415.588**	**2.221.432**	**3.974.463**	**1.079.390**	**939.390**

Toelichting financiële mutaties

	mutaties
Saldo begroting 2026	415.588
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2026-2029	3.250.720
T/m kadernota 2027-2030 vastgestelde mutaties	-24.753
Startsaldo voor begroting 2027-2030	**3.641.555**
Actualisatie grondexploitatie	0
Loon-/prijsindexatie	244.269
Meicirculaire 2026	105.000
Reservemutatie	-1.769.392
Saldo begroting 2027	**2.221.432**

3. Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Lokale heffingen zijn een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente. Ze maken deel uit van het gemeentelijk beleid en zorgen ervoor dat de gemeente haar taken kan uitvoeren. Lokale heffingen bestaan uit drie soorten:

- belastingen, zoals de Onroerendezaakbelasting (OZB) en toeristenbelasting;
- bestemmingsheffingen, zoals de rioolheffing en afvalstoffenheffing;
- rechten, zoals leges (bijvoorbeeld voor een paspoort of vergunning) en begraafrechten.

Deze inkomsten worden gebruikt om de kosten van gemeentelijke diensten en voorzieningen te betalen.

3.1.1 Kwijtschelding

Op de gemeentelijke website staan de beleidsregels opgenomen, die wij hanteren voor kwijtschelding van belastingen. Zie: Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen.

3.1.2 Lokale lastendruk

In vergelijkende overzichten van gemeenten in Nederland wordt vaak de lokale lastendruk van een gemiddelde woning als maatstaf genomen. Jaarlijks stelt het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) de 'Atlas van de lokale lasten' op en geeft hiermee inzicht in de ontwikkeling van de lokale lastendruk.
De onderstaande tabel toont de woonlasten over het voorgaande jaar voor een meerpersoonshuishouden, zoals berekend door het COELO. De totale woonlasten berekend door het COELO zijn exclusief hondenbelasting (bedragen in €).

Overzicht woonlasten 2026	Scherpenzeel	Barneveld	Woudenberg	Veenendaal	Renswowude
Totale woonlasten meerpersoonshuishoudens	1.033	1.038	1.123	926	961
Plaats op ranglijst	116	126	214	29	58
Tarief OZB eigenaar woning (in %)	0,0918	0,0730	0,0859	0,0845	0,0570
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	273	360	325	317	308
Rioolheffing meerpersoonshuishouden	259	233	261	151	280

3.1.3 Ontwikkeling lokale lasten

In het onderstaande overzicht tonen we de ontwikkeling van de lokale lasten in Scherpenzeel. De woonlasten zijn berekend door het COELO en gelden voor een meerpersoonshuishouden. De gemiddelde woonlasten stijgen met 5% ten opzichte van de lasten van 2026 en komen uit op € 1.085 voor een meerpersoonshuishouden.
De plaats op de ranglijst geeft aan waar we als gemeente staan in vergelijking met alle gemeenten in Nederland.

Ontwikkeling woonlasten	2024	2025	2026	2027
OZB (gemiddeld betaalde OZB-woningen)	427	457	502	516
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	257	264	273	303
Rioolheffing meerpersoonshuishouden	250	259	259	266
Woonlasten meerpersoonshuishouden	934	980	1.033	1.085
Plaats op ranglijst	107	115	116	nnb
Woonlasten eenpersoonshuishouden	917	966	1.012	1.063

De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in 2026 in de provincie Gelderland bedragen € 1.106. Voor een eenpersoonshuishouden bedraagt het gemiddelde van de woonlasten in 2026 in Gelderland € 1.015.
Landelijk bedragen de gemiddelde woonlasten voor een eigenaar-bewoner in 2026 € 1.095.
De laagste woonlasten liggen landelijk op € 669 en de hoogste op € 2.279.

3.1.4 Voorlopige tarieven 2027

Tarief/Belasting	2026	2027	Lasten-stijging (%)
Onroerend Zaakbelasting			
Woningen			
Eigenaar woning, percentage van de WOZ-waarde	0,0918%	0,0944%	2,8%
Eigenaar niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,2850%	0,2930%	2,8%
Gebruiker niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,1948%	0,2003%	2,8%
Afvalstoffenheffing			
Vaste tarieven			
Vast bedrag	€ 230,00	€ 259,00	12,6%
Extra container GFT Afval	€ 55,00	€ 56,54	2,8%
Omwisselen of extra afvalcontainer	€ 30,00	€ 30,00	0,0%
Variabele tarieven			
Lediging container 240 L	€ 7,15	€ 7,35	2,8%
Lediging container 140 L	€ 4,30	€ 4,45	2,8%
Aanbieding ondergrondse container, per aanbieding	€ 1,20	€ 1,25	2,8%
Rioolheffingen			
Woningen			
Per woning tot 500 m3	€ 258,62	265,86	2,8%
Voor elke 100 m3 of gedeelte ervan boven de 500 m3	€ 61,96	63,69	2,8%
Niet woningen			
Per niet-woning tot 500 m3	€ 281,62	289,51	2,8%
Voor elke 100 m3 of gedeelte ervan boven de 500 m3	€ 67,47	69,36	2,8%
Voor percelen die geen leidingwater verbruiken of grondwater oppompen	€ 59,78	61,45	2,8%
Overige belastingen			
Hondenbelasting			
Eerste hond	€ 82,74	€ 85,05	2,8%
Elke volgende hond	€ 138,78	€ 142,66	2,8%
Kenneltarief	€ 638,12	€ 655,99	2,8%
Toeristenbelasting			
Per persoon, per overnachting	€ 2,28	€ 2,34	2,8%
Leges			
Voltrekken van een huwelijk, vanaf	€ 421,50	€ 433,30	2,8%
Afgifte paspoort, vanaf	€ 67,05	€ 67,05	0,0%
Afgifte Nederlandse identiteitskaart, vanaf	€ 43,20	€ 43,20	0,0%
Afgifte rijbewijs, vanaf	€ 52,30	€ 52,30	0,0%

Het vaste bedrag bij de afvalstoffenheffing stijgt harder. Dit komt door de stijgende belastingen vanuit de Rijksoverheid op de verwerking van afval. Ook de onzekerheid rondom de vergoeding voor de verplichte scheiding van plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken zorgt voor een sterkere stijging.

3.1.5 Baten lokale heffingen

Belastingen, heffingen & rechten	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Belastingen				
Onroerende Zaakbelasting woningen	1.966.650	2.009.916	2.054.134	2.099.325
Onroerende Zaakbelasting, areaaluitbreiding	118.000	120.596	123.249	123.249
Onroerende Zaakbelasting gebruikers	313.034	319.921	326.959	334.152
Onroerende Zaakbelasting niet-woningen	512.669	523.948	535.475	547.255
Toeristenbelasting	195.203	195.203	195.203	195.203
Hondenbelasting	59.893	62.893	65.893	62.143
Totaal belastingen	**3.165.449**	**3.232.477**	**3.300.913**	**3.361.327**
Heffingen				
Rioolheffing	1.337.749	1.369.557	1.368.782	1.368.782
Marktgelden	30.840	30.840	30.840	30.840
Afvalstoffenheffing	1.262.952	1.290.728	1.292.693	1.292.693
Totaal heffingen	**2.631.541**	**2.691.125**	**2.692.315**	**2.692.315**
Leges en rechten				
Baten parkeervergunningen	2.570	2.570	2.570	2.570
Baten burgerlijke stand	42.302	42.302	42.302	42.302
Baten reisdocumenten	80.494	80.494	80.494	80.494
Baten rijbewijzen	61.275	61.275	61.275	61.275
Baten overige documenten	42.807	42.807	42.807	42.807
Baten begraafplaatsrechten	262.016	262.016	262.016	262.016
Baten omgevingsplannen	168.580	168.580	168.580	168.580
Baten omgevingsvergunningen	616.677	616.677	616.677	616.677
Overige leges en rechten	38.571	38.571	38.571	38.571
Totaal leges, retributies en rechten	**1.315.292**	**1.315.292**	**1.315.292**	**1.315.292**
APV				
Baten uitvoering APV	13.364	13.364	13.364	13.364
Baten vergunningen drank- en horecawet	1.953	1.953	1.953	1.953
Baten vergunningen wet op de kansspelen	154	154	154	154
Baten vergunningen evenementen	2.570	2.570	2.570	2.570
Baten vergunningen gehandicaptenkaart/-plek	3.187	3.187	3.187	3.187
Baten vergunningen standplaatsen	12.079	12.079	12.079	12.079
Totaal APV	**33.307**	**33.307**	**33.307**	**33.307**
Kwijtscheldingen				
Kwijtscheldingen	-45.276	-45.276	-45.276	-45.276
Totaal kwijtscheldingen	**-45.276**	**-45.276**	**-45.276**	**-45.276**
Totaal lokale heffingen	**7.100.313**	**7.226.925**	**7.296.551**	**7.356.965**

3.1.6 Berekening kostendekkendheid

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

Om de kosten voor afvalverwerking te betalen, rekent de gemeente afvalstoffenheffing. Deze bestaat uit een vast bedrag per huishouden en een extra bedrag. De hoogte van dat extra bedrag hangt af van hoe vaak iemand de grijze container aan de weg zet of restafval in een ondergrondse container gooit.

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begroting 2026		Begroting 2027	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing	-761.907	67,9%	-957.385	76,1%
Inkomsten, excl heffingen	84.750	-7,6%	113.800	-9,0%
Netto kosten	**-677.157**	**60,3%**	**-843.585**	**67,1%**
Toe te rekenen kosten				
Overhead	-77.468	6,9%	-76.561	6,1%
Verkeer en vervoer	-27.617	2,5%	-28.390	2,3%
Capaciteit	-201.815	18,0%	-167.105	13,3%
BTW *1)	-138.125	12,3%	-142.124	11,3%
Toe te rekenen kosten	**-445.025**	**39,7%**	**-414.179**	**32,9%**
Totale kosten heffing	**-1.122.182**	**100,0%**	**-1.257.764**	**100,0%**
Opbrengsten heffing	1.122.282		1.262.952	
Mutatie voorziening	-100		-5.188	
Totale opbrengsten heffing	**1.122.182**		**1.257.764**	
Dekkingspercentage heffing		**100,0%**		**100,0%**

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2026 Bedrag	%	Begroting 2027 Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing	-646.319	42,6%	-544.888	31,4%
Inkomsten, excl heffingen	233	0,0%	233	0,0%
Netto kosten	**-646.086**	**42,5%**	**-544.655**	**31,4%**
Toe te rekenen kosten				
Overhead	-119.761	7,9%	-134.489	7,7%
Capaciteit	-311.996	20,5%	-293.542	16,9%
BTW *1)	-440.878	29,0%	-764.549	44,0%
Toe te rekenen kosten	**-872.635**	**57,5%**	**-1.192.580**	**68,6%**
Totale kosten heffing	**-1.518.721**	**100,0%**	**-1.737.235**	**100,0%**
Opbrengsten heffing	1.234.870		1.337.749	
Mutatie voorziening	283.851		399.486	
Totale opbrengsten heffing	**1.518.721**		**1.737.235**	
Dekkingspercentage heffing		**100,0%**		**100,0%**

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

Leges

De leges zijn in 2027 net als vorig jaar kostendekkend.
Voor reisdocumenten en identiteitskaarten geldt dat we niet meer kunnen vragen dan het door de Rijksoverheid bepaalde tarief. Deze blijven daarmee niet volledig kostendekkend (± 83%). Ook de leges voor begraafrechten zijn niet volledig kostendekkend. De kostendekkendheid hiervan ligt in 2027 op 64% (2026: 64%).

Het kostendekkendheidspercentage van de leges is gebaseerd op de raming van lasten en baten uit de begroting. Bij de vaststelling van de legesverordening wordt aanvullend een gedetailleerde berekening opgesteld op basis van normtijden en het verwachte aantal aanvragen. Omdat beide berekeningen uitgaan van verschillende uitgangspunten, kan het weergegeven kostendekkendheidspercentage per document verschillen. Deze verschillen doen echter geen afbreuk aan de wettelijke eis dat de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overschrijden (artikel 229b Gemeentewet). De rechtmatigheid van de leges blijft gewaarborgd.

3.2 Financiering

In deze paragraaf leggen we uit hoe de gemeente haar financieringsfunctie uitvoert. Dit betekent dat de gemeente zorgt dat er genoeg geld beschikbaar is om op tijd aan alle financiële verplichtingen te voldoen. Om dit te bereiken, sluit de gemeente soms leningen af. Dit kunnen leningen zijn voor korte of lange tijd.
De financieringsfunctie gaat niet alleen over het lenen van geld. Het gaat ook over het uitlenen van geld aan anderen, het geven van garanties en het voorkomen en beheersen van financiële risico's.
Op deze manier zorgt de gemeente ervoor dat ze veilig en verantwoord met geld omgaat.

3.2.1 Wet- en regelgeving

De gemeente moet zich bij het financieren van haar uitgaven houden aan wettelijke regels. Deze regels staan in de volgende wetten:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido);
- Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof);
- Gemeentewet.

In de Wet fido staan de regels voor het financiële beleid van gemeenten en andere lagere overheden. Een belangrijk uitgangspunt is dat gemeenten zorgvuldig omgaan met publieke middelen. Het beheersen van financiële risico's is hierbij van groot belang.
De gemeente beperkt renterisico's door het toepassen van de kasgeldlimiet (voor kortlopende leningen, zie 3.2.4) en de renterisiconorm (voor langlopende leningen, zie 3.2.4). Als de gemeente tijdelijk geld over heeft, gelden er eisen voor hoe we dat geld moeten beheren. Dit heet treasury.
Daarnaast mag de gemeente alleen leningen verstrekken of garanties geven als dit past bij een publieke taak. Overige geldmiddelen die niet direct nodig zijn, moeten verplicht worden ondergebracht bij de Rijksschatkist. Dit heet schatkistbankieren.
In de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) zijn Europese regels opgenomen over de maximale hoogte van de overheidsschuld. Deze regels gelden ook voor gemeenten. De totale schulden en tekorten van gemeenten tellen mee in de Nederlandse overheidsschuld. Daarom is voor alle gemeenten samen afgesproken hoe hoog deze schulden en tekorten mogen zijn. Dit noemen we het gezamenlijk EMU-tekortplafond.

3.2.2 Beleid

De treasuryfunctie van de gemeente zorgt voor een goed evenwicht tussen de rentelasten (rente die we betalen) en de rentebaten (rente die we ontvangen). Daarbij houden we rekening met de financiële risico's. De regels voor treasury zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Voor de gemeente Scherpenzeel is het beleid hierover opgenomen in het treasurystatuut. Dit statuut is in 2023 herzien en vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente rekent geen rente over het eigen vermogen en over de voorzieningen. Deze rente wordt dus ook niet doorberekend aan de verschillende taakvelden.

3.2.3 Renteschema

In de notitie Rente 2017 van de commissie BBV staan richtlijnen over hoe gemeenten rentelasten (betaalde rente) en rentebaten (ontvangen rente) moeten verwerken in de begroting en de jaarstukken. Het doel van deze notitie is om ervoor te zorgen dat alle gemeenten dit op een duidelijke en gelijke manier doen. Zo worden de cijfers beter vergelijkbaar en transparanter. Onderstaand schema laat zien:

- welke rentelasten de gemeente heeft;
- wat het renteresultaat is;
- hoe de rente wordt toegerekend aan de grondexploitaties.

Renteschema		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	+/+	289.730	386.345	295.385	271.385
b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	-45.224	-39.224	-22.472	-22.472
Saldo rentelasten en rentebaten		**244.506**	**347.121**	**272.913**	**248.913**
c1. Doorberekende rente aan de grondexploitatie	-/-	0	0	0	0
c2. Doorberekende rente van projectfinanciering aan taakvelden	-/-	-40.480	-34.480	-17.728	-17.728
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen	+/+	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**-40.480**	**-34.480**	**-17.728**	**-17.728**
d1. Rente over eigen vermogen	+/+	0	0	0	0
d2. Rente over voorzieningen	+/+	0	0	0	0
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-40.480	-34.480	-17.728	-17.728
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		**163.546**	**278.161**	**237.457**	**213.457**

3.2.4 Kasgeldlimiet en renterisico

Kortlopende financiering: kasgeldlimiet

bedragen x € 1.000

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet	2027	2028	2029	2030
Netto vlottende schuld				
Vlottende schulden	0	0	0	2.472
Vlottende middelen	3.742	773	158	0
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	**-3.742**	**-773**	**-158**	**2.472**
Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	42.507	40.308	35.287	43.551
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	300	300	300	300
Toegestane kasgeldlimiet	**3.613**	**3.426**	**3.000**	**3.702**
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder kasgeldlimiet	7.355	4.199	3.158	1.230
Overschrijding van de kasgeldlimiet				

De kasgeldlimiet is een regel die voorkomt dat de gemeente te veel renterisico loopt bij kortlopende leningen. Vooral bij leningen met een looptijd van minder dan een jaar kan het risico op rentestijging groot zijn. Als de rente stijgt, kunnen de rentelasten snel toenemen.
De gemeente mag daarom niet meer dan 8,5% van de totale begroting lenen via kortlopende leningen. Dit is een wettelijke grens, vastgelegd in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden. Bij deze grens tellen mee:

- het rood staan op de rekening-courant bij de BNG Bank;
- de kasgeldleningen (leningen korter dan 1 jaar).

Voor 2027 mag de gemeente maximaal € 3.347.000 aan kortlopende leningen hebben. Op dit moment heeft de gemeente geen kasgeldleningen lopen.

Langlopende financiering: renterisiconorm
De renterisiconorm helpt voorkomen dat de gemeente elk jaar met grote veranderingen in de rentelasten te maken krijgt. Deze norm is vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden.
De regel is dat de gemeente per jaar niet meer dan 20% van het totale begrotingsbedrag aan risico mag lopen door het aflossen van leningen, en het wijzigen van rente, bijvoorbeeld als een rentevastperiode afloopt.
Voor het jaar 2026 is de renterisiconorm voor de gemeente vastgesteld op € 7.875.000.

3.2.5 Leningenportefeuille

Begin 2026 bedraagt het totaalbedrag aan opgenomen leningen € 14,05 miljoen. Tekorten in de exploitatie worden gefinancierd met kasgeldleningen. Wanneer de financieringsbehoefte hoger is, trekken we langlopende leningen aan. Hoe hoog de financieringsbehoefte daadwerkelijk wordt, is afhankelijk van het tijdstip waarop de uitgaven plaatsvinden en van de inkomsten die we realiseren. Langlopende leningen gaan we in principe aan voor 5 of 10 jaar. Als er sprake is van een gunstig rentepercentage, onderzoeken we of een langere looptijd gewenst is.

Met de BNG Bank is een zogenaamde financieringsovereenkomst gesloten waarin is geregeld dat, in vergelijking met andere marktpartijen, voordeliger tarieven worden aangeboden. Het betreft o.a. een kredietarrangement met een limiet van € 1,9 miljoen. De rente is gebaseerd op 1-maands Euribor met een opslag van 0,12%.

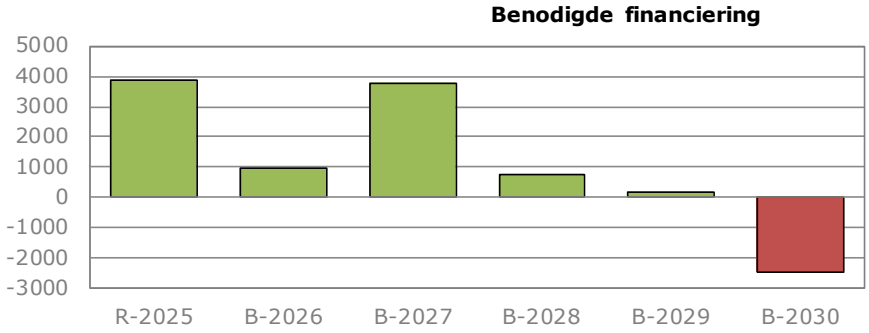
In onderstaand schema worden de mutaties van de leningenportefeuille voor de begrotingsjaren 2026-2030 weergegeven.

bedragen x 1.000

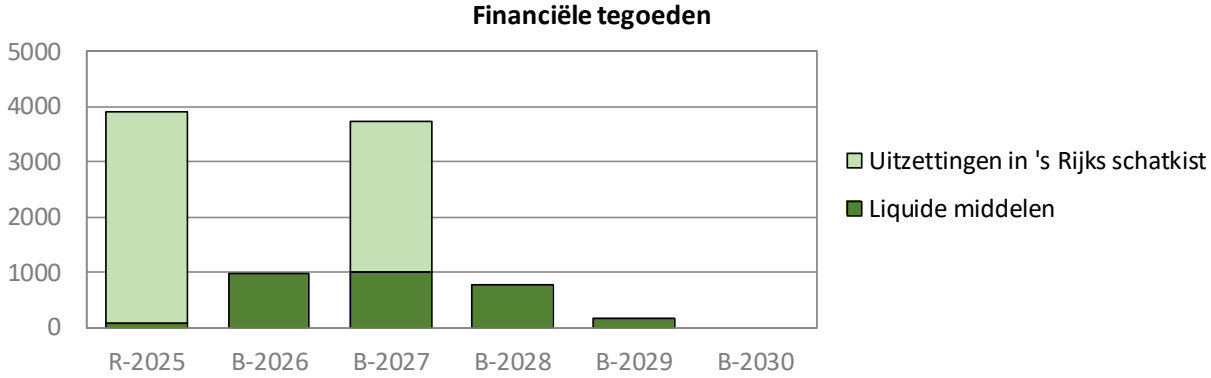
Opgenomen leningen	Jaar van opname	Looptijd	Rente-percentage	Boekwaarde 1 januari	Opname	Aflossing	Boekwaarde 31 december	Rentelast
BNG 40.115733	2022	10 jaar	1,50%	3.500		-500	3.000	
BNG 40.116837	2023	2,5 jaar	3,425%	6.000		-6.000	0	
BNG 40.116995	2024	5 jaar	2,84%	550			550	
BNG 40.117878	2024	5 jaar	2,59%	4.000		-1.000	3.000	
BNG 40.118937	2026	10 jaar			3.000	-300	2.700	
2026				14.050	3.000	-7.800	9.250	305
2027				9.250		-2.100	7.150	208
2028				7.150	6.100	-2.100	11.150	321
2029				11.150		-3.260	7.890	240
2030				7.890		-1.710	6.180	165

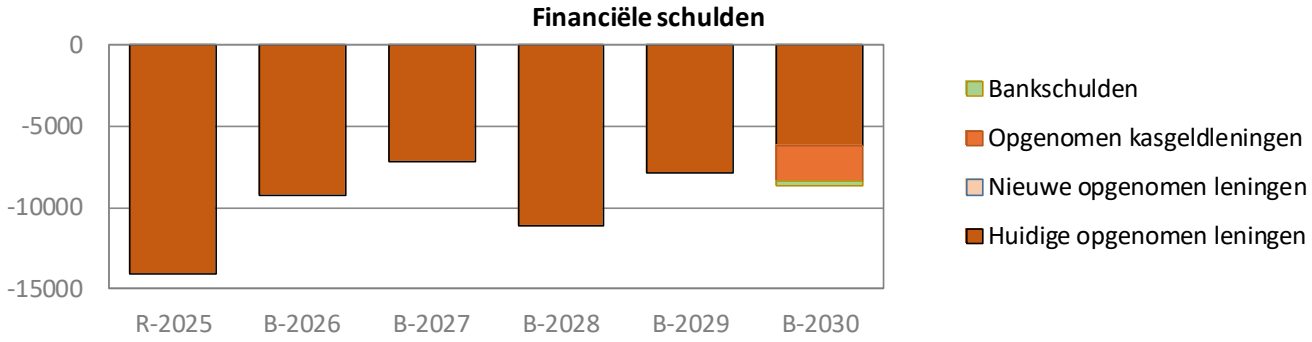
3.2.6 Liquiditeitspositie

Onderstaande grafiek laat de financieringsbehoefte zien, gebaseerd op de prognoses van de activa en passiva ten behoeve van de meerjarenbalans.

In de onderstaande grafieken wordt getoond hoe deze financiering wordt gerealiseerd.

Financiële schulden
0
-5000
-10000
-15000
R-2025
B-2026
B-2027
B-2028
B-2029
B-2030
Bankschulden
Opgenomen kasgeldleningen
Nieuwe opgenomen leningen
Huidige opgenomen leningen

3.2.7 Geprognosticeerde balans

bedragen x € 1.000

ACTIVA	Realisatie 2025	Begroting ultimo 2026	Begroting ultimo 2027	Begroting ultimo 2028	Begroting ultimo 2029	Begroting ultimo 2030
VASTE ACTIVA						
Immateriële vaste activa	**253**	**241**	**229**	**217**	**205**	**193**
Materiële vaste activa	**25.029**	**30.309**	**25.936**	**32.052**	**28.798**	**29.056**
Financiële activa	**5.919**	**5.667**	**5.416**	**5.164**	**4.913**	**4.661**
Kapitaalverstrekkingen	568	568	568	568	568	568
Verstrekte leningen	5.337	5.085	4.834	4.582	4.331	4.079
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	14	14	14	14	14	14
Totaal vaste activa	**31.201**	**36.217**	**31.581**	**37.433**	**33.916**	**33.910**
VLOTTENDE ACTIVA						
Voorraden	**6.152**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	6.152	-1.078	-4.548	-6.677	-9.023	-12.811
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**6.614**	**2.812**	**5.554**	**2.812**	**2.812**	**2.812**
Liquide middelen	**92**	**962**	**9.999**	**771**	**156**	**0**
Overlopende activa	**2.116**	**2.116**	**2.116**	**2.116**	**2.116**	**2.116**
Totaal Vlottende Activa	**14.974**	**5.890**	**17.669**	**5.699**	**5.084**	**4.928**
Totaal Activa	**46.175**	**42.107**	**49.250**	**43.133**	**39.000**	**38.839**

bedragen x € 1.000

PASSIVA	Realisatie 2025	Begroting ultimo 2026	Begroting ultimo 2027	Begroting ultimo 2028	Begroting ultimo 2029	Begroting ultimo 2030
VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen	**12.958**	**13.534**	**13.911**	**12.640**	**11.515**	**10.863**
Algemene reserve	1.038	981	2.276	2.466	1.535	1.103
Bestemmingsreserves	11.977	12.490	11.446	11.105	10.413	9.763
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-57	64	190	-931	-432	-3
Voorzieningen	**10.942**	**11.098**	**10.964**	**11.118**	**11.370**	**11.098**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**14.100**	**9.300**	**7.200**	**11.200**	**7.940**	**6.230**
Totaal vaste passiva	**38.000**	**33.932**	**32.075**	**34.958**	**30.825**	**28.191**
VLOTTENDE PASSIVA						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**2.032**	**2.032**	**2.032**	**2.032**	**2.032**	**4.505**
Overlopende passiva	**6.143**	**6.143**	**6.143**	**6.143**	**6.143**	**6.143**
Totaal Vlottende Passiva	**8.175**	**8.176**	**8.175**	**8.175**	**8.175**	**10.648**
Totaal Passiva	**46.175**	**42.107**	**40.250**	**43.133**	**39.000**	**38.839**

3.2.8 EMU-saldo

Het EMU-saldo geeft het verschil aan tussen alle inkomsten en uitgaven van de overheid in één jaar. Dit saldo wordt berekend volgens de regels van de Economische en Monetaire Unie (EMU). Deze regels zijn vastgelegd in het Verdrag van Maastricht uit 1992. Het EMU-saldo geldt voor het hele land, dus voor de Rijksoverheid én voor de decentrale overheden, zoals provincies, gemeenten en waterschappen. Volgens de Europese regels mag het tekort van een land niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (bbp)**.** Op die manier wil men zorgen voor sterke en stabiele overheidsfinanciën binnen de Europese Unie.
Hoewel het EMU-saldo vooral op landelijk niveau wordt gebruikt, moeten gemeenten volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ook een raming van het EMU-saldo opnemen in hun begroting en jaarstukken.

EMU-saldo is geen sturingsmiddel voor gemeenten

Voor gemeenten is het EMU-saldo geen sturingsmiddel. Dit komt doordat het EMU-saldo wordt berekend op basis van het kasstelsel: er wordt gekeken naar geldstromen die daadwerkelijk in een bepaald jaar binnenkomen of uitgaan. Gemeenten werken echter met het baten-lastenstelsel. Hierbij tellen de inkomsten en uitgaven mee die horen bij dat jaar, ook als het geld op een ander moment wordt ontvangen of betaald.
Hierdoor kan het voorkomen dat een sluitende begroting toch leidt tot een negatief EMU-saldo. Dit verschil ontstaat bijvoorbeeld als de gemeente investeert en deze uitgaven dekt uit reserves. In het baten-lastenstelsel telt dit niet als tekort, maar in het EMU-saldo wel.

Conclusie

De gemeente geeft het EMU-saldo verplicht weer in de begroting. Het is echter belangrijk om te benadrukken dat dit cijfer niet bepalend is voor het financiële beleid van de gemeente. De sturing gebeurt op basis van een structureel sluitende begroting en meerjarenraming volgens het baten-lastenstelsel.

bedragen x € 1.000

EMU-saldo			Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	377	-1.271	-1.125	-653
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	-4.384	6.103	-3.265	246
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	-134	153	253	-273
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0
5.	(-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo			**4.627**	**-7.221**	**2.393**	**-1.172**

bedragen x € 1.000

EMU-saldo referentiewaarde	2027	2028	2029	2030
EMU-saldo volgens berekening	4.627	-7.221	2.393	-1.172
EMU-saldo referentiewaarde	-1.805	-1.805	-1.805	-1.805
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde	**6.432**		**4.198**	**633**
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde		**-5.416**		

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf staan de financiële risico's die op dit moment relevant zijn voor de gemeente Scherpenzeel. Daarbij kijken we naar de actuele situatie binnen en buiten de organisatie. Risicomanagement is een vast onderdeel van hoe de gemeente werkt. Daardoor kunnen risico's goed worden meegenomen bij het nemen van besluiten.
Deze paragraaf begint met een uitleg over het doel van risicobeheer. Daarna worden de belangrijkste risico's genoemd. Vervolgens laten we zien hoe groot de risico's zijn en hoeveel geld we nodig hebben om deze risico's op te vangen. We vergelijken dit met het bedrag dat de gemeente nu in reserve heeft.
De regels en afspraken hierover staan in de Nota reserves en voorzieningen 2023 en in de Financiële verordening 2024 van de gemeente Scherpenzeel.

3.3.1 Doel van risicobeheer

De gemeente voert beleid uit en werkt aan projecten. Daarbij kunnen dingen misgaan. Dat noemen we risico's.
Risicobeheer betekent dat we als gemeente risico's op tijd herkennen, beoordelen en proberen te beperken. Zo zorgen we als gemeente ervoor dat onze doelen haalbaar blijven en onverwachte problemen geen grote gevolgen hebben.
We kijken vooral naar:

- het halen van de gemeentelijke doelen;
- de werking van processen en projecten;
- de betrouwbaarheid van de financiële administratie;
- het naleven van wetten en regels.

Voordat we als gemeente een belangrijk besluit nemen, kijken we naar de mogelijke risico's. We bepalen hoe groot het risico is, wat de kans is dat het gebeurt, en wat de mogelijke impact is. Daarbij kijken we ook naar de mogelijke kosten.
Niet alle risico's zijn financieel. Sommige hebben geen directe invloed op het geld, maar zijn wel belangrijk om te kennen. Toch ligt in deze paragraaf de nadruk op financiële risico's, omdat die belangrijk zijn voor het bepalen van het weerstandsvermogen. Dit is verplicht volgens de wet (Besluit Begroting en Verantwoording – BBV).

De gemeente maakt twee keer per jaar een risico-inventarisatie. Dit is een lijst met mogelijke risico's. Daarna wordt met een risicosimulatie berekend hoeveel geld nodig is om de risico's op te vangen.
De gemeente vergelijkt dan:

- Hoeveel geld hebben we beschikbaar voor risico's? Dit is de beschikbare weerstandscapaciteit.
- Hoeveel geld hebben we nodig? Dit is het gewenste weerstandsvermogen.

Beschikbare weerstandscapaciteit en gewenst weerstandsvermogen vormen samen de weerstandsratio. Die geeft aan of de gemeente financieel sterk genoeg is om risico's op te vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, de post onvoorzien en de ruimte om belastingen te verhogen (dit heet de onbenutte belastingcapaciteit).

Door de risico's goed in beeld te brengen, kunnen de gemeenteraad, het college en de organisatie verantwoorde keuzes maken – nu en voor de toekomst.

3.3.2 Risico-matrix

We laten risico's zien in een risicomatrix, hierna heatmap genoemd. Deze matrix maakt snel duidelijk welke risico's het grootst zijn en het meeste effect kunnen hebben.
Een risico wordt geplaatst in de matrix op basis van twee factoren:

1. De kans dat het risico gebeurt.
2. De impact van het risico als dit zich voordoet.

Om de kans te bepalen, gebruiken we een tabel met 5 verschillende niveaus:

Nr	Waarde	Waarschijnlijkheid
1	1	Bijna niet denkbaar, maar praktisch mogelijk
2	2	Denkbaar, maar niet waarschijnlijk
3	4	Mogelijk
4	10	Goed mogelijk
5	20	Te verwachten

De impact is opgedeeld in vijf beoordelingsaspecten (zie volgende pagina).

Elke kans en elke impact krijgt een waarde. Deze twee waardes worden met elkaar vermenigvuldigd. Zo ontstaat er een score. Deze score geeft aan hoe groot het risico is. De score wordt opgenomen in de heatmap.

KANS						
	20	20	40	100	200	500
	10	10	20	50	100	250
	4	4	8	20	40	100
	2	2	4	10	20	50
	1	1	2	5	10	25
	14	1	2	5	10	25
		IMPACT				

In het overzicht van de risico's zijn risico's met een score lager dan 8 niet opgenomen. We gaan ervan uit, dat de impact dan met bestaande middelen kan worden opgevangen.

Voor het financiële effect gebruiken we de score ook. We vermenigvuldigen het maximale financiële gevolg van het risico met de score. De uitkomst is nooit hoger dan 100% van dat maximale bedrag.

Voor de impact kijken we naar vijf onderdelen (beoordelingsaspecten).

Nr	Waarde	Omschrijving	Bestuurlijk	Financieel economisch	Leefomgeving	Gezondheid	Continuïteit
1	1	Zeer klein/geen negatief effect	Er is geen sprake van afbreuk aan het bestuurlijk imago.	Er is geen sprake van enige financieel - economische schade.	De verstoring/calamiteit leidt niet tot achteruitgang van het milieu/de natuur.	De verstoring/calamiteit leidt niet tot mogelijke gezondheidsproblemen.	Onderbreking kritische functie, geen invloed op primair proces.
2	2	Klein negatief effect	De te verwachten afbreuk is minimaal. Het algemene vertrouwen in het bestuur wordt niet geschaad.	De directe financieel - economische schade is gering en blijft beperkt.	De te verwachten afbreuk is gering.	Gezondheidsproblemen bij één of enkele personen (niet blijvend).	Korte onderbreking van primair proces <1 dag.
3	5	Beperkt negatief effect	De te verwachten afbreuk heeft gevolgen die niet ernstig en/of van korte duur zijn.	De financieel - economische schade is aanzienlijk.	Er is sprake van een duidelijke aantasting van het milieu/de natuur, doch deze is omkeerbaar en heeft geen effecten op de lange termijn.	Algehele (niet blijvende) gezondheidsproblemen.	Onderbreking van primair proces >1 dag.
4	10	Groot negatief effect	De te verwachten afbreuk is evident , de positie van bestuurders is in het geding.	De financieel - economische schade is hoog.	De te verwachten milieuaantasting is evident en heeft permanente gevolgen.	Blijvende gezondheidsproblemen voor meerdere personen.	Ontwrichting van primair proces >1 week.
5	25	Zeer groot negatief effect	De afbreuk van het bestuurlijk imago is dermate groot dat de positie van het bestuur als geheel per direct onhoudbaar is.	De financieel - economische schade is zeer hoog.	De te verwachten milieuaantasting is evident en heeft permanente gevolgen en leidt tot grote natuurrampen.	Zware gezondheidsproblemen met mogelijk de dood als gevolg.	Permanent verlies van primair proces >1 maand.

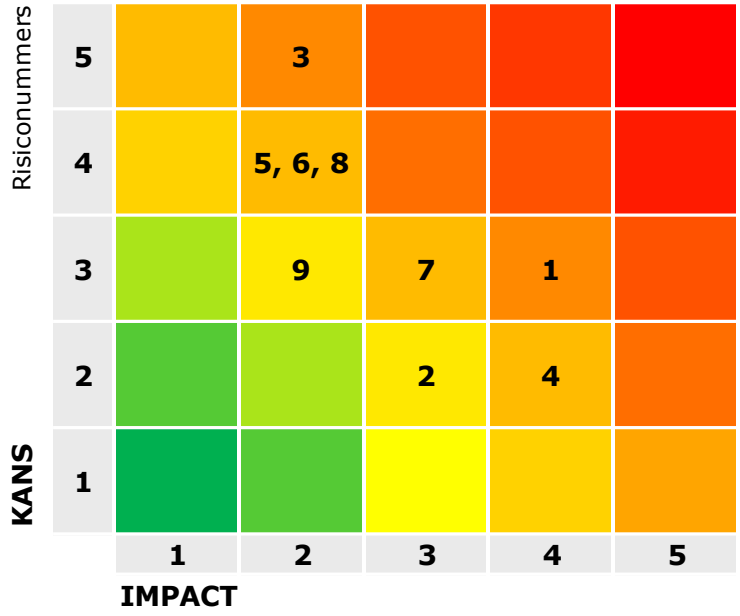
Een risico hoeft geen effect te hebben op alle vijf beoordelingsaspecten.
Maar de bovenstaande uitwerking maakt het gemakkelijker om de juiste waarde te bepalen.

3.3.2 Risico-inventarisatie

Nr.	Risico	Risico omschrijving	Risicocategorie	Kans	Impact	Score	Rang	Financieel gevolg (maximaal)	Benodigde weerstands-capaciteit	Beheersmaatregelen
1	Informatie-beveiliging	De ontwikkelingen in de digitale wereld gaan razendsnel. Niet alleen bij en binnen overheden, maar ook bij cybercriminelen en hackers. De dienstverlening kan stilvallen, maar ook de bescherming van persoonsgegevens loopt gevaar.	Bedrijfsrisico's	3	4	40	1	3.000.000	1.200.000	Via ICT Veenendaal doen we er alles aan om de beveiliging optimaal te houden via o.a. authenticatiebeheer, beheren van autorisaties en informatiebeveiliging. Technisch dragen we zorg voor het upgraden van de firewalls, en is Defender for Endpoints (werkstations) ingericht voor de werkstations. Alle mobiele devices zijn in een beheerde omgeving opgenomen. Daarnaast wijzen we onze medewerkers constant op de risico's door het aanbieden van wekelijkse bewustwordingslessen op gebied van Privacy en Security.
2	Verontreinigings-incident riolering	Wanneer er een ernstig milieudelict plaatsvindt waarbij sanering noodzakelijk is, is de provincie projectleider en is ook het bevoegd gezag over de saneringsaanpak en de urgentiebepaling. Wie opdraait voor welke kosten is vooraf niet bekend.	Aansprakelijkheidsrisico's	2	3	10	8	500.000	50.000	We nemen maatregelen tegen grondwateroverlast volgens het Grondwaterbeleid- en beheersplan.
3	Huisvesting onderwijs	In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is besloten om openbare basisschool De Dorpsbeuk te vervangen door nieuwbouw op de locatie Voorposten/Rijnschoten. De planvorming voor dit project bevindt zich momenteel in de ontwerpfase. Op basis van het voorlopige ontwerp en de meest recente kostenramingen bestaat het risico dat de uiteindelijke investeringskosten aanzienlijk hoger uitvallen dan het beschikbare krediet. Het huidige krediet is gebaseerd op de normvergoeding voor onderwijs-huisvesting.	Eigendomsrisico's	5	2	40	2	1.341.524	536.610	Op basis van de huidige inzichten ligt de geraamde investering substantieel boven het beschikbare krediet. De definitieve omvang van een eventueel aanvullend krediet is afhankelijk van de verdere uitwerking van het ontwerp, de aanbestedingsresultaten en de prijsontwikkeling in de bouwsector. Het risico bestaat daarom dat in een later stadium een voorstel aan de raad moet worden voorgelegd voor aanvullende financiële middelen.

4	Rampen en calamiteiten	De afgelopen jaren deed dit risico zich daadwerkelijk voor en hield het coronavirus de wereld in haar greep. Dat gold ook voor de gemeente Scherpenzeel.	Beleidsrisico's	2	4	20	3	1.000.000	200.000	We houden ons crisisplan up-to-date.
5	Bezuinigingen op de WSW	Het Rijk voert een (oplopende) bezuiniging door op de Wsw-gelden. Het risico is aanwezig dat de kosten minder snel dalen dan de ingevoerde bezuiniging van het Rijk.	Beleidsrisico's	4	2	20	4	175.000	35.000	We blijven kritisch op de beschikbare middelen en gaan hier zo efficiënt mogelijk mee om.
6	Jeugdzorg. Volumestijging en zwaardere zorg door open-einde regelingen	Gemeenten hebben volgens de Jeugdwet een zorgplicht, hiermee is er sprake van een open-einde-regeling. Als het aantal kinderen in zorg toeneemt betekent direct dat de zorgkosten stijgen. Bovendien hebben fluctuaties in aantallen en zorgintensiteit voor een kleine gemeente als Scherpenzeel direct grote impact op de kosten.	Beleidsrisico's	4	2	20	5	700.000	140.000	We werken regionaal samen en blijven inzetten aan de voorkant. We hebben daartoe ons Sociaal Team ook versterkt. Ook zetten we de extra middelen van het Rijk zo efficiënt mogelijk in.
7	Taakstelling Sociaal Domein	In de begroting is een taakstelling opgenomen voor het Sociaal Domein van jaarlijks € 100.000. We zien dat door de open-einde-regelingen de kosten lastiger te beteugelen zijn en dat voor een kleine gemeente fluctuaties in aantallen cliënten een relatief grote impact hebben.	Beleidsrisico's	3	3	20	6	100.000	20.000	We hebben beheersmaatregelen geformuleerd, uitgewerkt en geïmplementeerd, waardoor we de taakstelling al hebben kunnen verlagen van 400.000 (in 2022) naar 150.000 nu.
8	Langer thuis wonen, effecten Wmo	Doordat mensen tegenwoordig langer thuis wonen, is de vraag naar Wmo-voorzieningen groter. Dit heeft effect op de beschikbare middelen.	Beleidsrisico's	4	2	20	7	200.000	40.000	Het Sociaal team voert actieve regie.
9	Planschade claims	Door de actualisatie van bestemmingsplannen loopt de gemeente risico op planschadeclaims.	Aansprakelijkheidsrisico's	3	2	8	9	250.000	20.000	
								7.266.524	**2.241.610**	

3.3.4 Risico-evaluatie Heatmap

De cijfers in bovenstaande heatmap verwijzen naar de genummerde risico's.

3.3.5 Evaluatie per risicocategorie

		1	2	4	5	8	10	20	25	40	50	100	200	250	500
Bedrijfsrisico's	1									1					
Eigendomsrisico's	1									1					
Beleidsrisico's	5							5							
Aansprakelijkheidsrisico's	2					1	1								
TOTAAL	**9**					1	1	5		2					

De risico's zijn onderverdeeld in risicocategorieën. In bovenstaande tabel is per categorie het aantal risico's aangegeven alsmede op welke plek het risico zich bevindt qua score.

3.3.6 Prioriteit

		1	2	4	5	8	10	20	25	40	50	100	200	250	500
Geen aandacht nodig	0														
Aandacht vereist	2					1	1								
Maatregelen vereist+	7							5		2					
	9														

Bovenstaande tabel geeft aan hoeveel risico's aandacht vereisen en bij hoeveel risico's maatregelen zijn vereist.

3.3.7 Weerstandscapaciteit

Bij het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen nemen we alleen de risico's mee die nu bekend zijn. Als er nieuwe projecten starten, kunnen er extra risico's ontstaan. Daardoor kan het nodig zijn om het weerstandsvermogen aan te passen.
Zoals in de tabel te zien is, zijn onze financiële risico's op dit moment goed afgedekt met het beschikbare weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Beschikbare weerstandscapaciteit			
Algemene reserve	1.037.972	980.534	2.275.619
Post onvoorzien	23.753	26.348	26.685
Onbenutte capaciteit OZB	835.900	835.900	835.815
Beschikbare weerstandscapaciteit	1.897.625	1.842.782	3.138.119
Benodigde weerstandscapaciteit	1.882.000	1.890.000	2.241.610
Weerstandsvermogen	1,0	1,0	1,4

Voor de kwalificatie van bovengenoemde ratio van het weerstandsvermogen wordt bij veel gemeenten onderstaande tabel gehanteerd:

Waarderings-cijfers	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

Omdat de systematiek van berekening van de risico's voor de grondexploitaties anders is, laten we apart de afdekking van de risico's op de grondexploitatie zien.

Risicodekking grondexploitaties	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Beschikbare weerstandscapaciteit			
Risico grondexploitatie Nieuwe Koepel	2.355.159	2.454.725	1.787.656
Risico grondexploitatie Zelder	13.125	13.125	13.125
Totale risico	2.368.284	2.467.850	1.800.781
Hoogte bestemmingsreserve grondexploitatie	2.969.721	3.491.877	3.245.398

3.3.8 Kengetallen

Gemeenten moeten in de paragraaf over weerstandsvermogen vijf vaste financiële kengetallen opnemen. Dit helpt om duidelijk te laten zien hoe de financiële situatie van de gemeente is. De kengetallen geven de gemeenteraad extra informatie, zodat zij beter kan sturen en controleren. De kengetallen zijn geen toetsingsnorm voor het toezicht van de provincie of het Rijk. Ze zijn bedoeld voor intern gebruik binnen de gemeente.
De verplichte kengetallen zijn:

- Netto schuldquote
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit (woonlasten meerpersoonshuishoudens)

Andere kengetallen zijn toegevoegd op basis van artikel 23, lid 2 van de Financiële verordening.

Kengetallen	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Verplichte kengetallen						
1a. Netto schuldquote	36,8%	25,9%	16,8%	39,6%	33,4%	28,6%
1b. Netto schuldquote gecorr voor alle verstrekte leningen	22,2%	14,5%	4,7%	26,3%	20,2%	18,8%
2. Solvabiliteitsratio	28,1%	32,1%	34,6%	29,3%	29,5%	28,0%
3. Grondexploitatie	16,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4. Structurele exploitatieruimte	-6,6%	1,7%	2,1%	-1,7%	-0,3%	1,2%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	99,2%	98,1%	99,1%	99,1%	99,1%	99,1%
Overige kengetallen						
6. Weerstandsratio	1,0	1,0	1,4	1,5	1,1	0,9
7. Netto schuld per inwoner	175	1.646	1.654	2.180	1.878	1.735
8. Saldo van baten en lasten voor reservemutaties als percentage van de baten	-0,2%	0,1%	0,5%	-2,7%	-1,3%	0,0%
9. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de baten	2,3%	1,9%	2,1%	2,4%	2,5%	2,0%

<u>Beoordeling van de kengetallen</u>
Een los kengetal zegt op zichzelf niet veel over hoe goed de financiële situatie van de gemeente is. Bijvoorbeeld: een hoge schuld hoeft niet meteen slecht te zijn. Dat hangt af van hoeveel eigen vermogen en inkomsten daar tegenover staan, en of de schuld goed kan worden afgelost.
Daarom kun je een enkel kengetal niet gebruiken om de financiële positie te beoordelen. De kengetallen moeten altijd samen bekeken worden. Alleen dan geven ze een goed en compleet beeld van hoe de gemeente er financieel voor staat.
Om deze reden worden de kengetallen samen besproken in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Voor de beoordeling gebruiken we de signaalwaarden in de tabel hieronder.

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A minst risicovol	Categorie B neutraal	Categorie C meest risicovol
1a. Netto schuldquote	**< 90%**	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	**< 90%**	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	**20 - 50%**	< 20%
3. Grondexploitatie	**< 20%**	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	**> 0%**	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	**95 - 105%**	> 105%

Omdat de kengetallen alleen in samenhang een volledig beeld geven van de financiële positie, is hieronder per kengetal een toelichting opgenomen.

Netto schuldquote

De netto schuldquote laat zien hoeveel schulden de gemeente heeft in vergelijking met de eigen inkomsten. Hoe meer schuld, hoe hoger deze quote is. Dit geeft een beeld van hoe zwaar de rente en het aflossen van leningen op de gemeentebegroting drukken.
Voor de gemeente Scherpenzeel is de netto schuldquote niet hoog. Zolang deze onder de 90% blijft, wordt dat als acceptabel gezien.
Berekening: *(Vaste schulden + Netto vlottende schuld + Overlopende passiva – Financiële activa – Uitzettingen < 1 jaar – Liquide middelen – Overlopende activa) / Totale saldo van baten (excl. reservemutaties).*

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal laat zien of de gemeente haar schulden goed kan betalen. Hoe hoger deze ratio, hoe sterker de financiële positie van de gemeente is.
Een hoge solvabiliteitsratio betekent dat de gemeente beter bestand is tegen financiële tegenvallers. Samen met andere kengetallen geeft dit een goed beeld van hoe gezond de financiën van de gemeente zijn.
Berekening: *Eigen vermogen / Totaal passiva*

Grondexploitatie

Dit kengetal laat zien hoe groot de waarde van de grond is in vergelijking met de totale (verwachte) inkomsten van de gemeente.
Let op: dit getal zegt niets over hoe snel de grond verkocht kan worden, hoelang het project duurt of wat de risico's zijn. Daarover wordt meer uitgelegd in de paragraaf over grondbeleid.
Berekening: *Bouwgronden in exploitatie / Totale saldo van baten (excl. reservemutaties).*

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal laat zien hoeveel ruimte de gemeente heeft in haar begroting op de lange termijn. Er wordt gekeken naar vaste inkomsten en vaste uitgaven. Die worden vergeleken met de totale inkomsten van de gemeente.
Is het percentage positief? Dan betekent dat dat de vaste inkomsten genoeg zijn om de vaste uitgaven te betalen. Daaronder vallen ook kosten zoals rente en aflossing van leningen.
Berekening: *Structurele resultaat / Totale saldo van baten (excl. reservemutaties).*

Belastingcapaciteit; woonlasten meerpersoonshuishoudens

Bij dit kengetal wordt gekeken hoeveel belasting een gemeente in een jaar vraagt, vergeleken met het landelijk gemiddelde van het jaar ervoor. Het gaat om woonlasten zoals de onroerendezaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing.
De gemeente probeert de kosten van deze heffingen zoveel mogelijk te dekken met de opbrengsten. Maar een gemeente mag er ook voor kiezen om minder belasting te heffen dan wettelijk is toegestaan.
Berekening: *Woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde / Woonlasten landelijk gemiddelde voor een gezin van voorgaand jaar.*

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf gaat het over het onderhoud van kapitaalgoederen die eigendom zijn van de gemeente. Kapitaalgoederen zijn onderdelen van de openbare ruimte (zoals wegen, verlichting en riolering) en gebouwen (zoals sporthallen of buurthuizen) waarvoor de gemeente langdurig investeert. Het doel van het onderhoud is om deze kapitaalgoederen goed in stand te houden, ook op de lange termijn.
Voor het onderhoud gebruikt de gemeente beheerplannen. In deze plannen staat wat er wanneer moet gebeuren en hoeveel dat kost. Om te zorgen dat de jaarlijkse kosten niet te veel schommelen, gebruikt de gemeente vaak een voorziening. Dit is een gereserveerd bedrag dat over meerdere jaren wordt gespreid.
In deze paragraaf geven we een overzicht van de bestaande en geplande beheerplannen. Ook laten we zien wat de financiële gevolgen zijn en hoe deze zijn verwerkt in de begroting en de jaarrekening.
Het uitgangspunt is dat er genoeg geld beschikbaar is in de voorzieningen. Zo willen we voorkomen dat er in de toekomst achterstallig onderhoud ontstaat of dat waardevolle bezittingen verloren gaan.

3.4.1 Wegen, water en openbare verlichting

Wegenonderhoud

Het beheer en onderhoud van de wegen voeren we uit op basis van het vastgestelde wegenbeheerplan. Door middel van planmatig onderhoud en vervangingen houden wij het wegennet veilig, toegankelijk en kwalitatief op niveau. Hiervoor beschikken wij over een dynamische meerjarenplanning waarin onderhouds- en vervangingsprojecten tot 2040 zijn opgenomen. We actualiseren deze planning periodiek op basis van inspecties, technische staat, ontwikkelingen in de openbare ruimte en actuele investeringsopgaven. Waar mogelijk en noodzakelijk worden werkzaamheden gecombineerd met rioolvervanging, groen, verkeer en andere projecten, zodat we overlast beperken en middelen efficiënt inzetten. Daarnaast worden aanpassingen vanuit het mobiliteitsplan meegenomen bij de voorbereiding en uitvoering van onderhoudsprojecten.

Openbare Verlichting

De openbare verlichting verkeert over het algemeen in goede staat. In de komende jaren zetten wij de vervanging van verouderde armaturen en masten voort, waarbij LED-verlichting de standaard is. Hiermee verbeteren wij de duurzaamheid, betrouwbaarheid en energiezuinigheid van het verlichtingsnetwerk. Vervangingen worden zoveel mogelijk gecombineerd met werkzaamheden van andere disciplines volgens het principe 'werk met werk maken'. Op deze wijze houden wij het verlichtingsareaal veilig en toekomstbestendig en beperken wij onderhouds- en energiekosten.

Watergangen, vijvers en duikers

De gemeente Scherpenzeel zet zich actief in voor het beheer en onderhoud van de watergangen, duikers en vijvers. Uitgangspunt hierbij vormen het ‘Waterplan 2025’ en de schouwkaart van het waterschap. Samen met het waterschap Vallei en Veluwe zorgen we zo voor de waterinfrastructuur binnen zowel de bebouwde kom als het buitengebied.

Grondwater

Om de gemeentelijke zorgplicht voor grondwater adequaat te waarborgen, is continue monitoring van de grondwaterstanden essentieel. Binnen de bebouwde kom van Scherpenzeel beschikken wij over een uitgebreid grondwatermeetnet bestaande uit 32 meetpunten. Het onderhoud en beheer van dit meetnet worden uitgevoerd in

samenwerking met het Platform Water Vallei en Eem, waarin ook het waterschap en andere gemeenten participeren.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven. Voor wegen is een bestemmingsreserve aanwezig, deze is ter dekking van de kapitaallasten wegen. De andere kapitaallasten en het onderhoud dekken we uit de exploitatie.
In bijlage 5.1 en 5.2 staan de investeringen opgenomen.

2.1 Verkeer en vervoer	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Onderhoud wegen	-374.240	-374.240	-374.240	-374.240
Onderhoud openbare verlichting	-80.966	-80.966	-80.966	-80.966
Straatvegen	-96.237	-96.237	-96.237	-96.237
Onderhoud watergangen, bruggen en duikers	-88.758	-88.758	-88.758	-88.758
Kapitaallasten wegen	-227.319	-375.702	-437.843	-396.866
Kapitaallasten openbare verlichting	-38.100	-38.100	-38.100	-41.800
Kapitaallasten straatmeubilair en verkeersborden	-455	-2.000	-2.000	-2.000
	-906.075	**-1.056.003**	**-1.118.144**	**-1.080.867**
Stand bestemminsgreserve op 1 januari	640.961	685.560	580.231	412.761
Dotatie	310.473	310.473	310.473	310.473
Onttrekking	-265.874	-415.802	-477.943	-440.666
Stand bestemminsgreserve op 31 december	**685.560**	**580.231**	**412.761**	**282.568**

3.4.2 Groen, sportvelden en speelplaatsen

Het aanpassen, vervangen en renoveren van plantsoenen combineren wij met de aanplant van bomen. Deze werkwijze beperkt overlast voor onze inwoners en is efficiënt. Zo continueren wij de huidige inrichtingskwaliteit. Voor onkruidbestrijding van kwetsbare groentypen, zoals bodembedekkers, vaste planten, sierheesters, rozen en hagen hanteren wij A-niveau. Tijdens piekmomenten huren we personeel in. Hiermee proberen we kapitaalvernietiging door gebrekkig onderhoud (bijvoorbeeld vergrassing van sierheesters) te vermijden. Bij (her)inrichting houden we zoveel mogelijk rekening met de beheersbaarheid. Het gebrek aan uitvoerend personeel (met een afstand tot de Arbeidsmarkt) zorgt voor uitdagingen in het onderhoud. Daarnaast groeit het areaal. We hebben daarom onderzocht hoe we dit aan kunnen pakken. We moeten de komende jaren investeren om in totaal 3,5 SW Fte aan te trekken.

Bomen

De komende 25 jaar dienen, afhankelijk van de groeiontwikkeling, diverse oude lanen verjongd te worden. Door jaarlijkse boomplantplannen wordt hier uitvoering aan gegeven. Deze plannen worden in eigen beheer ontwikkeld en aanbesteed. De aanplant van toekomstig waardevolle bomen dekken wij uit de voorziening bomen. Vervangingsinvesteringen worden gebaseerd op de jaarlijkse wijkschouw, uitgevoerd door de eigen boombeheerder. Elk jaar inspecteren wij de bomen op veiligheid en actuele snoeibehoefte. Deze inspecties vormen de basis voor het jaarlijkse snoeiplan. Dagelijks en jaarlijks boombeheer wordt gefinancierd uit de exploitatie. Weersextremen leiden tot meer dynamiek in het beheer en vergt meer aandacht voor Boomveiligheid. Van belang is het huidige beleid van diversificatie in boomsoorten en klimaatbestendige soorten voort te zetten en te intensiveren.

Sportvelden De Bree

Het huidige MJOP buitensportaccommodaties loopt van 2021 tot en met 2026. De meerjarenvoorziening kijkt naar de actuele onderhoudstoestand en toekomstige vervangingsinvesteringen zodat budget afgestemd is op de behoefte. We zien dat de huidige voorziening (gebaseerd op de MJOP, opgesteld in 2020) niet toereikend is om het huidige sportpark in zijn huidige staat te houden. In 2027 zal gewerkt worden met een nieuw MJOP voor de jaren 2027-2030. Dan kan de voorziening weer afgestemd worden op de werkelijkheid. Voor dagelijks onderhoud van de voetbal- en hockeyvelden is in 2027 voldoende budget beschikbaar. Dit wordt gefinancierd uit de exploitatie.

Speelplaatsen

De gemeente heeft in 2027 dertig speelplaatsen. Op basis van jaarlijkse veiligheid- en onderhoudsinspecties investeren we in het vervangen en onderhouden van speeltoestellen en speelondergronden. Het speeltuinenbeheer en de vervangingsinvesteringen worden gefinancierd uit de exploitatie. Het dagelijks onderhoud van het Cruyff-Court wordt gedekt uit het budget voor speelplaatsen. Vervanging zal in de toekomst met een krediet gefinancierd worden. Het Bikepark wordt onderhouden door toerclub het Scherpewoud. De gemeente is als eigenaar van het terrein eindverantwoordelijk.

Plantsoenen

De huidige beheerkwaliteitsniveaus van de plantsoenen blijven gehandhaafd. Het dagelijks groenbeheer wordt uitgevoerd door de eigen Groendienst in het kader van de Participatiewet. In de tabel staan de verschillende beheerkwaliteitsniveaus (Conform CROW) per groentype weergegeven.

Tabel Beheerkwaliteitsniveaus per groentype (CROW)

Groentype (plantsoenen)	Kwaliteitsniveau
Zwerfafvalbeheersing	B
Boomspiegels (onkruid)	A
Bosplantsoen (onkruid)	C
Bosplantsoen (randen snoei)	A
Bosplantsoen (overige snoei)	Frequentie: eens per 3 jaar
Bodembedekkers en vaste planten (onkruid)	A
Bodembedekkers en vaste planten (randen snoei)	A
Bodembedekkers en vaste planten (overige snoei)	B
Sierheesters (onkruid)	A
Sierheesters (randen snoei)	A
Sierheesters (overige snoei)	B
Rozen (onkruid)	A
Rozen (snoei)	B
Hagen (onkruid)	A
Hagen (snoei)	Frequentie: 3 keer per jaar
Gazon maaien	B

Areaaluitbreidingen

In 2026 is het onderhoud van de wijk Akkerwinde overgedragen aan de gemeentelijke Groendienst, het personeelsbestand is (nog) niet meegegroeid waardoor de kwaliteit van het werk onder druk staat. De focus zal in 2027 liggen op de voorbereiding van het werven van geschikt personeel. Vanaf 2028 komt het onderhoud van de uitbreiding Begraafplaats Lambalgen bij de Groendienst. Vanaf 2029 komt fase 1 van De Nieuwe Koepel in het onderhoud bij de gemeente Scherpenzeel. Het beschikbare budget voor uitbreiding van de groendienst zal daarin gelijke tred moeten houden.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven. Voor bomen is een voorziening aanwezig. Voor het sportpark De Bree is ook een voorziening aanwezig, maar omdat de voorziening zowel gaat over de accommodatie als de velden, is de voorziening opgenomen onder het kopje huisvesting.

5.7 Groen/speelplaatsen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Onderhoud plantsoenen/groen	-81.653	-81.653	-81.653	-81.653
Onderhoud afrasteringen en beschoeiingen	-10.654	-10.654	-10.654	-10.654
Overig beheer Groen	-264.710	-264.710	-329.710	-329.710
Onderhoud speelplaatsen	-72.977	-72.977	-72.977	-72.977
Kapitaallasten	-12.964	-12.692	-12.692	-12.692
	-442.958	**-442.686**	**-507.686**	**-507.686**
Stand voorziening Bomen op 1 januari	60.119	82.619	105.119	127.619
Mutatie	22.500	22.500	22.500	22.500
Stand voorziening Bomen 31 december	**82.619**	**105.119**	**127.619**	**150.119**

3.4.3 Begraafplaatsen

In onderstaande tabel staan de actuele kwaliteitsniveaus. Voor de renovatie van asfaltverhardingen en gebouwen is geen budget beschikbaar. Vanwege de beperkte omvang is geen aparte voorziening gecreëerd. Zodra renovatie of vervanging aan de orde is, voeren wij een bedrag op in de Kadernota. Het reguliere (groen)beheer van de begraafplaatsen wordt gefinancierd uit de exploitatie. In 2025 is de gehele begraafplaats opnieuw geasfalteerd. Pas in 2040 zal opnieuw geasfalteerd moeten worden.

Groentype (begraafplaatsen)	Kwaliteitsniveau
Bosplantsoen (onkruid)	C
Overige groentypen (onkruid)	A
Gazon maaien	A

Uitbreiding begraafplaatsen

Inmiddels is de uitbreiding van begraafplaats Lambalgen in gebruik genomen. Het onderhoud van de uitbreiding ligt tot en met 31 december 2027 bij de aannemer die de uitbreiding heeft gerealiseerd. De extra onderhoudskosten (areaaluitbreiding) van deze uitbreiding zijn al structureel meegenomen in de begroting.

Financieel
Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven.
Er is geen voorziening of bestemmingsreserve aanwezig. Budgetten worden gefinancierd uit de exploitatie.

7.5 Begraafplaatsen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Onderhoud	-126.112	-126.112	-126.112	-126.112
Kapitaallasten	-45.231	-45.231	-45.231	-45.231
	-171.343	**-171.343**	**-171.343**	**-171.343**

3.4.4 Riolering

Een doelmatig functionerend rioleringsstelsel is van essentieel belang voor de waarborging van een betrouwbare afvoer van (afval)water en het voorkomen van wateroverlast en daaruit voortvloeiende schade in de openbare ruimte.
We zijn momenteel bezig met de aanbesteding van een raamovereenkomst voor het reinigen en inspecteren van de riolering voor ons en de gemeente Woudenberg.

Waterteam zuiveringskring Woudenberg (WT)
Al jaren werkt de gemeente Scherpenzeel naar tevredenheid samen met de gemeente Woudenberg en het Waterschap Vallei en Veluwe aan een efficiënt en toekomstbestendig beheer van de (afval)waterketen. Deze samenwerking is georganiseerd binnen het Waterteam (WT) 'Zuiveringskring Woudenberg'.

Platform Water Vallei en Eem
De gemeente neemt op regionaal niveau deel aan het 'Platform Water Vallei en Eem', waarin zij samenwerkt met andere gemeenten uit de regio. Op basis van een vastgesteld jaarplan worden binnen deze samenwerking jaarlijks een aantal onderhoudsactiviteiten uitgevoerd. Deze activiteiten zijn afgestemd op de in het Gemeentelijk Waterplan (GWP) benoemde investerings- en onderhoudsprojecten en maatregelen. De kosten voor de uitvoering van werkzaamheden door het Waterteam en het Platform Water worden gedekt uit het GWP.

Financieel
Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven.
Verschillen tussen de baten uit rioolheffing en de gerealiseerde lasten worden ten gunste of ten laste van de voorziening gebracht.
In bijlagen 5.1 en 5.2 staat een overzicht van de investeringen.

7.2 Riolering	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Onderhoud	-143.089	-143.089	-143.089	-143.089
Kapitaallasten	-195.618	-251.320	-257.798	-287.670
	-338.707	**-394.409**	**-400.887**	**-430.759**
Stand voorziening op 1 januari	5.717.075	5.317.589	5.437.564	5.437.564
Mutatie	-399.486	119.975	0	0
Stand voorziening 31 december	**5.317.589**	**5.437.564**	**5.437.564**	**5.437.564**

3.4.5 Gebouwen

Gebouwen

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het ontwerp van het vernieuwde Kulturhus De Breehoek. Aansluitend op de verhuizing zal er een beslissing worden genomen over de huidige locaties van De Buitenplaats en De Villa.

Onderhoudscontracten

Voor de gemeentelijke panden zijn de onderhoudscontracten bekeken voor alle gemeentelijke panden waar wij onderhoudsplichtig zijn. Waar nodig worden deze afgesloten, aangescherpt of opgezegd. Dit geldt voor Buitenplaats, De Villa, Gemeentewerf, de sportaccommodaties en de monumentale panden. Hieruit volgen rapportages en NEN-condities. Dit project wordt in 2026 afgerond. Aansluitend worden de meerjarige onderhoudsplannen geactualiseerd in 2027. Het aanscherpen van contracten is een continu proces.

Verduurzaming Gemeentewerf

In 2026 is de subsidie Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA) voor de verduurzaming van de Gemeentewerf ontvangen. Met deze subsidie kunnen we de gemeentewerf gaan verduurzamen met warmtepomp, zonnepanelen en isolatie. De werkzaamheden worden zo snel als mogelijk in gang gezet. Vereiste van de subsidie is dat de werkzaamheden binnen 24 maanden na subsidieverlening zijn voltooid.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven. Detailgegevens van de bestemmingsreserves gebouwen en voorzieningen zijn opgenomen in hoofdstuk 5.3.

Huisvesting	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Onderhoud gemeentelijke huisvesting	-26.585	-26.585	-26.585	-14.458
Onderhoud werkplaats	-4.457	-4.457	-4.457	-4.457
Onderhoud sportpark De Bree	-106.038	-106.038	-106.038	-106.038
Kapitaallasten gemeentelijke huisvesting	-181.044	-158.137	-365.694	-421.541
Kapitaallasten raadzaal	0	0	-32.500	-32.500
Kapitaallasten werkplaats	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
Kapitaallasten brandweerkazerne	-12.408	-9.737	-1.595	-1.595
Kapitaallasten onderwijsgebouwen	-267.267	-382.300	-382.148	-313.284
Kapitaallasten Cruijffcourt	-6.500	-6.500	-6.500	-6.500
Kapitaallasten sportpark De Bree	-83.486	-82.329	-78.955	-78.955
Kapitaallasten zwembad 't Willaer	-22.137	-22.137	-22.137	-22.137
Kapitaallasten toren N.H.-kerk	-1.635	-1.635	-1.635	-1.635
	-718.557	**-806.855**	**-1.035.244**	**-1.010.100**
Stand bestemminsgreserves op 1 januari	6.259.298	5.705.364	8.210.461	7.329.027
Dotatie	0	3.150.000	0	0
Onttrekking	-553.934	-644.903	-881.434	-868.417
Stand bestemminsgreserves op 31 december	**5.705.364**	**8.210.461**	**7.329.027**	**6.460.610**
Stand voorzieningen op 1 januari	942.197	1.111.941	1.281.685	1.422.591
Mutatie	169.744	169.744	140.906	161.744
Stand voorzieningen 31 december	**1.111.941**	**1.281.685**	**1.422.591**	**1.584.335**

3.4.6 Overzicht beheerplannen, planperiodes en financieringswijze

Kapitaalgoed	Naam plan	Plan-periode	Looptijd	Vastgesteld door Raad/B&W	Actueel (ja/ nee)	Achterstallig onderh (ja/nee)	Financieel
Wegen	Beheerplan wegen	2027-2031	5	nog niet vastgesteld	Ja	Nee	Expl & reserve
Civieltechnische kunstwerken	n.v.t.						
Riolering	Waterplan 2024-2029	2024-2029	5	10-12-2024	Ja	Nee	Expl & voorziening
Water	Baggerplan	2022-2023	2		Ja	Nee	Exploitatie
Water	Grondwaterbeleidplan	onb.tijd	onbepaalde tijd	4-6-2024	Ja	Nee	Exploitatie
Groen (plantsoen en begraafplaatsen)		2008 (jaarl. update)	onbepaalde tijd	1-7-2007	Ja	Nee	Exploitatie
Groen (bomen)	Bomenstructuurplan	2016-2041	25 jaar	7-4-2016	Ja	Nee	Expl & voorziening
Gebouwen	Gemeentelijke gebouwen	2020-2024	5	26-5-2020	Ja	Nee	Expl & voorziening
Verlichting	Beheerplan openbare verlichting	2020-2024	5		Ja	Nee	Exploitatie
Speelgelegenheden	Speelplaatsenbeleid	2015-2018	3	26-11-2015	Ja	Nee	Exploitatie
Sportaccommodaties/-velden	MJOP 2026-2030	2026-2030	5	nog niet vastgesteld	Ja	Nee	Expl & voorziening

Het beheerplan wegen en het MJOP voor sport worden eind 2026 vastgesteld. Het Speelplaatsenbeleid wordt nog conform plan uitgevoerd en kan als actueel worden beschouwd. De situatie is niet wezenlijk veranderd en in nieuwe woonwijken wordt het beleid uit 2015 nog gevolgd. In de praktijk werkt dit goed.

3.5 Bedrijfsvoering

Volgens het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moet de paragraaf Bedrijfsvoering laten zien wat de gemeente van plan is op dit gebied, en wat daarvan al is uitgevoerd.
De gemeente heeft hierbij beleidsvrijheid, maar het is wel belangrijk dat er een duidelijke samenhang is tussen het onderdeel Overhead en de andere programma's van de begroting.
De bedrijfsvoering is een belangrijk onderdeel van hoe de gemeente werkt. Het gaat om de manier waarop de gemeente haar geld, mensen en middelen inzet om de doelstellingen te behalen en maatschappelijke taken goed uit te voeren.
Onder bedrijfsvoering vallen onder andere:

- financieel beheer;
- personeelsbeleid;
- informatievoorziening en automatisering;
- juridische zaken.

Een goede bedrijfsvoering zorgt ervoor dat de gemeente efficiënt en betrouwbaar kan werken.

3.5.1 Planning & Control / Financiën

Het financieel management heeft een centrale rol in de bedrijfsvoering van de gemeente. Het omvat onder meer het opstellen van de begroting en de meerjarenplanning. Hierbij wordt zorgvuldig gekeken naar inkomsten en uitgaven, en worden prioriteiten vastgesteld om te voldoen aan de behoeften van de gemeenschap en de financiële haalbaarheid te waarborgen.
Vanuit de interne controle ligt de nadruk op het voortdurend verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening. De werkprocessen voor het leveren van deze diensten zijn vastgelegd in onze administratieve organisatie.

3.5.2 Informatievoorziening

Het goed beheren en beschermen van informatie is onmisbaar voor de bedrijfsvoering van de gemeente. Informatiemanagement omvat het verzamelen, verwerken, opslaan en delen van gegevens op een veilige en efficiënte manier. Dit zorgt ervoor dat besluiten worden genomen op basis van betrouwbare informatie en dat de privacy van inwoners wordt gewaarborgd.

3.5.3 Informatieveiligheid en Privacy

De gemeente Scherpenzeel is een informatie-intensieve organisatie met de nadruk op dienstverlening. Dit vraagt om een betrouwbare en veilige informatievoorziening. Burgers en bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens bij de gemeente in goede handen zijn.
Informatieveiligheid en privacy hebben daarom blijvende aandacht. Hierbij wordt gewerkt volgens de normen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

3.5.4 Fraude

Wij zijn ons bewust dat er altijd een risico op fraude bestaat bij het uitvoeren van onze activiteiten, zowel binnen als buiten de organisatie. Om dit risico goed in beeld te brengen, stellen wij jaarlijks een frauderisicoanalyse op. Deze wordt daarna besproken met de auditcommissie en vastgesteld door het college.
In de frauderisicoanalyse staat op welke onderwerpen het risico op fraude het grootst is. Voor elk risico hebben wij onderzocht welke maatregelen al bestaan om het risico te

beperken. Ook hebben wij vastgesteld welke extra maatregelen nodig zijn om het risico tot een zo laag mogelijk niveau terug te brengen.

3.5.5 Rechtmatigheid

Met ingang van verslagjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. In deze verantwoording legt het college van burgemeester en wethouders via de jaarrekening verantwoording af over het naleven van de regels die van belang zijn voor het financiële beheer van de gemeente. De rechtmatigheidstoets richt zich op:

- het voldoen aan de begroting (begrotingsrechtmatigheid);
- het budgetrecht;
- rechtmatige uitvoering van inkoop;
- rechtmatige uitvoering van overige rechtshandelingen.

Deze kaders zijn vastgelegd in diverse gemeentelijke regelingen.
Gedurende het jaar vindt controle plaats op twee niveaus:

1. Interne controle – directe toetsing van de handeling zelf.
2. Verbijzonderde interne controle – toetsing of werkzaamheden conform de afgesproken procedures zijn uitgevoerd.

3.5.6 Communicatie

Vanuit alle teams streven we naar duidelijke, tijdige en begrijpelijke communicatie naar onze inwoners. We maken hierbij actief gebruik van verschillende communicatiekanalen en -middelen.
We zetten ons het komend jaar extra in om:

- complexe projecten en ontwikkelingen begrijpelijk uit te leggen en inwoners inzicht te geven in het proces, de besluitvorming en de verschillende afwegingen;
- inwoners betrokkenheid te optimaliseren bij onderwerpen die een grote impact hebben op inwoners of wijken.

3.5.7 Huisvesting

De gemeentelijke organisatie is gehuisvest in de Buitenplaats, de naastgelegen locatie De Buren, de gemeentewerf en Het Foort. Onderhoud en vervanging heeft met name voor de Buitenplaats de afgelopen jaren zo beperkt als verantwoord plaatsgevonden. Dit met het oog op de gewenste huisvesting van de gemeentelijke organisatie in Kulturhus De Breehoek. Wij schatten in dat wij nog minimaal 2 jaar gebruik blijven maken van de huidige locatie.

3.5.8 Juridische zaken

Juridische zaken spelen een belangrijke rol in de bedrijfsvoering van de gemeente. Het omvat het naleven van wet- en regelgeving, contractbeheer, juridisch advies en het omgaan met eventuele geschillen. Een gedegen juridische aanpak is van belang om de rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen te waarborgen.

3.5.9 Overhead

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Loonkosten ondersteuning organisatie	-3.338.301	-3.338.301	-3.338.301	-3.338.301
Overige personeelslasten	-1.417.101	-1.481.077	-1.660.810	-1.721.295
Bestuursondersteuning en kabinetszaken	-9.978	-9.978	-9.978	-9.978
Communicatie	-101.394	-101.394	-101.394	-101.394
Financiële en salarisadministratie	-158.550	-158.550	-158.550	-158.550
ICT kosten	-814.740	-814.740	-814.740	-814.740
Kantoor- en archiefbenodigdheden	-61.131	-61.131	-61.131	-61.131
Inkoopbureau	-47.153	-47.153	-47.153	-47.153
Juridische zaken	-21.868	-21.868	-21.868	-21.868
Informatiebeheer	-34.023	-34.023	-34.023	-34.023
Huisvestingskosten	-147.157	-147.157	-147.157	-147.157
OR	-9.631	-9.631	-9.631	-9.631
	-6.161.026	**-6.225.002**	**-6.404.735**	**-6.465.220**

3.5.10 P&O

Goed en toekomstgericht personeelsbeleid is van groot belang voor de continuïteit en kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening. De gemeente wil een aantrekkelijke en goed georganiseerde werkgever zijn en medewerkers in staat stellen hun werkzaamheden effectief en professioneel uit te voeren.

Binnen P&O ligt de focus op het aantrekken, ontwikkelen en behouden van medewerkers met de juiste kennis en vaardigheden. Dit omvat onder andere werving en selectie, opleiding en ontwikkeling, arbeidsvoorwaarden en het bevorderen van een goede en veilige werkomgeving. Hiermee wordt bijgedragen aan een passende personele bezetting en een organisatie die in staat is de gemeentelijke taken en ambities nu en in de toekomst uit te voeren.

3.5.11 Lonen

De huidige cao loopt tot 1 april 2027. De effecten van deze cao hebben we verwerkt in de begroting. Ook hebben we een bedrag gereserveerd voor de effecten van de nieuwe CAO.
Verder kent onze organisatie reguliere ontwikkelingen, accenten in werkzaamheden veranderen in de loop der tijd en het vergt flexibiliteit van de organisatie en het personeel om daarin mee te bewegen. Voor deze ontwikkelingen geldt de afspraak dat wij deze van dekking voorzien binnen de loonsom of daarvoor gelabelde budgetten.

3.5.12 Kengetallen t.a.v. het personeel

Personeelsgegevens	Aantal	Eenheid
Formatie per 1-1-2026	111,14	fte
Aantal medewerkers in dienst per 1-1-2026	121	medewerkers
Ziekteverzuimpercentage 2025	8,0	%
Gemiddelde leeftijd per 31-12-2025	49	jaar

De verdeling man en vrouw was op 1 januari 2026 als volgt:

Geslacht	Aantal	Percentage
Man	41	34%
Vrouw	80	66%
Totaal	**121**	**100%**

De leeftijdsopbouw was als volgt:

Leeftijd	Aantal	Percentage
< 40 jaar	34	28%
40-49 jaar	30	25%
50-59 jaar	35	29%
60-69 jaar	22	18%
Totaal	**121**	**100%**

3.5.13 Staat van personele sterkte en personeelslasten

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Salariskosten personeel	9.437.369	10.021.664	11.083.601
Externe inhuur	1.513.069	1.527.069	558.268
	10.950.438	**11.548.733**	**11.641.869**

Bovenstaande salariskosten zijn inclusief de vergoeding voor raadsleden, bijzondere ambtenaren burgerlijke stand (Babs) en Wsw-personeel.
De inhuurkosten zijn inclusief de inzet bij belastingen en voor de omgevingswet.
De totale loonkosten bedragen 29,6% van de begroting.

In de basis gaan we uit van een volledige invulling van de begrote formatie tegen het maximum van de schaal. We zien echter dat vacatures lastig te vervullen zijn, waardoor inhuur noodzakelijk is om onze taken uit te kunnen blijven voeren.
Voor de begroting gaan we bij de teams uit van een verloop van 12,5% en een percentage langdurig ziek van 5%. Verder rekenen we voor inhuur met een gemiddelde duur van 4 maanden plus 1 maand overlap voor de invulling van vacatures.
Ook zijn de besparingen uit de kerntakendiscussie verwerkt.

Per team ontstaat dan het volgende beeld:

Personele sterkte	Formatie 2027	Begroting 2027				
		Loonkosten		Inhuur		Totaal begroot
College	3,80	520.500		0		520.500
Griffie	2,34	268.100		0		268.100
	6,14	**788.600**		**0**		**788.600**
Directie	2,50	275.100	2,7%	14.600	0,1%	289.700
Team Data & Control	20,64	1.916.900	18,5%	102.100	1,0%	2.019.000
Beleidsteam Sociaal Domein & OOV	15,80	1.571.600	15,2%	83.700	0,8%	1.655.300
Sociaal Team	21,94	2.135.500	20,6%	113.700	1,1%	2.249.200
Team Leefomgeving	27,35	2.471.600	23,8%	84.900	0,8%	2.556.500
Team Dienstverlening	17,91	1.538.800	14,8%	81.900	0,8%	1.620.700
Overig		0	0,0%	-26.642	-0,3%	-26.642
Totaal organisatie	**106,14**	**9.909.500**	**95,6%**	**454.258**	**4,4%**	**10.363.758**
Totaal	**112,28**	**10.698.100**		**454.258**		**11.152.358**

3.5.14 Budgetten raad, griffie, rekenkamer en accountantskosten

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Raad	-340.337	-340.337	-372.837	-372.837
Bestuursondersteuning raad	-48.710	-48.710	-48.710	-48.710
Griffie	-272.219	-272.219	-272.219	-272.219
Rekenkamer	-13.343	-13.343	-13.343	-13.343
Accountantskosten, controlewerkzaamheden	-62.194	-62.194	-62.194	-62.194
Accountantskosten, SiSA	-15.420	-15.420	-15.420	-15.420
	-736.803	**-736.803**	**-769.303**	**-769.303**

3.5.15 Toegerekende apparaatskosten

Een deel van de loonkosten wordt toegerekend aan projecten en tijdelijke middelen. Hoe groter deze toerekening, hoe groter het risico voor de reguliere exploitatie wanneer projecten geen doorgang vinden of uitgesteld worden.
Bij investeringen gaan we vooraf nooit uit van een toerekening van loonkosten, vaak wordt hier ook gebruik gemaakt van inhuur als de investering hier om vraagt. Op deze wijze lopen we geen risico's t.a.v. de reguliere exploitatie wanneer de investering wordt uitgesteld.

Toegerekende apparaatskosten	Begroting 2027
Grondexploitaties	303.104
Investeringen/kredieten	0
Specifieke uitkeringen (incl. Oekraïene-opvang)	182.487
Totaal toegerekende apparaatskosten	**485.591**
Totaalbedrag loonsom	11.641.869
Doorberekende apparaatskosten in % van totale loonsom	**4,17%**

3.6 Openbaarheid

De gemeente Scherpenzeel vindt het belangrijk dat inwoners en andere belangstellenden kunnen zien wat de gemeente doet en waarom. Daarom werkt de gemeente actief aan open en transparant bestuur. Dit sluit aan bij de Wet open overheid (Woo). De Woo verplicht overheden om informatie actief en op verzoek beschikbaar te stellen. Het gaat hierbij om:

- beleidsdocumenten
- besluiten van het college en de raad
- financiële informatie
- afspraken met externe partijen
- en andere relevante gegevens

Actieve openbaarmaking

De gemeente zorgt ervoor dat belangrijke informatie uit zichzelf openbaar wordt gemaakt. Dit gebeurt bijvoorbeeld via:

- de gemeentelijke website
- het raadsinformatiesysteem
- het Woo-platform (als dat landelijk beschikbaar is)

Onze gemeente deelt zoveel als mogelijk informatie digitaal, toegankelijk en begrijpelijk.

Woo-verzoeken

Inwoners en andere belanghebbenden kunnen een Woo-verzoek indienen als zij informatie willen ontvangen die de gemeente (nog) niet openbaar heeft gemaakt. We streven ernaar om deze verzoeken binnen de wettelijke termijn af te handelen.

Ontwikkelingen

De gemeente werkt aan verdere verbetering van de informatiehuishouding, zodat we steeds beter kunnen voldoen aan de Woo. Denk aan:

- betere registratie van documenten
- trainingen voor medewerkers
- samenwerking met andere gemeenten en het Rijk

We doen dit stap voor stap, met als doel een transparante overheid die openstaat voor inwoners.

3.7 Verbonden Partijen

De gemeente kan haar taken op drie manieren uitvoeren:

- zelf doen;
- uitbesteden aan een andere organisatie;
- samenwerken met andere gemeenten.

Als de gemeente kiest voor samenwerking, dan gebeurt dat vaak via een verbonden partij. Dit is een organisatie waarin de gemeente zowel bestuurlijk (meebeslist) als financieel (meebetaalt) betrokken is. Voorbeelden hiervan zijn een gemeenschappelijke regeling, een vennootschap of een stichting. De gemeente Scherpenzeel werkt op verschillende manieren samen met andere gemeenten via zulke verbonden partijen.

Samenwerken in verbonden partijen heeft voordelen:

- kosten besparen;
- minder kwetsbaar zijn, bijvoorbeeld bij personeelstekort;
- beter werk leveren, door gebruik te maken van elkaars kennis en ervaring.

Er zijn ook risico's:

- Bestuurlijke risico's: de gemeente blijft verantwoordelijk, maar heeft minder invloed op hoe het werk precies gebeurt.
- Financiële risico's: als er bij een verbonden partij tekorten zijn, moet de gemeente misschien bijbetalen.
- Gebrek aan kennis: de gemeente moet goed weten wat zij wil, en kunnen beoordelen of het werk goed wordt gedaan.
- Moeilijk om te stoppen: als de gemeente opnieuw zelf het werk wil doen, is dat soms lastig of duur.

De gemeente kijkt daarom goed naar deze risico's bij het aangaan van samenwerking en houdt toezicht op hoe de verbonden partijen presteren.

3.7.1 Kosten verbonden partijen

De jaarlijkse bijdrage van de gemeente aan de gemeenschappelijke regelingen is hieronder weergegeven. Deze kosten zijn opgenomen in de begroting.

Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	-656.798	-675.585	-701.032
Regio de Vallei	-1.770	-1.750	-1.820
Regio Foodvalley	-113.241	-115.247	-119.560
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	-1.119.880	-1.217.000	-1.276.000
Valleihopper	-139.417	-125.614	-121.988
Jeugdhulpregio JeugdFV	0	-106.995	-102.943
	-2.031.106	**-2.242.191**	**-2.323.343**

Op de volgende pagina's volgt een overzicht van alle verbonden partijen van de gemeente Scherpenzeel. Hierbij is onder meer weergegeven wat de doelstelling van de gemeente is om te participeren in de betreffende verbonden partij en de financiële situatie van de verbonden partij.

3.7.2 Gemeenschappelijke regelingen

Omgevingsdienst de Vallei (OddV), Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H.J. Molenaar		
Programma(s):	8		
Doelstelling deelname:	De OddV is een samenwerking bij uitvoering van taken op het gebied van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht.		
Financieel belang 2027:	€ 701.032		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 523.839	Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 506.030
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 5.946.645	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 8.896.553
Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.		

Regio de Vallei, Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder A. van de Peut		
Programma(s):	7		
Doelstelling deelname:	De regio hanteert het doel de verwerking van afval op een duurzame wijze in te richten. De regio richt zich op restafval (verbranding) en GFT-afval (vergisting en compostering). Verwerking van PMD afval is inmiddels buiten de regio georganiseerd.		
Financieel belang 2027:	€ 1.820		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 125.145	Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 117.336
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 41.963	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 35.481
Risico's	We signaleren geen risico's die van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van Scherpenzeel.		

Regio Foodvalley, Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Burgemeester M.C. Teunissen		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	Gemeenschappelijke belangenbehartiging op diverse deelgebieden.		
Financieel belang 2027:	€ 119.560		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 6.436.499	Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 5.678.966
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 21.444.285	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 22.356.280
Risico's	Op basis van de planning en control verantwoording en weerstandscapaciteit van Regio Foodvalley signaleren we geen risico’s die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Scherpenzeel.		

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM), Arnhem			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Burgemeester M.C. Teunissen		
Programma(s):	1 7		
Doelstelling deelname:	VGGM organiseert voor veiligheidsregio Gelderland Midden de hulpverlening. Doelstelling van deelname is het inkopen van kwalitatief hoogwaardige hulp- en dienstverlening voor volksgezondheid en brandweertaken.		
Financieel belang 2027:	€ 1.276.000		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 13.506.000	Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 14.330.000
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 64.748.000	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 47.660.000
Risico's	De risico's zijn beperkt en liggen voor een belangrijk deel op het terrein van bedrijfsvoering. Daar gaat de komende jaren door de VGGM in geïnvesteerd worden. Er zijn geen risico’s die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Scherpenzeel. Wel is het belangrijk dat de gemeentelijke bijdragen ook de komende jaren beheersbaar blijven. In de ontwerpbegroting 2027-2030 van de VGGM is in dat kader een voorstel opgenomen om te komen tot structurele besparingen.		

Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper, Barneveld			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder A.M. van Riel-Kruizinga		
Programma(s):	6		
Doelstelling deelname:	Uitvoering geven aan het Collectieve vraagafhankelijke vervoer, het OV-Vangnet, beleidsvoorbereidingen treffen, contractmanagement uitvoeren en financieel management uitvoeren voor de Foodvalley gemeenten en de provincie Gelderland op dit onderdeel.		
Financieel belang 2027:	€ 121.988		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 0	Eigen vermogen 31-12-2024:	€
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 0	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 532.598
Risico's	nnb		

Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulpregio JeugdFV			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder A.M. van Riel-Kruizinga		
Programma(s):	6		
Doelstelling deelname:	Het organiseren en uitvoeren van jeugdhulp binnen de regio Foodvalley.		
Financieel belang 2027:	€ 102.943		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 0	Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 0
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 0	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 0
Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.		

3.7.3 Stichtingen en verenigingen

Eem Vallei Educatief, Amersfoort			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder P. Klaassen		
Programma(s):	4		
Doelstelling deelname:	Voldoen aan de wettelijke verplichting om openbaar onderwijs aan te bieden. Met deze deelname wordt beoogd om door middel van schaalgrootte efficiency- en kwaliteitsvoordelen te genereren.		
Financieel belang 2027:	Er is alleen sprake van bestuurlijk belang.		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 0	Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 2.289.355
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 0	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 8.466.763
Risico's	nnb		

IBMN, Vianen			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H.J. Molenaar		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN) is een samenwerking op het terrein van inkoop en aanbesteding, gericht op het realiseren van kwalitatieve, procesmatige en financiële inkoopvoordelen.		
Financieel belang 2027:	n.v.t.		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 0	Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 219.028
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 0	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 116.754
Risico's	De risico’s worden als beperkt gekwantificeerd.		

Kulturhus De Breehoek			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder A. van de Peut		
Programma(s):	5		
Doelstelling deelname:	Toezicht op een deugdelijke exploitatie en realisatie van de 'Kulturhus Gedachte' waarbij voorzieningen op het gebied van zorg, cultuur, educatie, sport en welzijn in een gebouw zijn samengebracht.		
Financieel belang 2027:	€ 0		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 1.142.062	Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 1.301.505
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 4.845.462	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 4.804.509
Risico's	Met de wijziging in eigendomsverhoudingen zijn de risico's voor de gemeente beperkt.		

3.7.4 Vennootschappen en coöperaties

Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV), Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder A. van de Peut		
Programma(s):	7		
Doelstelling deelname:	ACV richt zich met name op het herwinnen van grondstoffen uit afvalstromen en het beheer van de openbare ruimte.		
Financieel belang 2027:	nnb		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 17,787 mln	Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 16,830 mln
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 17,649 mln	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 18.070 mln
Risico's	Op basis van de planning en control verantwoording en weerstandscapaciteit van ACV signaleren we geen risico’s die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Scherpenzeel.		

Vitens, Zwolle			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H.J. Molenaar		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders en kunnen daarmee invloed uitoefenen op de drinkwatervoorziening. Zij hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf.		
Financieel belang 2027:	€ 7.446 aandelen à € 1,00 nominaal.		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 809,1 mln	Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 713,6 mln
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 1.846,1 mln	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 1.684,8 mln
Risico's	De risico’s worden als beperkt gekwantificeerd.		

BNG, Den Haag			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H.J. Molenaar		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	BNG is er voor het publieke domein en het publieke belang. De doelstelling van BNG is: Gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, en het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.		
Financieel belang 2027:	€ 3.510 aandelen à € 2,50 nominaal.		
Financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2025:	€ 4.863 mln	Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 4.777 mln
Vreemd vermogen 31-12-2025:	€ 110.708 mln	Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 123.614 mln
Risico's	De BNG heeft m.b.t. de kredietwaardigheid een AAA-rating. De risico’s worden daarom als erg laag gekwantificeerd.		

3.8 Grondbeleid

De gemeente Scherpenzeel geeft in de paragraaf grondbeleid aan hoe het grondbeleid wordt ingezet om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren.

3.8.1 Visie

De gemeentelijke visie op grondbeleid is vastgelegd in de nota grondbeleid. Grondbeleid is een middel om andere beleidsdoelen en bestuurlijke ambities te realiseren; het is geen doel op zich. De gemeente zet het grondbeleid als middel in om beleidsdoelen uit bijvoorbeeld de omgevingsvisie en de woonvisie te realiseren. De nota grondbeleid is in 2025 geactualiseerd en wordt in september aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.De gemeente voert een situationeel grondbeleid. De nota grondbeleid bevat een routekaart met een afwegingskader om per situatie koers te bepalen. Grofweg zijn er drie routes, namelijk passief faciliterend grondbeleid, proactief faciliterend grondbeleid en actief grondbeleid. De nota grondbeleid geeft per route de kaders voor de uitvoering.

3.8.2 Uitvoering grondbeleid

Faciliterend grondbeleid

Als marktpartijen of particulieren het initiatief nemen voor een ruimtelijk initiatief, dan zal de gemeente het spoor van de anterieure overeenkomst volgen. Hierin worden afspraken gemaakt over onder andere kostenverhaal, nadeelcompensatie, aantallen en typen woningen en financiële bijdragen. In 2025 is een nota kostenverhaal opgesteld waarin de kaders voor de te verhalen kosten en financiële bijdragen zijn opgenomen. De nota kostenverhaal wordt in september aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

Inmiddels zijn er 13 tijdelijke woningen gerealiseerd op de Tulpenhof. Overeengekomen is dat deze woningen vooralsnog voor 10 jaar op deze locatie worden geëxploiteerd. Wanneer de bebouwing van het voormalige transportbedrijf op dit terrein gesloopt is, is verdere ontwikkeling van het terrein misschien mogelijk. We zetten in op sloop van de bebouwing in 2026 en blijven onderzoeken hoe het terrein het best gebruikt kan worden.

Uitvoerend grondbeleid

Om de ontwikkelstrategie voor Scherpenzeel Zuid uit te voeren, past de gemeente actief grondbeleid toe. Op dit moment zijn er twee actieve grondexploitaties, namelijk het project De Nieuwe Koepel en het project Zelder.

Het college van burgemeester en wethouders actualiseert de grondexploitaties twee keer per jaar. Deze herzieningen worden ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. In de paragraaf grondbeleid informeert het college de raad over:

- de voortgang per grondexploitatie;
- de bijbehorende risico's;
- eventuele tussentijdse winstnemingen;
- en eventuele verliesvoorzieningen.

De financiële baten en lasten van de grondexploitaties zijn opgenomen in programma 8 van de begroting. Omdat het gaat om projecten, wijken grondexploitaties af van de reguliere jaarbudgetten van de gemeente.
Het saldo van baten en lasten in de grondexploitaties komt tot stand op basis van

- het resultaat van afgeronde projecten (complexen);
- en de tussentijdse winst- of verliesnemingen bij lopende projecten.

De resterende baten en lasten worden geactiveerd. Dat betekent dat ze niet meetellen in het resultaat van dat jaar. Deze geactiveerde bedragen staan op de gemeentelijke balans onder de post 'voorraden'.
Voor gronden die nog niet in ontwikkeling zijn genomen, geldt dat deze zijn opgenomen op de balans onder materiële vaste activa.

Ontwikkeling Vennootschapsbelasting
Sinds 2016 geldt voor overheidsinstellingen een belastingplicht in de vorm van vennootschapsbelasting voor hun ondernemersactiviteiten. Binnen onze gemeente geldt deze belastingplicht voor de grondexploitaties. Jaarlijks wordt er aan de hand van de actuele verwachtingen een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting ingediend en betaald. Na een boekjaar wordt er een definitieve berekening gemaakt en deze wordt ingediend bij de belastingdienst ter afhandeling.

Stand van zaken grondexploitaties
Hieronder volgt een overzicht van de huidige stand van zaken en de te verwachten financiële resultaten op de grondexploitaties. Daarna volgt de voortgang van de grondexploitaties met de te verwachten (tussentijdse) winstneming. Als laatste volgt per grondexploitatie een toelichting op de uitvoering en een vooruitblik voor de komende periode.

3.8.3 Resultaten in exploitatie genomen gronden (x € 1.000):

Complex	Laatst vastgestelde stand Jaarrekening 2025				Begroting 2027-2030		Bijstelling
	Boekwaarde*		Eindresultaat		Eindresultaat		
	1-1-2025	31-12-2025	Eindwaarde**	Jaar	Eindwaarde**	Jaar	Eindwaarde**
Zelder	304	313	-79	2028	-80	2028	-1
De Nieuwe Koepel	10.248	5.918	12.504	2031	13.849	2031	1.345

**Een negatief bedrag betekent meer lasten dan baten en een positief bedrag betekent meer baten dan lasten*

***inclusief (tussentijdse) winstneming, negatief bedrag betekent een verliesgevende grondexploitatie en een positief bedrag betekent een winstgevende grondexploitatie*

Complex Zelder
Het bestemmingsplan is sinds april 2022 onherroepelijk. In lijn hiermee is uitvoering gegeven aan het hierin opgenomen programma dat voorziet in de bouw van 34 grondgebonden starters woningen met een vaste prijs van € 210.000 VON (prijspeil 2021) en de bouw van 1 vrijstaande woning. Het project wordt uitgevoerd in 2 fasen, fase 1 omvat 26 woningen en 1 vrijstaande woning; fase 2 omvat 8 woningen (uitvoering na verplaatsing warmteunit op deze locatie).
De grondexploitatie is geactualiseerd. De verwachte eindwaarde van deze grondexploitatie is na de actualisatie € 79.554 negatief. De verwachte eindwaarde is nagenoeg gelijk aan de verwachte eindwaarde ten tijde van de jaarrekening 2025.

Complex De Nieuwe Koepel
De grondexploitatie is geactualiseerd. De verwachte eindwaarde is € 13.848.915 positief. Dit is € 1.345.217 meer dan verwacht bij de Jaarrekening 2025.

Het bestemmingsplan De Nieuwe Koepel is in december 2024 onherroepelijk geworden. De eerste fase is bouwrijp gemaakt, de projectmatige woningbouwkavels zijn in 2025 geleverd. In 2026 volgt het tweede deel van de gronduitgifte van deze fase. Dit omvat projectmatige woningbouwkavels, particuliere kavels en sociale huur. In 2026 is daarnaast gestart met het bouwrijp maken van de tweede fase en het woonrijp maken van de eerste fase.

Hieronder staan de grote wijzigingen.
- Grondopbrengsten (voordeel € 1.430.000).
  In 2026 is de marktwaarde voor de verkoop van de gronden onder de appartementencomplexen bepaald. Dit heeft geleid tot een hogere grondopbrengst.
- Bouwrijp en woonrijp maken en voorbereiding, toezicht en uitvoering (€ 41.000 voordeel).
  Het bouwrijp maken van fase 1 is afgerond. Voor deze fase is de post onvoorzien komen te vervallen. Voor fase 2 is de post onvoorzien verhoogd. Het woonrijp maken van fase 1 is in 2026 aanbesteed. Hier is een aanbestedingsvoordeel behaald.
- Plan- en advieskosten (€ 37.000 nadeel).
- Het budget is bijgesteld op basis van de laatste inzichten van de uitvoering.
- Tijdelijk beheerskosten (€ 90.000 nadeel).
  De gronden van fase 1 zijn bouwrijp opgeleverd. Over deze gronden wordt onroerendezaakbelasting in rekening gebracht. Dit was niet voorzien.

3.8.4 Winstneming

Sinds 2016 zijn gemeenten verplicht om tussentijdse winst te nemen op grondexploitaties. Dit gebeurt volgens de 'percentage of completion'-methode (POC-methode).
Deze methode betekent dat de gemeente winst boekt naar rato van de voortgang van het project. Hoe verder het project is gevorderd, hoe meer winst er tussentijds kan worden genomen. Bij het bepalen van deze tussentijdse winst wordt ook gekeken naar het risicoprofiel van het project. Als er nog veel onzekerheden zijn, wordt de winstneming beperkt.

Complex	POC%					Tussentijdse winstneming (x € 1.000)				
	2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
Zelder										
De Nieuwe Koepel	29,6%	42,9%	55,2%	62,2%	74,9%	2.532	1.607	1.477	851	1.526

3.8.5 Reserves en voorzieningen

De gemeente beschikt voor het grondbeleid over de reserve grondexploitatie, verliesvoorziening Zelder en het Fonds Dorpsontwikkeling.

<u>Reserve grondexploitatie</u>
De reserve grondexploitatie dient om de financiële risico's van de grondexploitaties op te vangen (voor zover de winstpotentie hier niet in voorziet), de verliesvoorziening voor verliesgevende grondexploitatie te vormen en daarnaast om de afdrachten vennootschapsbelasting te betalen. De stand per 31 december 2025 voor deze reserve is € 2.969.721. Het beoogde resultaat van grondexploitatie De Nieuwe Koepel is voldoende positief om de risico's te kunnen opvangen binnen de lopende exploitatie. De

grondexploitatie Zelder heeft een negatieve eindwaarde en daarom worden de risico's opgevangen met de reserve grondexploitatie.

Verliesvoorziening Zelder
Zodra de gemeente voorziet dat een grondexploitatie verliesgevend is dan dekt de gemeente het te verwachten verlies af. De gemeente vormt de voorziening op eindwaarde. De eindwaarde van dit complex is naar verwachting € 79.554 negatief.

Fonds Dorpsontwikkeling
In de structuurvisie staat beschreven dat alle nieuwbouwontwikkelingen in het gebied voor Scherpenzeel-Zuid (begrensd bij het bestaand stedelijk gebied ten tijde van vaststelling van de structuurvisie) bijdragen aan het Fonds Dorpsontwikkeling Scherpenzeel Zuid. Met de grondverkopen (actief grondbeleid) en daarnaast door de initiatieven die de gemeente faciliteerde zijn in de afgelopen jaren afdrachten gedaan ten gunste van deze voorziening. De stand van de voorziening bedraagt op 31 december 2025 € 1.143.641. Voor de besteding van de fondsgelden zijn diverse deelplannen opgesteld. Een deel hiervan is uitgevoerd. De overige plannen (met name in en bij De Nieuwe Koepel) zijn voorzien voor de komende periode. Na vaststelling van de nieuwe nota kostenverhaal komen de financiële bijdragen in plaats van het fonds dorpsontwikkeling en gelden dan ook voor alle nieuwe bouwplannen in de gehele gemeente.

3.9 Duurzaamheid

Vanuit internationale en nationale wet- en regelgeving blijft duurzaamheid een belangrijk thema.
Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die tegemoetkomt aan de levensbehoeften van de huidige generatie, zonder die van de toekomstige generaties tekort te doen.
Duurzaamheid gaat over een breed spectrum van verantwoordelijkheden: van klimaat en milieu tot sociale cohesie en van het lokale economische klimaat tot bestuurlijke integriteit.

In Scherpenzeel richten we ons met name op de aspecten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Die staan in de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid. Het betreft de volgende thema's:

- CO2-besparen;
- gemeente als voorbeeld;
- klimaatadaptatie;
- stimuleren van biodiversiteit;
- het stimuleren van hergebruik en afvalscheiding;
- verduurzaming van woningen en nieuwbouwwoningen bouwen we (bijna) energieneutraal;
- grootschalige duurzame opwekking, zoals zonnevelden;
- duurzame mobiliteit.

Kijkend naar de CO2-uitstoot zit de gemeente onder het landelijk gemiddelde en zien we een dalende trend sinds 2010 (bron: waarstaatjegemeente.nl) Meest recente cijfers geven 3,2 kton aan (per 1000 inwoners), landelijk gemiddelde is 5,1 kton.
Op Dashboard - Duurzaamheidsrapportage - Scherpenzeel is meer informatie te vinden.

De belangrijkste thema's in 2027 zijn de Warmtetransitie met het verplichte Warmteprogramma en de aanpak van netcongestie.

4. Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder staat een opstelling van de baten en lasten met daarin apart de algemene dekkingsmiddelen. Deze opstelling is conform de voorgeschreven regelgeving.

Overzicht baten en lasten	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo van baten en lasten						
Programma's						
0. Bestuur en ondersteuning	-2.807.578	-2.126.416	-2.488.606	-2.420.763	-2.506.887	-2.560.447
1. Veiligheid	-1.094.999	-1.160.088	-1.178.822	-1.176.475	-1.168.333	-1.168.333
2. Verkeer en vervoer	-1.451.100	-1.441.715	-1.705.450	-1.856.106	-1.918.559	-1.881.584
3. Economie	82.123	-187.039	-171.435	-175.257	-186.857	-151.857
4. Onderwijs	-861.109	-861.820	-962.988	-1.078.271	-1.078.119	-1.009.255
5. Sport, cultuur en recreatie	-2.225.214	-2.242.693	-2.074.383	-2.213.294	-2.274.920	-2.198.920
6. Sociaal domein	-8.911.728	-9.101.313	-10.175.170	-10.133.361	-10.149.307	-10.157.300
7. Volksgezondheid en milieu	-410.625	-88.770	32.523	-491.614	-343.522	-431.210
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	240.128	844.362	1.594.345	1.615.216	1.615.216	1.468.127
Totaal programma's	**-17.440.102**	**-16.365.492**	**-17.129.986**	**-17.929.925**	**-18.011.288**	**-18.090.779**
Algemene dekkingsmiddelen						
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	2.724.668	2.964.143	3.175.449	3.242.477	3.310.913	3.371.327
Algemene uitkering	19.900.201	20.136.378	21.104.281	20.280.850	20.545.269	21.072.857
Dividend	14.721	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Saldo van de financieringsfunctie	-192.376	-307.005	-244.506	-347.121	-272.913	-248.913
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**22.447.213**	**22.800.516**	**24.042.224**	**23.183.206**	**23.590.269**	**24.202.271**
Overhead	-5.669.873	-5.589.783	-6.161.026	-6.225.002	-6.404.735	-6.465.220
Onvoorzien	25.593	27.922	-26.685	-26.685	-26.685	-26.685
Bedrag van de heffing voor de Vpb	-586.641	-296.500	-347.750	-272.500	-272.500	-272.500
Saldo van baten en lasten	**-1.223.810**	**576.663**	**376.777**	**-1.270.906**	**-1.124.939**	**-652.913**
Mutaties reserves	1.166.373	-512.560	-186.694	340.168	692.867	649.662
Mutaties reserves	**1.166.373**	**-512.560**	**-186.694**	**340.168**	**692.867**	**649.662**
Resultaat	**-57.438**	**64.103**	**190.083**	**-930.738**	**-432.072**	**-3.251**

4.2 Overzicht baten en lasten voor provincie

De provincie vraagt sinds enige jaren ook een overzicht van de baten en lasten volgens onderstaande opzet.

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten (excl. reservemutaties)	-36.164.246	-35.972.274	-34.593.927	-34.593.927
Baten (excl. reservemutaties)	36.626.445	35.568.796	34.556.114	34.556.114
Lasten begrotingswijziging	-3.212.293	212.594	451.060	-7.820.604
Baten begrotingswijziging	3.126.871	-1.080.022	-1.538.186	7.205.504
Saldo van baten en lasten	**376.777**	**-1.270.906**	**-1.124.939**	**-652.913**
Toevoeging reserves	-4.591.357	-1.309.787	-1.054.860	-1.054.860
Onttrekking reserves	4.329.465	1.484.624	1.364.531	1.364.531
Toevoeging reserves begrotingswijziging	1.461.208	-3.238.939	-88.939	-81.850
Onttrekking reserves begrotingswijziging	-1.386.010	3.404.270	472.135	421.841
Saldo mutatie reserve	**-186.694**	**340.168**	**692.867**	**649.662**
Geraamd resultaat	**190.083**	**-930.738**	**-432.072**	**-3.251**
Incidentele lasten (inclusief reservemutaties)	4.315.553	1.058.983	-809.056	-809.056
Incidentele baten (inclusief reservemutaties)	-3.584.250	-581.937	359.000	359.000
Incidentele lasten (begrotingswijziging)	-8.297.964	-5.636.264	-393.064	-225.385
Incidentele baten (begrotingswijziging)	6.941.708	4.792.902	503.794	179.503
Saldo incidentele baten en lasten	**-624.953**	**-366.316**	**-339.326**	**-495.938**
STRUCTUREEL RESULTAAT	**815.036**	**-564.422**	**-92.746**	**492.687**

De basis vormt de Begroting 2026-2029, onder de begrotingswijzigingen vallen alle mutaties uit de Kadernota 2027-2030 en deze begroting.

4.3 Overzicht incidentele baten en lasten

De incidentele baten en lasten betreffen specifieke uitkeringen en hun bestedingen, incidentele mutaties in bepaalde voorzieningen, door het Rijk aangeduide incidentele middelen in de algemene uitkering en reservemutaties, behalve de onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten.
We hanteren geen materialiteitsgrens bij het opnemen van incidentele baten en lasten.

Incidentele baten en lasten		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Incidentele lasten					
P0	Stelpost nog te nemen maatregelen (kerntaken 14.5.1)	54.270			
P0	Onderzoek verdere besparingen	-30.000			
P0	Opstellen toekomstvisie	-50.000			
P3	Viering Scherpenzeel 800 jr			-30.000	
P3	Bijdrage regioproject merkversterking Grebbelinie	-5.000	-5.000	-5.000	
P4	Onderwijsachterstandenbeleid	-149.503	-149.503	-149.503	-149.503
P6	Oekraïne-opvang	-850.000			
P7	IZA/AZWA	-132.502	-159.525	-184.291	-58.701
P7	Actualiseren basiswaterketenplan		-25.000		
Totaal incidentele lasten		**-1.162.735**	**-339.028**	**-368.794**	**-208.204**
Incidentele baten					
P4	Onderwijsachterstandenbeleid	149.503	149.503	149.503	149.503
P6	Oekraïne-opvang	1.011.350			
P7	IZA/AZWA	132.502	159.525	184.291	
P8	Realisatiebonus	105.000	245.000	245.000	105.000
Totaal incidentele baten		**1.398.355**	**554.028**	**578.794**	**254.503**
Incidentele toevoegingen aan reserves					
P0	Algemene reserve	-1.230.982	0	0	0
P0	BR Individuele trajecten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
P4	BR Nieuwbouw onderwijsgebouwen	0	-3.150.000	0	0
P6	BR Sociaal Domein	-462.423	0	0	0
P8	BR Grondexploitaties	-1.101.271	-1.063.253	-808.326	-801.237
Totaal incidentele toevoegingen aan reserves		**-2.819.676**	**-4.238.253**	**-833.326**	**-826.237**
Incidentele onttrekkingen aan reserves					
P0	BR Foodvalley	47.957	0	0	0
P3	BR Lbv	25.126	0	0	0
P5	BR onderhoud Breehoek	6.162	0	0	0
P5	BR Monumenten	111.500	11.500	11.500	11.500
P6	BR Sociaal Domein	0	222.937	0	0
P7	BR Duurzaamheid	40.000	0	0	0
P8	BR Sociale woningbouw	368.871	0	0	0
P8	Omgevingswet	11.737	0	0	0
P8	BR Grondexploitaties, dotatie AR	1.000.000	0	0	0
P8	BR Grondexploitaties, dotatie BR	0	3.150.000	0	0
P8	BR Grondexploitaties	347.750	272.500	272.500	272.500
Totaal incidentele onttrekkingen aan reserves		**1.959.103**	**3.656.937**	**284.000**	**284.000**
Totaal incidentele baten en lasten		**-624.953**	**-366.316**	**-339.326**	**-495.938**

4.4 Structurele reservemutaties

		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Structurele toevoegingen					
P2	BR wegen	-310.473	-310.473	-310.473	-310.473
Totaal toevoegingen		**-310.473**	**-310.473**	**-310.473**	**-310.473**
Structurele onttrekkingen					
P0	BR Automatisering	164.544	171.252	193.289	193.289
P0	BR Huisvesting	181.044	158.137	365.694	421.541
P0	BR Raadzaal	0	0	32.500	32.500
P2	BR wegen	265.874	415.802	477.943	440.666
P4	BR Nieuwbouw onderwijsgebouwen	267.267	382.300	382.148	313.284
P5	BR Zwembad	22.137	22.137	22.137	22.137
P5	BR herinrichting sportpark De Bree	83.486	82.329	78.955	78.955
Totaal onttrekkingen		**984.352**	**1.231.957**	**1.552.666**	**1.502.372**
Totaal structurele reservemutaties		**673.879**	**921.484**	**1.242.193**	**1.191.899**

De structurele reservemutaties betreffen de dekking van diverse kapitaallasten.

4.5 Onvoorzien

In de Financiële verordening is in artikel 4, lid 2 opgenomen dat in de begroting een post onvoorzien wordt opgenomen van minimaal € 2,50 per inwoner. Dit bedrag is voor 2027 € 26.685. Dit bedrag is opgenomen onder taakveld '0.8 Overige baten en lasten'.
De totale lasten van taakveld 0.8 zijn hieronder weergegeven.

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Onvoorzien (€ 2,50 per inwoner cf. fin. verordening)	-26.685	-26.685	-26.685	-26.685
Nog te nemen maatregelen	54.270	0	0	0
Areaaluitbreiding	-64.295	-72.520	-123.080	-169.223
Reservering loonkosten CAO	-112.500	-150.000	-150.000	-150.000
Totaal	**-149.210**	**-249.205**	**-299.765**	**-345.908**

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 5 november 2026.

B.S. van Ginkel – Schuur
griffier

M.C. Teunissen
voorzitter

5. Bijlagen

5.1 Nieuwe investeringen

Project Maatschappelijke weerbaarheid
Met het project Maatschappelijke Weerbaarheid bereiden we de gemeentelijke organisatie en de lokale samenleving voor op langdurige verstoringen en crises, zoals langdurige stroomuitval. Gemeenten hebben hierin een primaire verantwoordelijkheid en wettelijke taken op het gebied van bevolkingszorg en crisiscommunicatie. Als leidraad gebruiken we de VNG-Handreiking Weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau.
In 2026 is bij de Voorjaarsrapportage al een krediet van € 30.000 opgenomen voor het inrichten van een crisis- en coördinatiekamer met noodstroom. Voor de aanschaf van (nood)communicatiemiddelen en het inrichten van noodsteunpunten is nog extra € 50.000 benodigd.
Totale investering: € 50.000.
Periode: 2027.

Wegconstructie Heintjeskamperweg
De gemeente is met een initiatiefnemer in onderhandeling over een anterieure overeenkomst voor het realiseren van een pluimveetunnel. Voor de realisatie van de pluimvee tunnel zijn werkzaamheden benodigd voor het verleggen van de ontsluitingsweg (Heintjeskamperweg). De weg is eigendom van de gemeente en is aan het eind van de levensduur. Alle kosten en financiële risico's zijn voor de initiatiefnemer. Als tegemoetkoming in de kosten wil de gemeente een vergoeding betalen aan de initiatiefnemer voor de werkzaamheden die betrekking hebben op reconstructie van de Heintjeskamperweg.
Totale investering € 200.000.
Periode: 2027-2028.

5.2 Stand van zaken lopende investeringen

Op de volgende pagina's staan de lopende investeringskredieten opgenomen.
Voor de kredieten bij wegen, onderwijs en riolering geldt dat deze vaak over meerdere jaren worden uitgevoerd.

Voor de kredieten met een '*)' stellen we voor deze te laten vervallen. Het gaat hier vaak om kleine restbedragen of afspraken over een andere uitvoering.

De cijfers ín de kolom 'besteed in 2026' zijn bijgewerkt t/m 10 september 2026.

FCL	Jaar	Omschrijving	Oorspron-kelijk krediet	Besteed t/m 2025	Besteed in 2026	Stand per 1/1/27	Wijziging/ Nieuw 2027	Totaal beschikbaar	
Programma 0: Bestuur en ondersteuning									
701001	2020/2025	Aanschaf audio/video Raad en Cie	325.000	1.120	3.105	320.775	0	320.775	
701020	2026	ICT raad	30.000		24.926	5.074	0	5.074	
704020	2024	Meubilair De Buren	135.000	122.888		12.112	-12.112	0	*)
704021	2025	Verbouwing en inrichting vernieuwde Breehoek	6.600.000		756.125	5.843.875	0	5.843.875	
704030	2023	Datagedreven werken	35.000	2.306	5.474	27.220	0	27.220	
704040	2023	GGI veilig	25.000	4.431	0	20.569	0	20.569	
704060	2024	I-visie 2024-2029	902.687	173.749	10.242	718.696	0	718.696	
706000	2018	Implementatie Belastingsamenwerking	130.000	108.185	21.815	0	0	0	
Programma 1: Veiligheid									
712001	2025	Dienstauto handhaving	35.000	0	25.865	9.135	-9.135	0	*)
712100	2026	Crisis/Coördinatiekamer	30.000	0	30.000	0	0	0	
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat									
721019	2016	Vervanging openbare verlichting (jaarlijks)	1.143.005	1.064.641	0	78.364		78.364	
721035	2022	Kruising Oosteinde-Ringbaan	150.000	132.441	0	17.559	-17.559	0	*)
721037	2021	´t Zwarte land volledige wegconstructie	436.000	319.832	33.700	82.468	0	82.468	
721039	2022	Herinrichting Vlieterweg	495.000	31.661	38.103	425.236	0	425.236	
721040	2020/2026	Nido aanhanger	34.000	0	0	34.000	0	34.000	
721042	2022/2026	Nido opzetstrooier	42.000	0	0	42.000	0	42.000	
721043	2021	Herinrichting Rembrandtlaan	330.000	0	0	330.000	0	330.000	
721044	2025	Vervanging wegen 2025-2030	5.500.000	434.165	1.085.412	3.980.423	0	3.980.423	
Programma 4: Onderwijs									
742104	2022/2025	Vervangende nieuwbouw Dorpsbeuk	3.681.715	250.000	445	3.431.270	0	3.431.270	
742105	2022	Permanente uitbreiding voor 6 groepen	1.175.718	0	0	1.175.718	0	1.175.718	
742106	2022	Tijdelijke huisvesting 3 lokalen	228.609	5.163	0	223.446	0	223.446	

FCL	Jaar	Omschrijving	Oorspron-kelijk krediet	Besteed t/m 2025	Besteed in 2026	Stand per 1/1/27	Wijziging/ Nieuw 2027	Totaal beschikbaar	
Programma 5: Sport, cultuur & recreatie									
752001	2021	Verduurzaming sportpark	40.000	32.541		7.459	-7.459	0	*)
752003	2024	Vervanging Cruijff-court	97.500	92.979		4.521	-4.521	0	*)
757001	2025	Keet Groendienst	30.000	0	28.394	1.606	-1.606	0	*)
Programma 7: Volksgezondheid en milieu									
772060	2022	Riolering Vlieterweg	589.735	8.811	2.275	578.649	0	578.649	
772250	2016	Vervanging mechanische riolering	198.000	169.467		28.533	-28.533	0	*)
772251	2016	Onderzoeken grondwaterbeleidsplan	77.000	26.146		50.854	-50.854	0	*)
772252	2016	Uitvoeringsmaatregelen grondwaterbeleidplan	193.325	161.260		32.065	0	32.065	
772253	2017	Aanleg watergang Lambalgerkeerkade	255.000	251.939		3.061	-3.061	0	*)
772257	2020	Uitvoering BWKP - klimaatregelen (jaarlijks)	1.017.000	116.277	158	900.565	0	900.565	
772258	2020	Uitvoering grondwatermaatregelen (jaarlijks)	667.000	89.703		577.297	0	577.297	
772260	2023	Vervangen gemaal Marternes - mech/el deel (2023)	34.700	0		34.700	0	34.700	
772261	2023	Vervanging Drukriolering 6 (mech/el) (2023)	202.100	0		202.100	0	202.100	
772262	2023	Vervanging riolering Calamiteiten (2023)	200.000	0	64	199.936	0	199.936	
772263	2024	Vervanging riolerig Rembrandtlaan (2024)	739.130	0		739.130	0	739.130	
772264	2025	Vervanging/relining riolering 2025-2030	5.988.000	0		5.988.000	0	5.988.000	
772265	2024	Vervanging vrijvervalriolering	824.000	0		824.000	0	824.000	
772266	2024	Vervanging gemaal Oosteinde - mech/el deel	22.800	0		22.800	0	22.800	
775003	2021/2023	Uitbreiding begraafplaats Lambalgen	1.400.000	1.151.892	190.849	57.259	0	57.259	
			34.039.024	**4.751.597**	**2.256.953**	**27.030.474**	**-134.840**	**26.895.634**	

*) Deze kredieten worden afgesloten omdat de investering gereed is en de restantbedragen niet meer nodig zijn.

5.3 Reserves en voorzieningen

5.3.1 Reserves

Naam reserve	Saldo begin boekjaar 2026	toevoeging 2026	onttrekking 2026	saldo 2026	toevoeging 2027	onttrekking 2027	saldo 2027	toevoeging 2028	onttrekking 2028	saldo 2028	toevoeging 2029	onttrekking 2029	saldo 2029	toevoeging 2030	onttrekking 2030	saldo 2030
Stand 1-1	1.037.972			1.037.972			980.534			2.275.619			2.465.702			1.534.964
Bestemming resultaat			-57.438	-57.438	64.103		64.103		190.083	190.083		-930.738	-930.738		-432.072	-432.072
Overige mutaties				0	1.230.982		1.230.982			0			0			0
Algemene reserve	**1.037.972**	**0**	**-57.438**	**980.534**	**1.295.085**	**0**	**2.275.619**	**0**	**190.083**	**2.465.702**	**0**	**-930.738**	**1.534.964**	**0**	**-432.072**	**1.102.892**
Bestemmingsreserves																
Reserve Grondexploitatie	2.969.721	1.270.496	-748.340	3.491.877	1.101.271	-1.347.750	3.245.398	1.063.253	-3.422.500	886.151	808.326	-272.500	1.421.977	801.237	-272.500	1.950.714
Reserve Sociale Woningbouw	368.871			368.871		-368.871	0			0			0			0
Subsidie monumenten	162.642		-11.500	151.142		-111.500	39.642		-11.500	28.142		-11.500	16.642		-11.500	5.142
Lening De Breehoek	3.800.000		-3.800.000	0			0			0			0			0
Onderhoud Breehoek	6.162			6.162		-6.162	0			0			0			0
Reserve Foodvalley	47.957			47.957		-47.957	0			0			0			0
Reserve Omgevingsvisie	105.119		-93.382	11.737		-11.737	0			0			0			0
Reserve Duurzaamheid	40.000			40.000		-40.000	0			0			0			0
Reserve Ibv	25.126			25.126		-25.126	0			0			0			0
Reserve Organisatie	31.183		-31.183	0			0			0			0			0
Reserve Sociaal Domein	299.000	129.385		428.385	462.423		890.808		-222.937	667.871			667.871			667.871
Reserve Individuele trajecten	75.206	25.000		100.206	25.000		125.206	25.000		150.206	25.000		175.206	25.000		200.206
Totaal Bestemmingsreserves	**7.930.987**	**1.424.881**	**-4.684.405**	**4.671.463**	**1.588.694**	**-1.959.103**	**4.301.054**	**1.088.253**	**-3.656.937**	**1.732.370**	**833.326**	**-284.000**	**2.281.696**	**826.237**	**-284.000**	**2.823.933**
Bestemmingsreserves gekoppelde dekking kap.last																
Huisvesting	916.369	3.762.500	-52.735	4.626.134		-181.044	4.445.090		-158.137	4.286.953		-365.694	3.921.259		-421.541	3.499.718
Raadzaal	325.000			325.000			325.000			325.000		-32.500	292.500		-32.500	260.000
Automatisering	1.020.569		-102.405	918.164		-164.544	753.620		-171.252	582.368		-193.289	389.079		-193.289	195.790
Reserve onderhoud wegen	606.624	221.534	-187.197	640.961	310.473	-265.874	685.560	310.473	-415.802	580.231	310.473	-477.943	412.761	310.473	-440.666	282.568
Reserve Onderwijsgebouwen	113.737	400.000	-222.578	291.159		-267.267	23.892	3.150.000	-382.300	2.791.592		-382.148	2.409.444		-313.284	2.096.160
Herinrichting sportpark de Bree	790.119		-76.738	713.381		-83.486	629.895		-82.329	547.566		-78.955	468.611		-78.955	389.656
Reserve zwembad	273.921	51.840	-22.137	303.624		-22.137	281.487		-22.137	259.350		-22.137	237.213		-22.137	215.076
Totaal Bestemmingsreserves gekoppelde kap.last	**4.046.339**	**4.435.874**	**-663.790**	**7.818.423**	**310.473**	**-984.352**	**7.144.544**	**3.460.473**	**-1.231.957**	**9.373.060**	**310.473**	**-1.552.666**	**8.130.867**	**310.473**	**-1.502.372**	**6.938.968**
Totaal	**13.015.298**	**5.860.755**	**-5.405.633**	**13.470.420**	**3.194.252**	**-2.943.455**	**13.721.217**	**4.548.726**	**-4.698.811**	**13.571.132**	**1.143.799**	**-2.767.404**	**11.947.527**	**1.136.710**	**-2.218.444**	**10.865.793**

5.3.2 Voorzieningen

Naam voorziening	saldo 2026	toevoeging 2026	onttrekking 2026	saldo 2026	toevoeging 2027	onttrekking 2027	saldo 2027	toevoeging 2028	onttrekking 2028	saldo 2028	toevoeging 2029	onttrekking 2029	saldo 2029	toevoeging 2030	onttrekking 2030	saldo 2030
Van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting																
Voorziening afval	95.248		-71.139	24.109	5.188		29.297	12.908		42.205	21.203		63.408	20.264		83.672
Fonds dorpsontwikkeling	1.143.641	250.483		1.394.124			1.394.124			1.394.124			1.394.124			1.394.124
Voorziening verplichting en risico																
Pensioen wethouders	2.328.223	28.233		2.356.456	28.233		2.384.689	28.233		2.412.922	28.233		2.441.155	28.233		2.469.388
Wachtgelden wethouders	72.605			72.605			72.605			72.605			72.605			72.605
Voorziening wachtgeld/ww personeel	169.597			169.597			169.597			169.597			169.597			169.597
Voorziening bovenwettelijk verlof	293.635	40.000		333.635	40.000		373.635	40.000		413.635	40.000		453.635	40.000		493.635
Voorziening spaarverlof	28.040			28.040			28.040			28.040			28.040			28.040
Voorziening Bomen	37.619	22.500		60.119	22.500		82.619	22.500		105.119	22.500		127.619	22.500		150.119
Voorziening lastenegalisatie																
Onderhoud gemeente-eigendommen	772.453	169.744	0	942.197	169.744	0	1.111.941	169.744	0	1.281.685	161.744	-20.838	1.422.591	161.744	0	1.584.335
Voorziening Riolering	6.000.926		-283.851	5.717.075		-399.486	5.317.589		-119.975	5.197.614			5.197.614			5.197.614
Totaal	**10.941.987**	**510.960**	**-354.990**	**11.097.957**	**265.665**	**-399.486**	**10.964.136**	**273.385**	**-119.975**	**11.117.546**	**273.680**	**-20.838**	**11.370.388**	**272.741**	**0**	**11.643.129**

Naam voorziening	saldo 2025	toevoeging 2026	onttrekking 2026	saldo 2026	toevoeging 2027	onttrekking 2027	saldo 2027	toevoeging 2028	onttrekking 2028	saldo 2028	toevoeging 2029	onttrekking 2029	saldo 2028	toevoeging 2029	onttrekking 2029	saldo 2029
Onderhoud gemeente-eigendommen																
Gemeentelijk vastgoed	55.973	9.289		65.262	9.289		74.551	9.289		83.840	9.289		93.129	9.289		102.418
Brandweergarage/werkplaats	274.285	30.000		304.285	30.000		334.285	30.000		364.285	30.000		394.285	30.000		424.285
De Bree, accommodaties en velden	296.409	112.455		408.864	112.455		521.319	112.455		633.774	112.455		746.229	112.455		858.684
Toren N.H.-kerk	0			0			0			0			0			0
Buitenplaats	124.947	18.000		142.947	18.000		160.947	18.000		178.947	10.000		188.947	10.000		198.947
Villa	20.838			20.838			20.838			20.838		-20.838	0			0
Totaal	**772.453**	**169.744**	**0**	**942.197**	**169.744**	**0**	**1.111.941**	**169.744**	**0**	**1.281.685**	**161.744**	**-20.838**	**1.422.591**	**161.744**	**0**	**1.584.335**

5.4 Taakvelden

Toelichting

In de regeling voor informatie voor derden (IV3) staat voorgeschreven welke taakvelden we moeten gebruiken voor het opstellen van de uitvoeringsinformatie.

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2027		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
0. Bestuur en ondersteuning	**-9.701.340**	**24.524.294**	**14.822.954**
0.1 Bestuur	-1.677.069	9.267	-1.667.802
0.2 Burgerzaken	-384.476	226.878	-157.598
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-86.172	48.828	-37.344
0.4 Overhead	-6.261.026	100.000	-6.161.026
0.5 Treasury	-306.388	52.224	-254.164
0.61 OZB woningen	-427.033	2.084.650	1.657.617
0.62 OZB niet-woningen	-16.839	835.703	818.864
0.63 Parkeerbelasting	0	2.570	2.570
0.64 Belastingen Overig	-39.075	59.893	20.818
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-6.302	21.104.281	21.097.979
0.8 Overige baten en lasten	-149.210	0	-149.210
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-347.750	0	-347.750
1. Veiligheid	**-1.209.500**	**30.678**	**-1.178.822**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-778.392	3.400	-774.992
1.2 Openbare orde en veiligheid	-431.108	27.278	-403.830
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	**-1.741.862**	**36.412**	**-1.705.450**
2.1 Verkeer en vervoer	-1.723.393	36.412	-1.686.981
2.2 Parkeren	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	-18.469	0	-18.469
3. Economie	**-220.970**	**244.738**	**23.768**
3.1 Economische ontwikkeling	-55.014	0	-55.014
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	1.350	1.350
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-83.481	42.919	-40.562
3.4 Economische promotie	-82.475	200.469	117.994
4. Onderwijs	**-1.112.491**	**149.503**	**-962.988**
4.1 Openbaar basisonderwijs	-50.528	0	-50.528
4.2 Onderwijshuisvesting	-388.021	0	-388.021
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-673.942	149.503	-524.439
5. Sport, cultuur en recreatie	**-2.192.271**	**117.888**	**-2.074.383**
5.1 Sportbeleid en activering	-56.111	0	-56.111
5.2 Sportaccommodaties	-523.197	107.645	-415.552
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-89.446	0	-89.446
5.5 Cultureel erfgoed	-68.726	10.243	-58.483
5.6 Media	-293.329	0	-293.329
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.161.462	0	-1.161.462

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2027		
	Lasten	Baten	Saldo
6. Sociaal domein	**-12.562.304**	**2.387.134**	**-10.175.170**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.665.709	1.011.350	-654.359
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-5.620	0	-5.620
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-429.363	0	-429.363
6.3 Inkomensregelingen	-2.048.545	1.369.847	-678.698
6.4 WSW en beschut werk	-260.760	2.750	-258.010
6.5 Arbeidsparticipatie	-72.446	0	-72.446
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-419.696	3.187	-416.509
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-967.558	0	-967.558
6.712 Begeleiding (Wmo)	-827.097	0	-827.097
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-276.834	0	-276.834
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-315.155	0	-315.155
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-3.055.623	0	-3.055.623
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-104.000	0	-104.000
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-1.149.245	0	-1.149.245
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-98.045	0	-98.045
6.791 PGB Wmo	-45.000	0	-45.000
6.792 PGB Jeugd	-50.000	0	-50.000
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	-24.417	0	-24.417
6.821 Jeugdbescherming	-199.242	0	-199.242
6.822 Jeugdreclassering	-17.500	0	-17.500
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	-129.267	0	-129.267
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-401.182	0	-401.182
7. Volksgezondheid en milieu	**-3.476.215**	**3.508.738**	**32.523**
7.1 Volksgezondheid	-854.715	132.502	-722.213
7.2 Riolering	-838.430	1.737.468	899.038
7.3 Afval	-1.129.678	1.376.752	247.074
7.4 Milieubeheer	-242.703	0	-242.703
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-410.689	262.016	-148.673
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**-7.159.586**	**8.753.931**	**1.594.345**
8.1 Ruimte en leefomgeving	-449.760	168.580	-281.180
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-5.663.372	7.842.651	2.179.279
8.3 Wonen en bouwen	-1.046.454	742.700	-303.754
Saldo van baten en lasten	**-39.376.539**	**39.753.316**	**376.777**
Mutaties reserves			
0. Bestuur en ondersteuning	**-3.130.149**	**2.943.455**	**-186.694**
0.10 Mutaties reserves	-3.130.149	2.943.455	-186.694
Mutaties reserves	**-3.130.149**	**2.943.455**	**-186.694**
Resultaat	**-42.506.688**	**42.696.771**	**190.083**

5.5 Subsidieprogramma

Nr		Organisatie	Begroting 2026	Begroting 2027	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	P1	Buurtbemiddeling (Welzijn Scherpenzeel)	6.507	0	-6.507	0	-6.507
		(Overheveling budget naar subsidie Welzijn Scherpenzeel)			0		
2	P1	Bureau Halt	3.795	3.993	198	198	0
3	P2	Buurtbus	227	227	0	0	0
4	P3	Platteland Anders	4.000	4.000	0	0	0
5	P3	VVV Scherpenzeel	8.000	8.000	0	0	0
6	P3	Stichting Recreatie Veluwe & Vallei	500	500	0	0	0
7	P3	Overschot	800	0	-800	0	-800
8	P4	Taalhuis	0	48.000	48.000	0	48.000
9	P4	VoorleesExpress Bibliotheek (betaald uit Lokaal onderwijsbeleid)	0	0	0	0	0
10	P5	Badmintonclub Badge	400	400	0	0	0
11	P5	Tafeltennisvereniging S'zeel	400	400	0	0	0
12	P5	Bridgeclub Scherpenzeel	775	775	0	0	0
13	P5	Gymnastiekvereniging Doto	1.050	900	-150	0	-150
14	P5	Volleybalvereniging Set Up'69	900	1.050	150	0	150
15	P5	Scouting	1.050	1.050	0	0	0
16	P5	Schoolvoetbal	1.250	1.250	0	0	0
17	P5	Plaatselijke Regelingscommissie (PRC) Avondvierdaagse Scherpenzeel	1.556	1.664	108	108	0
18	P5	Ondernemingsvereniging Scherpenzeel (Wielerronde)	750	750	0	0	0
19	P5	Breehoek zonder drempels	1.200	1.275	75	75	0
20	P5	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	2.000	2.000	0	0	0
21	P5	Sportstimulering jeugd	2.000	2.000	0	0	0
22	P5	St. Zwembad 't Willaer	50.000	50.000	0	0	0
23	P5	Gospelkoor Masjiach	375	375	0	0	0
24	P5	Popkoor Getaround	400	400	0	0	0
25	P5	Mannenensemble Yaron		400	400	0	400
26	P5	ATS	400	400	0	0	0
27	P5	Caecilia	6.725	6.725	0	0	0
28	P5	Stichting Sint Nicolaas	1.500	1.500	0	0	0
29	P5	Vereniging Oud Scherpenzeel	4.500	4.500	0	0	0
30	P5	Oranje Vereniging Scherpenzeel	4.950	5.000	50	50	0
31	P5	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	3.000	3.000	0	0	0
32	P5	Lokale Omroep 1Vallei	7.155	7.686	531	531	0

33	P5	De Bibliotheek Scherpenzeel *	276.902	309.828	32.926	0	32.926
33a	P5	IDO Bibliotheek		10.103	10.103	0	10.103
33b	P5	VoorleesExpress Bibliotheek		5.072	5.072	0	5.072
34	P5	Stichting Kulturhus de Breehoek	145.040	0	-145.040		-145.040
35	P5	Stichting Muziekonderwijs Scherpenzeel	5.000	5.000	0	0	0
36	P5	Overschot	9.000	0	-9.000	0	-9.000
37	P5	Weidevogelbescherming de Kiewiet	250	250	0	0	0
38	P6	De Zonnebloem, afd. RSW	500	500	0	0	0
39	P6	Vrijwilligerswerk	4.500	4.500	0	0	0
40	P6	Jeugdpunt	39.996	46.581	6.585	0	6.585
41	P6	Ned. Herv. Jeugdraad	800	800	0	0	0
42	P6	Speel-o-theek	2.100	2.100	0	0	0
43	P6	St. Welzijn Ouderen Scherpenzeel/Renswoude	101.645	0	-101.645	0	-101.645
		(Overheveling budget naar subsidie Welzijn Scherpenzeel)			0	0	0
44	P6	Santé	162.242	0	-162.242	0	-162.242
		Overheveling budget stevig toegang personeel			*0*	*0*	*0*
45	P6	De Schuilplaats	22.852	25.028	2.176	2.176	0
46	P6	Stichting Slachtofferhulp	4.137	4.353	216	0	216
47	P6	Stichting de Vluchtheuvel	15.702	22.238	6.536	6.536	0
48	P6	Interkerkelijke Diaconale Hulpverlening (IDH)	8.515	9.142	627	627	0
49	P6	NPV afdeling Scherpenzeel	1.000	1.000	0	0	0
50	P6	Welzijn Scherpenzeel	135.458	241.731	106.273	0	106.273
51	P7	VGGM/Jeugdgezondheidszorg 0 -18	88.578	82.450	-6.128	0	-6.128
		Totaal	**1.140.382**	**928.896**	**-211.486**	**10.301**	**-221.787**

Voor de verdeling van de bedragen geldt dat het gaat om Subsidieplafonds (volgens art. 4:22 Awb e.v.).

* onder voorbehoud van de beschikbaarheid van de benodigde financiële middelen, van de verwachte rijksmiddelen uit de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen.

5.6 Begroting in een oogopslag

Het overzicht hieronder laat de begroting voor 2027 in een oogopslag zien.
De begroting laat zien waar de gemeente geld aan uitgeeft en welke inkomsten de gemeente verwacht. Na vaststelling door de gemeenteraad worden de voorgestelde plannen uitgevoerd.

